

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10

Tel:00 385 1 62 81 095

Tel./fax: 00 385 1 62 72 489

e-mail: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr

web: www.radost-jaska.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE DJEČJEG VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2015./16.

Jastrebarsko, kolovoz 2016.

Sadržaj

I. USTROJSTVO RADA.....	3
II. MATERIJALNI UVJETI RADA	6
III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE	7
IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	26
V. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	70
VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI	81
VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA	92

I. USTROJSTVO RADA

Predškolska ustanova sve više predstavlja djetetov životni prostor jer smo svjedoci činjenice da dijete veći dio svog dana provodi u vrtiću, dijete živi, uči, raste, razvija se i odgaja u institucionalnom kontekstu.

Dječji vrtić Radost je u pedagoškoj godini 2015./16. godini organizirao rad za djecu predškolskog uzrasta na pet lokacija i to:

- Jastrebarsko, Braće Radić 10
- Jastrebarsko, T. E. Bakača bb
- Jastrebarsko, Mladinska 2/a, G. Desinec
- Jastrebarsko, Cvetković 123
- Jastrebarsko, Gorica Svetojanska 13

Odgajno – obrazovni rad odvijao se u okviru 10-satnog programa za djecu od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu. Realiziran je s 570 djece, koliko ih je bilo upisano na kraju pedagoške godine u 24 odgojne skupine. Za pedagošku godinu 2015./2016. zaprimljeno je 142 zahtjeva za upis u dječji vrtić, od čega je upisano 121 djece. Neupisano je 21 dijete mlađe od godinu dana.

Tablica : Organizacija rada odgojnih skupina prema objektima, broju djece i broju ostalih zaposlenika

	Radost 1		Radost 2	Desinec		Cvetković	Sv. Jana	Predškola	Ukupno
	vrtić	jaslice		vrtić	jaslice				
Skupine	9	5	4	2	2	1	1	3	27
Djeca	232	87	116	53	37	22	23	48	618

Osim redovitog 10-satnog programa realiziran je i program predškole i kraći program engleskog jezika.

Program predškole ostvarivao se u prostorima vrtića, a organiziran je za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu bila obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u vrtiću. Program se provodio dva puta tjedno po 3,5 sata. Osnovna zadaća ovog programa bila je razviti i unaprijediti tjelesne, emocionalne, socijalne i spoznajne potencijale djece te poticati komunikacijske vještine potrebne za nove oblike učenja. Program je obogatio dječje doživljaje, proširio njihove spoznaje te doprinio uspješnoj realizaciji mnogih odgojnih i razvojnih zadataka. Program predškole provodio se od 7. rujna 2015. do 31. svibnja 2016. godine.

Tablica : Organizacijska shema predškole

Općina	Naziv skupine	Broj djece
Grad Jastrebarsko	Pčelice	18
	Lavići	19
Desinec	Leptirići	11
Ukupno		48

Program ranog učenja engleskog jezika namijenjen je djeci od 4-7 godina, a ove je godine organiziran kroz trogodišnje učenje, dakle djeca u prvoj godini učenja te djeca u drugoj i trećoj godini učenja. Glavni cilj je postupno razvijanje komunikacijske koncepcije kako bi se djeci omogućilo korištenje stranog jezika u svakodnevnim situacijama. Potreba roditelja za uključivanjem djece u ovaj program je stalna. Interes roditelja kao i naša profesionalna saznanja o dobrobiti za dijete potiču nas na ideju o proširenju ovog programa u poludnevni ili čak cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika.

Tablica: Organizacijska shema kraćih programa

Naziv programa	Broj skupina	Mjesto održavanja	Broj upisane djece
Engleska igraonica 1. god. učenja	4	Jastrebarsko, Sv.Jana	60
Engleska igraonica 2. god. učenja	6	Jastrebarsko	23
Engleska igraonica 3. god. učenja	1	Jastrebarsko	27
Ukupno	11		110

Tijekom ove pedagoške godine provodili smo dva sportsko-rekreativna programa. Društvo Naša djeca Jastrebarsko provodilo je kraći program za djecu od 3 godine života do polaska u školu – program univerzalne sportske škole Mali vitez. Program je obuhvaćao upoznavanje i vježbanje tehnika različitih loptačkih sportova, elemenata iz gimnastike, atletike i borilačkih sportova te primjenu osnovnih (biotičkih) oblika kretanja za najmlađe kako bi na taj način optimalno poticali razvoj funkcionalnih i motoričkih sposobnosti djeteta. U suradnji sa Sportskom zajednicom Grada Jastrebarsko realiziran je pojačani program tjelesnog odgoja pod stručnim vodstvom profesorice kineziologije.

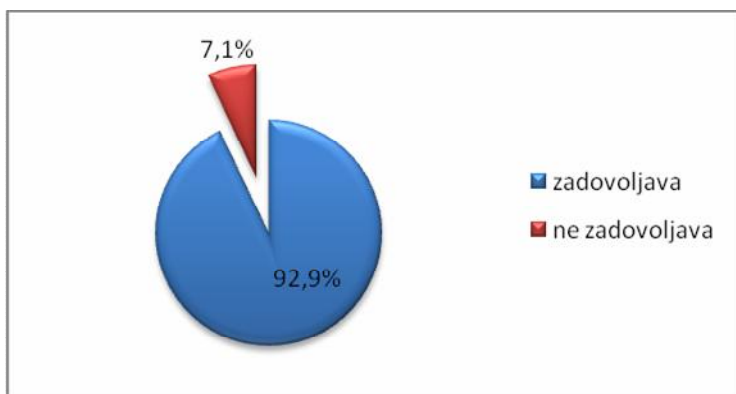
U siječnju 2016. godine realizirana je Zimska igraonica za djecu u organizaciji Grada Jastrebarsko i udruge Društvo Naša djeca pod nazivom Klizalište u Jaski. Također, u istoj organizaciji realizirana je i Ljetna igraonica koja uključuje i školu plivanja.

Radno vrijeme vrtića

Radno vrijeme u centralnom objektu bilo od 5,30 sati ujutro do 17,30 sati poslije podne, a radno vrijeme u područnom objektu u Radosti 2 od 6,30 do 17,30. Područna odjeljenja Cvetković i Gorica Svetojanska radila su od 6,30–16,30, a područno odjeljenje G. Desinec od 6,00 – 17,30. Početak jutarnje smjene u odgojnim skupinama, kao i završetak popodnevne smjene razlikovao se od objekta do objekta, od skupine do skupine radi specifičnosti rada u tim objektima i potrebama roditelja koje su bile različite. U centralnom objektu Radost 1 organizirano je dežurstvo od 5,30, a odgojno - obrazovni rad u jutarnjem dežurstvu obavlja odgojitelj koja vodi i program predškole.

Duljina zajedničkog rada odgojitelja (preklapanje) u odgojnim skupinama ovisi o dobi djece, te o organizaciji rada i kretala se od 1,0 sat do 2,5 sata. Radno vrijeme djelatnika u ostalim službama bilo je također u funkciji zadovoljavanja svih segmenata procesa rada, a osobito potreba naših korisnika usluga.

Radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama većine roditelja i djece. I ove smo godine analizirali potrebe roditelja vezano uz radno vrijeme vrtića. Radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 92,9 % roditelja te možemo reći da je radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama roditelja i djece. Roditelji čije potrebe radno vrijeme vrtića ne zadovoljava kao prijedlog navode rad u smjenama te duži poslijepodnevni rad. Imajući razumijevanja za svakog roditelja postotak od 7,1 %, kao ni navedeni razlozi nisu relevantni za promjenu radnog vremena. Prilikom upisa nove djece u vrtić također se većina roditelja uklopila u postojeće radno vrijeme.

Graf. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

1.1. Djelatnici u realizaciji programa

Tablica: Raspored djelatnika prema objektima

	Radost I	Radost II	Desinec	Cvetković	Sv. Jana	Kraći programi
ravnatelj	1	-	-	-	-	-
pedagog	1	-	-	-	-	-
psiholog	1	-	-	-	-	-
defektolog	1	-	-	-	-	-
logoped	1	-	-	-	-	-
viša medicinska sestra	1	-	-	-	-	-
medicinske sestre	3	-	-	-	-	-
odgojitelji	26	8	8	2	2	2
voditelj računovodstva	1	-	-	-	-	-
tajnik	1	-	-	-	-	-
administrativni blagajnik	1	-	-	-	-	-
ekonom	1	-	-	-	-	-
glavna kuharica	1	-	-	-	-	-
kuhar/ice	2	-	1	-	-	-
pomoćna kuharica	2,75	0,5	0,5	0,5	0,5	-
pralja-švelja	1	-	-	-	-	-
spremačice	7	1,75	1,5	0,5	0,5	-
domar-ložač	2	-	-	-	-	-
Ukupno	54,75	10,25	11	3	3	2

Ukupno: 84 zaposlenika

II. MATERIJALNI UVJETI RADA

Djeca uče čineći, sudjelujući i istražujući. Prostor koji dijete okružuje utječe na njegove osjećaje, razmišljanja, ponašanja i zapravo utječe na cjelokupnu kvalitetu života. Materijalno okruženje podrazumijeva raspored i uređenje prostora u kojem dijete boravi, ponudu materijala i sredstava koji su mu dostupni.

Tijekom godine smo unaprijedili materijalne uvjete rada u skladu s Godišnjim programom (pedagoška godina) i Planom nabave (kalendarska godina):

Vanjsko i unutarnje okruženje:

- obojana je ograda u objektu Radost 1
- obojana su igrala u objektu Radost 1
- izrađena je nova vrtna kućica i sjenica u povrtnjaku objekta Radost 1
- Zamjena su sjenila za prozore u objektima Radost 1 i Radost 2
- Nabavljene su nove police za igračke za objekte Radost 1, Radost 2 i Gorica Svetojanska
- Nabavljena su ogledala za djecu za sobe dnevnog boravka
- Nabavljeni su novi tepisi za sve odgojne skupine
- Nabavljena je profesionalna oprema za kuhinju (konvektomat, hladnjak, stroj za rezanje povrća – Desinec, hladnjak i mikrovalna pećnica – objekt Radost 2)
- Prenamjena i adaptacija multifunkcionalnih prostora za dvije odgojne skupine u Desincu (soboslikarski radovi, postavljanje podne obloge, prilagođavanje sanitarnog čvora)
- Postavljanje podne obloge u sportskoj dvorani u Desincu
- Brušenje i lakiranje parketa u pet odgojnih skupina
- soboslikarski radovi u SDB 14 te kuhinji i sanitarnom prostoru u Cvetkoviću
- Uređeno je novo parkiralište u Desincu
- Opremljeno je igralište u Desincu postojećim i novim spravama
- Nabavljene su spužve i posteljina za nove skupine u Desincu
- Nabavljena je didaktika i oprema za nove skupine u Desincu
- izrađen je projekt za opremanje dječjeg igrališta u Desincu
- Nadokupljena je audio oprema
- Nadokupljena je specijalizirana didaktika potrebna za održavanje Montessori programa u SDB 13
- Nadokupljena je nova oprema za senzorni kutić u objektu Radost 1
- Kupljeni su i postavljeni novi sportski rekviziti za igrališta svih objekata, a isto tako i igračke za igru na zraku
- nabava i postavljanje zaštita od nagnječenja prstića na vratima
- Nabavljena je zaštitna odjeća i obuća za djelatnike
- Nadokupljeno je posuđe i kolica za serviranje radi otvaranja novih skupina u Desincu
- Nabavljena je kosilica i trimer za održavanje travnatih površina
- Nabavljen i postavljen je klima uređaj za jednu odgojnu skupinu u Desincu
- Tijekom godine kontinuirano je nabavljana stručna literatura i časopisi te je izvršena godišnja nabava potrošnog likovnog materijala, te vršena nadopuna prema potrebi

Dvije veće planirane investicije (natkrivanje terase i obnova keramike te obnova poda u sportskoj dvorani u objektu Radost 1) nisu realizirane zbog drugih prioritetnih investicija.

Priliv proračunskih i “ vlastitih “ sredstava kretao se u okviru plana tako da su računi redovno plaćani, redovno su isplaćivane plaće i uplaćivani doprinosi. U iznosu neoporezive svote isplaćen je radnicima naknada za regres i dar u naravi, te poklon djeci za Svetog Nikolu. Redovito su isplaćeni radnicima naknada za prijevoz na posao i s posla.

III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Promicanje zdravih stilova života djece, roditelja i svih djelatnika koji skrbe za dijete, zadovoljenje primarnih potreba djeteta i kvalitetna skrb za tjelesni rast i razvoj svakog djeteta glavni su ciljevi rada u području koje se bavi tjelesnim razvojem djeteta.

1.Unapređenje kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama

HACCAP sustav za analizu opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka radi utvrđivanja odgovarajućih preventivnih i kontrolnih mjera koje se odnose na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane s obuhvatom svih faza proizvodnje, prerade i transporta hrane uz redovnu provedbu u centralnoj kuhinji i kuhinjama područnih objekata Radost 2, Cvetković i Gorica Svetojanska uspostavljen je i u kuhinji novog objekta u Gornjem Desincu, po modelu za centralnu kuhinju od 01.03.2016. Uprava za sanitarnu inspekciju i javno zdravstvo 10.02.2016. izvršila je cjeloviti inspeksijski nadzor nad centralnom kuhinjom. Provedeni nadzor obuhvatio je sljedeća područja propisa o hrani: **preduvijeti** (registracija, opskrba vodom i led, otpad i otpadne vode, predmeti, pribor i oprema, prostori i prostorije, čuvanje, skladištenje i rukovanje hranom, DDD-mjere, osobna higijena, zdravstveno stanje osoblja i edukacije); **interni planovi** (higijena, mikrobiologija, sirovina); **kontrola procesa** (mikrobiologija): **Vodič- sustav samokontrole** (analiza opasnosti, utvrđivanje KKT, praćenje KKT, korektivne mjere, procedura verifikacije, vođenje dokumentacije); **sljedivost** (opća); **revizija** (predmeti, pribor, oprema, preduvijeti). Tijekom nadzora utvrđena je usklađenost s propisima o sigurnosti hrane primjenjivim u okviru nadziranih područja. Po obavljenom cjelovitom inspeksijskom nadzoru objekt se ocjenjuje ocjenom 5.

Tijekom travnja interno je verificiran sustav za sve objekte, a HACCAP tim vrtića održao je jednu supervizijsku sjednicu.

2. Zadovoljavanje prehrambene potrebe djece sa naglaskom na razvoj brige za sebe

Planiranje jelovnika obavljano je prema Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima, te prema priručniku Prehrambeni standardi za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću - jelovnici i normativi (2007). Jelovnici su planirani mjesečno na način da se osigura sezonska izmjena namirnica, a dopunjavani su uvođenjem novih namirnica u tender prehrane da bi djeci bila omogućena degustacija novih jela. I ove pedagoške godine osiguran je alternativni doručak u svim odgojnim skupinama.

Posebna pažnja polagana je nabavi namirnica za djecu sa posebnostima u prehrani, kako bi im bilo omogućeno da kvalitetno zadovolje svoju prehrambenu potrebu.

Tijekom godine zaprimili smo donacije većih količina mandarina posredstvom GDCK Jastrebarsko. Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju donirala nam je u suradnji sa tvrtkom Fragaria d.o.o. iz Zagreba 4500 kg jabuka.

Ponekad su planiranje prehrane ometali nepravovremena dostava namirnica, te loša kvaliteta namirnica. Izmjene jelovnika dogodile su se 18 puta.

RAZLOZI IZMJENE JELOVNIKA:	doručak	ručak	užina
nije dostavljeno	1	5	1
višak namirnica u skladištu	2	2	1
nedostatak osoblja		1	
vraćena roba zbog slabe kvalitete		5	
	3	13	2
		Ukupno:	18

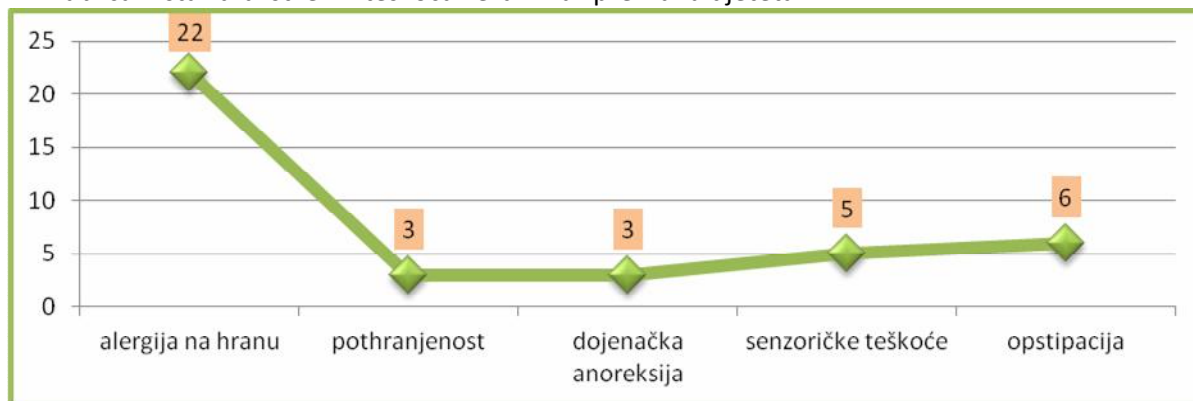
nije osigurana dostava:	
Zelena salata	1
piletina	3
Pureća šunka	1
Kiselozelje	1
cikla	1
Kukuruzno brašno	1
	8

Dnevni ritam obroka u odgojnim skupinama sa pravilnim vremenskim razmakom bio je u skladu sa izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane u dječjim vrtićima i Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost koji je revidiran ove pedagoške godine. Kontinuirano su poboljšavani uvjeti u materijalnoj organizaciji obroka u skladu sa Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost, a na način da se vršio nadokup posuđa za organiziranje samoposluživanja djece prilikom obroka, te se pristupilo opremanju kuhinje u Desincu (konvecijska pećnica, kotao, hladnjak sa zamrzivačem, vaga, stroj za mljevenje mesa). Samoposluživanja djece u prehrani odvijalo se prema važećem Prehrambenom standardu Dječjeg vrtića.

2.1. Otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djece (alergijske bolesti, ostala dijetalna prehrana, poremećaji u hranjenju djece)

Ove pedagoške godine u vrtiću je boravilo 39 djece sa nekim od specifičnih potrebama u prehrani. Dvadeset dvoje djece alergično je na neku od prehrambenih komponenata, 3 djece je pothranjeno, kod 3 djece dijagnosticirana je dojenačka anoreksija, 6 djece ima problema sa dugotrajnom opstipacijom, 5 djece ima senzoričke teškoće hranjenja, a bilježi se i porast broja djece koja imaju neki oblik poremećaja u hranjenju.

Tablica vrsta zdravstvenih teškoća vezanih uz prehranu djeteta:

Prehrana alergične djece provodila se prema Protokolu za prehranu djece na dijetalnoj prehrani kojim je određeno planiranje, priprema i distribucija obroka do alergičnog djeteta.

Suradnja s roditeljima u području prehrane djece bila je vezana za otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djeteta u vidu individualnih razgovora.

U sklopu obilježavanja Dana kruha-dana zahvalnosti za plodove zemlje u odgojnim skupinama djece organizirana je zajednička užina roditelja i djece, što je izazvalo veliki interes.

Ove godine naš vrtić se uključio u međunarodni pilot projekt „Mi jedemo odgovorno“. Jedan od glavnih ciljeva projekta bilo je istraživanje: „Kako aktivno sudjelovanje djece u planiranju prehrane

utječe na smanjenje količine ostataka hrane“. Analizom količine ostataka hrane u sklopu Obrade ankete za školske kuhinje Projekta „Mi jedemo odgovorno“ utvrdili smo da želimo ispitati mogućnosti smanjenja količine ostataka hrane. U Akcijski plan Projekta kao slabu stranu istakli smo veliku količinu ostataka hrane. Cilj nam je bio istražiti da li će uključivanje djece četiri odgojne skupine (110 djece) u dobi od tri do sedam godina, sudionika projekta, u planiranje prehrane dovesti do smanjenja količine ostataka hrane. Istraživanje smo proveli u 3 faze od veljače do travnja 2016. godine. U prvoj fazi smo uključili djecu u mjerenje ostataka hrane 10 dana tijekom tri obroka (doručak, ručak, užina). Jelovnici su bili planirani na dosad uobičajen način. Izrađivale su ga odgovorne osobe za prehranu djece u vrtiću. U drugoj fazi smo uključili djecu u izradu jelovnika na način da su odgojitelji kroz zajedničke aktivnosti sa djecom odgojnih skupina uključenih u projekt isplanirali tjedne jelovnike prema izboru djece. U trećoj fazi smo mjerili ostatke hrane tijekom 10 dana, ali hrane za koju su djeca isplanirala jelovnike.

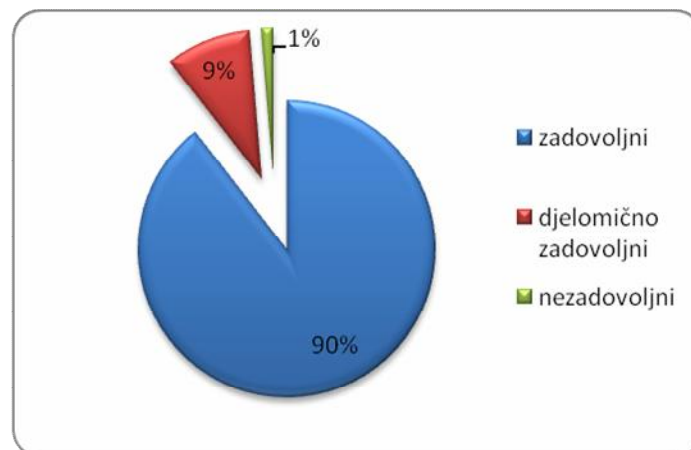
Rezultati istraživanja pokazali su da su jelovnici i koje su izradila raznovrsni i zdravi.

Količina otpada koja je dobivena mjerenjem u prvih 10 dana za koje su samo odrasli planirali jelovnik, veća je u odnosu na rezultate količine otpada mjerene kad su djeca bila uključena u izradu jelovnika. Djeca su pokazala izniman interes za mjerenje otpada hrane. U vrijeme obroka češće su razgovarala o tome što vole jesti, odnosno što je zdravo. Odgovornije su birala količinu hrane koju će pojesti za obrok.

Odgojitelji su istaknuli da je izazovno bilo započeti projekt. No, kako su se sve više bavili projektom prepoznali su veliku dobrobit za dijete u smislu zadovoljavanja prava na aktivno sudjelovanje djeteta u kreiranju prehrane, prava na zdravlje i informiranost o odgovornom pristupu prehrani.

Svi roditelji su imali priliku dati svoj osvrt na prehranu djece u vrtiću u provedenoj anketi.

Zanimalo nas je i koliko su roditelji zadovoljni kvalitetom prehrane te su podaci prikazani na grafičkom prikazu.

Graf - Zadovoljstvo roditelja kvalitetom prehrane

Iz grafa vidimo da je većina roditelja (90 %) zadovoljna kvalitetom prehrane te smatraju da je kvalitetna, raznolika i zdrava. 9 % roditelja je djelomično zadovoljno kvalitetom prehrane jer dijete ne jede neke namirnice, smatraju da ima previše kruha te da neke stvari nisu zdrave (npr. pašteta, keksići) pa ne bi trebale biti na jelovniku, a također navode i da se neke namirnice često ponavljaju te predlažu organsku hranu. Kvalitetom prehrane nije zadovoljno 1 % roditelja jer smatraju da je hrane količinski premalo jer dijete dođe gladno iz vrtića.

3. Praćenje djece sa posebnim potrebama u tjelesnom zdravlju

Prilikom upisa djece s posebnim potrebama u tjelesnom zdravlju, odnosno detektiranja problema kod već ranije upisane djece, učinjena je procjena zdravstvenog statusa djeteta u suradnji sa roditeljima, te su izrađeni individualni procesi zdravstvene njege radi rješavanja aktualnih i potencijalnih problema djeteta za 105 djece, a odgojitelji su dobili točne upute o intervencijama koje su potrebne za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta u vrtiću.

POSEBNE POTREBE U TJELESNOM ZDRAVLJU	
Posebne potrebe u prehrani-alergije	22
Intolerancija laktoze	1
Poremećaji u hranjenju	8
Posebne potrebe u prehrani-pothranjenost	3
Novorođenačka anoreksija	3
Astma	22
Atopijski dermatitis	14
Febrilne konvulzije	6
Recidivirajuće febrilne konvulzije	2
Refluks mokraćnog mjehura	3
hidronefroza	1
Učestale uroinfekcije	9
Afektivne respiratorne krize	1
Srčane mane	3
Opstipacija	6
Juvenilni artritis	1
Ukupno:	105

4. Praćenje rasta i razvoja djece, te stanja uhranjenosti

Antropometrijska mjerenja težine i visine djece rađena su dva puta ove pedagoške godine. Oko 2,3% djece pokazuje znakove pothranjenosti, oko 75% djece je normalno uhranjeno, njih oko 11% pokazuje znakove preuhranjenosti, a oko 11% je gojazno.

	Broj izmjerene djece		Relativna težina < od 90		Relativna težina od 90-110		Relativna težina od 110-120		Relativna težina > od 120	
SMOKVICE	10	14	-	-	9	12	1	2	-	-
GLJIVICE	-	10	-	-	-	6	-	3	1	-
SOVICE	-	17	-	1	-	14	-	2	-	-
PINGVINI	14	17	1	-	10	12	3	4	1	-
ŠKOLJKICE	11	17	-	-	9	15	1	2	-	1
PAČIĆI	14	20	-	-	13	17	-	1	2	1
GUMBEKI	20	17	1	-	19	14	-	3	-	-
LOPTICE	18	16	1	2	13	11	3	1	3	2
MASLAČCI	20	22	1	-	12	15	4	6	1	3
ZVJEZDICE	24	24	1	1	20	19	1	2	2	2
SLONIĆI	24	23	-	-	21	21	3	1	1	-
ZEČIĆI	23	22	-	1	22	19	1	2	0	-
ELMERI	20	14	-	-	19	13	-	-	1	1

TIGRIĆI	25	21	-	2	19	12	2	2	5	4
TOČKICE	12	11	2	-	10	7	-	2	2	-
KOCKICE	13	8	-	-	10	5	1	2	1	3
ZVONČIĆI	21	21	1	-	15	21	2	-	-	3
BRODIĆI	22	18	-	-	19	18	1	-	-	2
MAČKICE	15	15	2	2	9	7	4	3	3	-
CVJETIĆI	20	23	-	1	11	12	3	5	5	6
DELFINI	21	24	2	1	14	15	2	4	4	3
SUNCOKRETI	23	25	-	-	20	15	-	4	6	3
BRESKVICE	29	28	1	1	21	19	3	2	6	4
TRATINČICE	25	22	-	-	20	16	-	1	5	5
LAVIĆI	24	17	1	-	15	10	5	4	3	3
PČELICE	22	15	-	-	13	9	2	5	1	7
LEPTIRIĆI	-	11	-	-	-	3	-	3	5	-
UKUPNO:	470	492	14	12	363	357	42	66	53	53
	82,7%	86,6%	2,9%	2,4%	77,2%	72,5%	8,9%	13,4%	11,2%	10,7%

5.Zadovoljavanje potrebe za kretanjem

Program mjera zdravstvene zaštite djece , higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima predviđa da dijete ¼ provedenog vremena u vrtiću provede u kretanju. Protokol o postupanju djelatnika dječjeg vrtića za vrijeme boravka djece na svježem zraku primjenjuje se u svim odgojnim skupinama. Zaštita djece kod visokog UV indeksa provodi se prema Protokolu o postupanju djelatnika dječjeg vrtića za vrijeme boravka djece na svježem zraku.

Sve odgojne skupine vrtića i ove godine su uključene u humanitarno-edukativnu kampanju DM-a pod nazivom „Zaštiti se.... i neka cijeli ovaj svijet još sja u suncu!“ u sklopu koje svim vrtićima u Hrvatskoj DM daruje paket proizvoda za zaštitu od sunca, te prikladne plakate i slikovnice „Klokanov šareni zabavnik“. Partneri projekta su **Hrvatsko Dermatovenerološko društvo** i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta . Roditelji dobro reagiraju na projekt.

Standard o planiranju i provođenju tjelesnog odgoja djece provodi se u svim odgojnim skupinama vrtićkog uzrasta. Sportska dvorana je adekvatno opremljena spravama i pomagalicama.

U suradnji sa Sportskom zajednicom grada satove pojačanog tjelesnog odgoja provodila je profesorica kineziologije jedan puta tjedno tijekom cijele pedagoške godine u 9 odgojnih skupina (Zvezdice, Slonići,Tigrići, Tratinčice, Delfini, Elmeri, Breskvica i Suncokreti.)

Zbog loših vremenskih uvjeta planirana osma Dječja olimpijada nije održana na uobičajen način, već su odgojne skupine istu organizirale na internoj razini po kvartovima ili objektima.

Svjetska zdravstvena organizacija tjelesnu neaktivnost identificira kao četvrti vodeći faktor rizika za globalnu smrtnost. Ona je u porastu u cijelom svijetu. SZO u fokus globalnih preporuka o tjelesnih aktivnosti za zdravlje stavlja primarnu prevenciju kroz tjelesnu aktivnost. Preporuke navedene u ovom dokumentu odnose se na tri dobne skupine, među kojima su i djeca predškolske dobi. Nedovoljno sudjelovanje u tjelesnoj aktivnosti tijekom slobodnog vremena i povećanje sjedilačkog ponašanja za vrijeme profesionalnih i slobodnih aktivnosti su u porastu, kao i korištenje "pasivne" vrste prijevoza. Navedeno predstavlja visok rizik za razvoj kroničnih nezaraznih bolesti, a Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, koji se temelji na cjelovitom shvaćanju procesa njege, usmjerava predškolski odgoj ka cilju unapređivanja zdravlja i stvaranja društva zdravih ljudi.

Stoga je povodom Europskog tjedna kretanja, u rujnu 2015. u Dječjem vrtiću Radost u Jastrebarskom, a u suradnji s djecom polaznicima primarnog programa u dobi od 5 do 7 godina i njihovim roditeljima (u odgojnim skupinama , Delfini, Suncokreti, Zvončići, Brodići) provedeno ispitivanje usmjereno na djecu predškolske dobi, sa ciljem istraživanja različitih oblika tjelesnih aktivnosti kojima se bave tijekom slobodnog vremena, načinima na koje aktivno i pasivno sudjeluju u prometu te njihovim

stavovima. Ispitivanjem su obuhvaćeni i njihovi roditelji, u svrhu komparacije odgovora te osvještavanje potrebe za učestalijim tjelesnim aktivnostima, kao i pojačavanjem sigurnosti tijekom njih. Ispitivanje je potaklo razvoj odgojno - obrazovnih aktivnosti usmjerenih na djecu i roditelje sa ciljem osvještavanja problema vezanih uz tjelesnu neaktivnost te potrebu za pojačanom sigurnošću djece kao sudionika u prometu.

Rezultati ispitivanja pokazali su da roditelji uglavnom dovode svoje dijete u vrtić automobilom. Rijetko prevoze djecu prijatelja i rođaka zajedno sa svojom djecom u vrtić. Put do vrtića biciklom ili pješice smatraju sigurnim. Svakodnevno provode vrijeme sa djecom na otvorenom. Roditelji ne poštuju uvijek pravila da djecu prevoze u auto sjedalicama. Isto tako djeca nedovoljno koriste kacige kad se voze na biciklima, rolama, romobilu i sl. Neredoviti su u prelaženju ceste kad su sa djecom preko pješačkog prijelaza.

Na 5. Europskoj školi socijalne pedijatrije pod nazivom „Dijete u gradu“ koja je održana od 16.-18. lipnja 2016. godine u Zagrebu u organizaciji Međunarodnog društva za socijalnu pedijatriju (International Society for Social Pediatrics and Child Health), Europske mreže gradova prijatelja djece (European Network Child Friendly Cities), Središnjeg koordinacijskog odbora akcije „Gradovi – općine prijatelji djece“, Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Centra za zdravlje djece, a pod pokroviteljstvom Grada Zagreb i Ureda UNICEF-a u Hrvatskoj, defektologinja i zdravstvena voditeljica vrtića rezultate našeg ispitivanja su predstavile temom :“Tjelesna aktivnost djece urbane sredine uključene u ustanovu za rani i predškolski odgoj“.

6.Zdravstveno prosvjećivanje odraslih

6.1. Suradnja sa roditeljima

U suradnji sa roditeljima prikupljani su podaci radi utvrđivanja zdravstvenog stanja djeteta i njegovih specifičnih potreba radi planiranja zdravstvene njege za specifične zdravstvene potrebe i vođenje zdravstvene dokumentacije djeteta u vrtiću. Za roditelje novoupisane djece u prvom tjednu nove pedagoške godine u rujnu održane su radionice na kojima su upoznati sa načinom života djeteta i prilagodbe djeteta. Odaziv na te radionice je iznimno dobar. Roditelji ih smatraju korisnim.

Roditelji su pravovremeno i primjereno obavještavani higijensko-epidemiološkoj situaciji odgojne skupine njihova djeteta.

Suradnja s roditeljima ostvarivana je i putem radionica za roditelje, roditeljskih sastanaka sa zdravstvenom temom u 6 odgojih skupina, individualnim razgovorima s roditeljima i ponudom popularnih letaka sa aktualnom zdravstvenom tematikom.

6.2. Istraživanje o zdravstvenoj pismenosti roditelja

Zdravstvena pismenost je dio opće pismenosti s naglaskom na čitanje i računanje, u zdravstvenom kontekstu, definirana je kao niz vještina i kompetencija koje ljudi razvijaju kako bi potražili, shvatili, ocijenili i koristili zdravstvene informacije u svrhu donošenja informiranih odluka, smanjenja zdravstvenih rizika i veće kvalitete život. Možemo reći da biti pismen znači imati pristup znanju. Pojam zdravstvene pismenost opsežan je: obuhvaća promociju zdravlja, prevenciju bolesti, pristup zdravstvenoj zaštiti i ishode, bavi se bazičnim vještinama pisanja i računanja u zdravstvenom okruženju. Navedeno ispitivanje je istraživalo više aspekata zdravstvene pismenosti roditelja djece rane dobi, uvažavajući podjelu iste u odnosu na formalnu, interaktivnu i kritičku pismenost, kao i procjenu izvora zdravstvenih informacija, razumijevanja i primjene istih. Roditeljske vještine traženja, prepoznavanja i korištenja zdravstvenih informacija, direktno utječu na kvalitetu zdravlja djece kako u ranoj dobi tako i u budućnosti. Poznavanje zdravstvene pismenosti roditelja treba biti osnova u promociji zdravlja i smanjenje zdravstvenih nejednakosti.

Opći cilj ispitivanja je bio istražiti neke aspekte zdravstvene pismenosti roditelja djece rane dobi. Specifični ciljevi su sljedeći: ispitati koje izvore zdravstvenih informacija najčešće koriste roditelji djece rane dobi. Ispitati postoji li povezanost razine obrazovanja roditelja i zdravstvenog ponašanja roditelja djece rane dobi. Prikupiti od ispitanika informaciju u kojoj mjeri sami uspješno procjenjuju točnost zdravstvenih informacija.

Hipoteze ovog rada su sljedeće:

Roditelji djece rane dobi najčešće traže informacije o dječjem zdravlju putem web stranica koje sadrže informacije o zdravlju.

Roditelji djece rane dobi, procjenjuju svoju sposobnost razumijevanja zdravstvenih informacija kao dobru.

Postoji značajna razlika u odgovorima ispitanika u odnosu na razinu obrazovanja.

Postoji značajna razlika u odgovorima ispitanika u odnosu na broj djece rane dobi u obitelji.

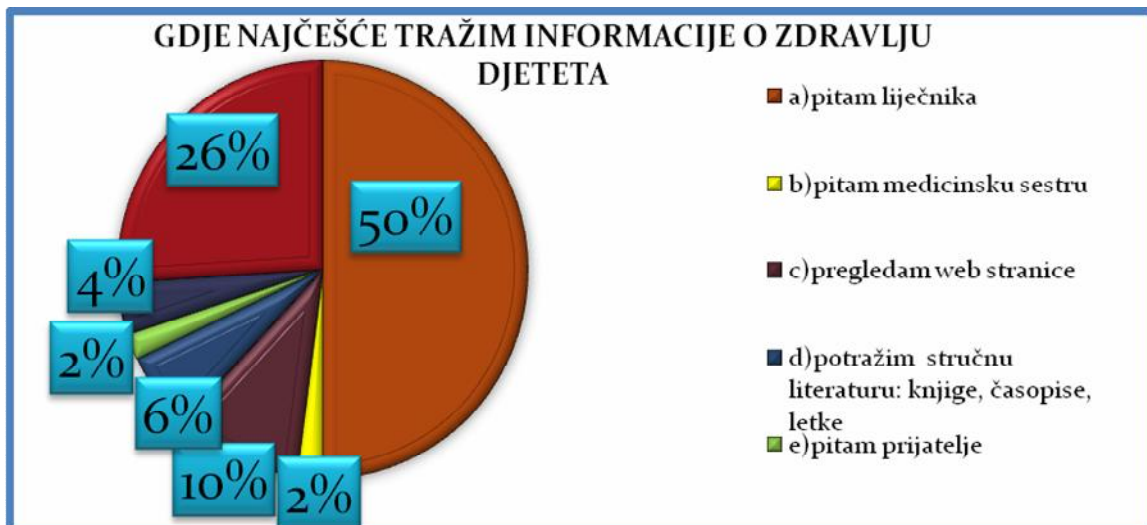
Roditelji djece rane dobi, koji koriste pripravke narodne medicine, skloniji su samostalno tražiti zdravstvene informacije.

Istraživanje je presječno, prospektivno, prikupljeni su kvalitativni podaci metodom anonimnog anketiranja roditelja djece polaznika Gumbeka, Pingvina, Kockica i Školjkica. Obuhvaćeno je 313 ispitanika. Za potrebe ovog istraživanja, konstruiran je originalni upitnik, koji se sastoji od petnaest pitanja, zatvorenog tipa. Cilj upitnika bio je obuhvatiti područje zdravstvene zaštite koje se odnosi na mogućnost pristupa informacijama, razumijevanja zdravstvenih informacija, područje prevencije bolesti, gdje zdravstvena pismenost uključuje poznavanje čimbenika rizika za zdravlje i područje promicanja zdravlja 68% ispitanika su bule žene. Dob ispitanika: 10% od 20-25 godina, 22% od 26-30 godina, 35% od 31-35 godina, 30% od 36-40 godina, 3% od 46-50 godina.

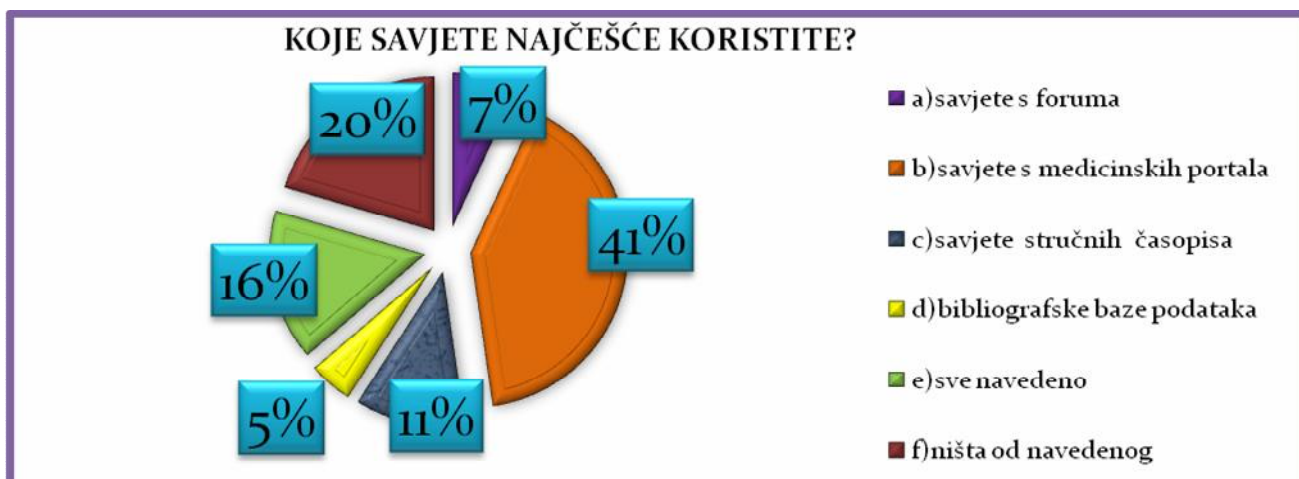
Stručna sprema ispitanika: 2% VKV, 68% SSS, 13% VŠS, 17% VSS

Broj djece u obitelji: 17% obitelji ima 1 dijete u obitelji, 33% ima dvoje djece u obitelji, a 50% ima troje djece u obitelji.

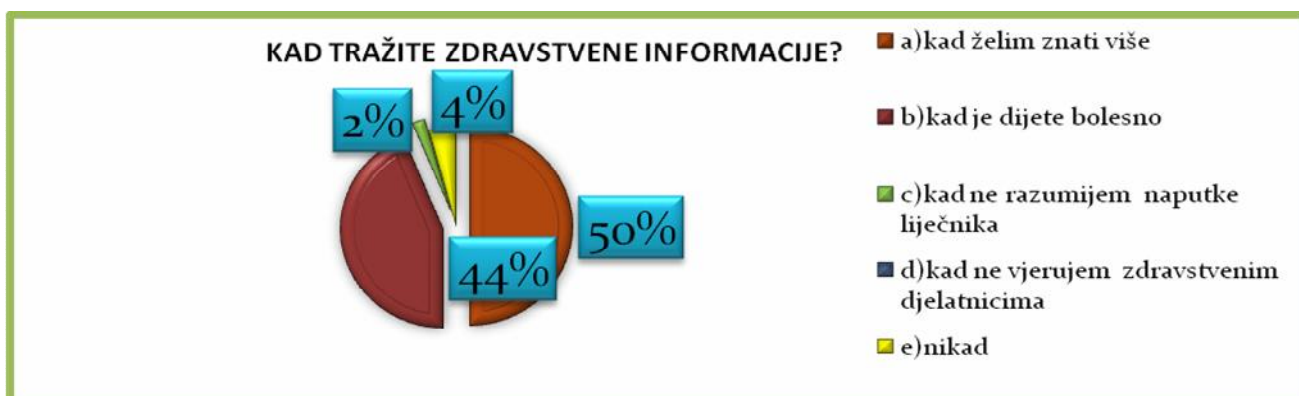
Informacije o zdravlju djeteta roditelji traže na sljedeći način: 50% njih pita liječnika, 2% pita medicinsku sestru, 10% pregledava web stranice, 6% njih traži stručnu literaturu, 2% pita prijatelje, 4% pita rodbinu, 26% koristi sve navedeno.

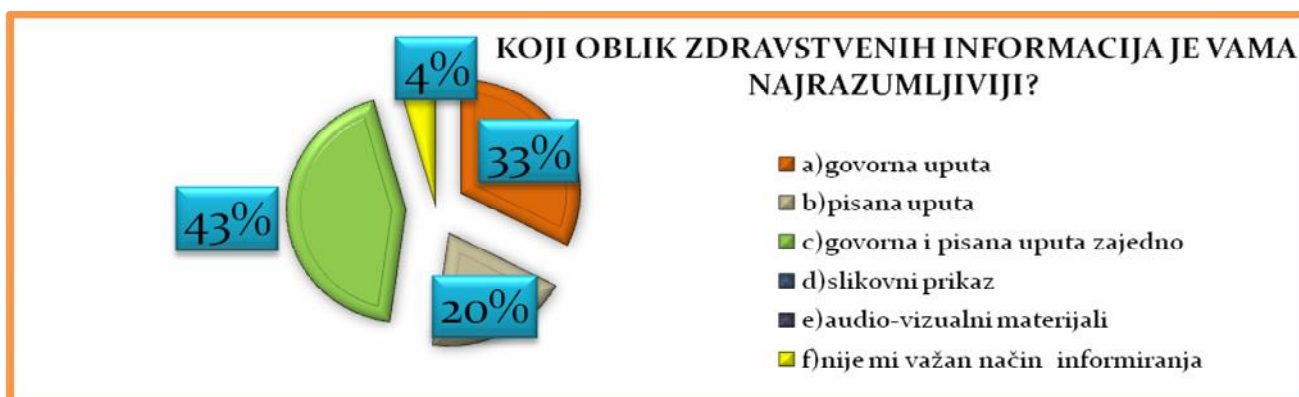
U pretraživanju web stranica koje sadrže informacije o zdravlju, roditelji najviše koriste savjete sa medicinskih portala 41%. Njih 20% uopće ne traže savijete na internetu.

50% roditelja traži zdravstvene informacije kad želi saznati nešto više o tome, 44% kad je dijete bolesno, 2% kad ne razumije naputke liječnika, 4% nikad ne traži zdravstvene informacije.

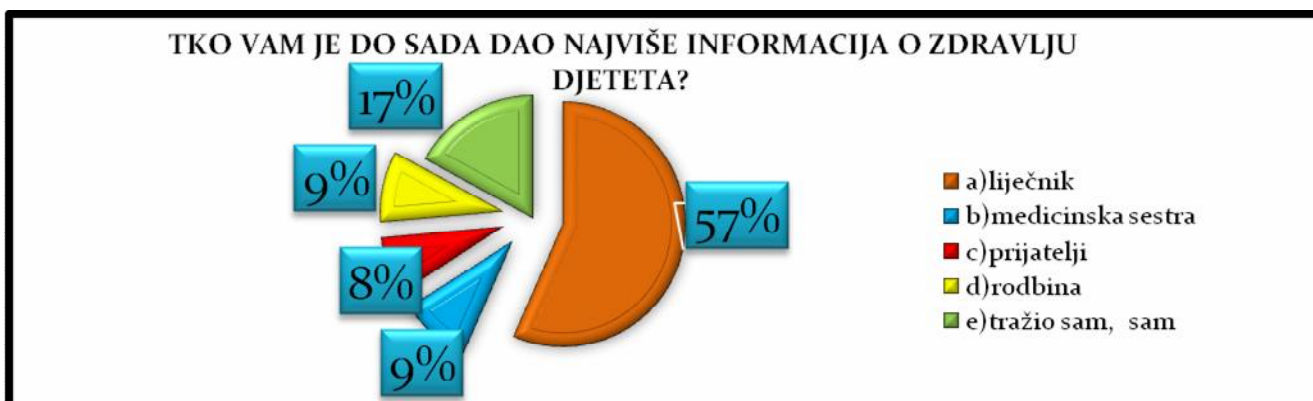
41% roditelja ističe da im je najrazumljivija govorna i pisana uputa zajedno, 33% govornu uputu, 20% pisanu uputu smatra najrazumljivijom, slikovne i audiovizualne materijale ne ističu kao najrazumljivije uopće. 4% roditelja smatra da im nije važan način informiranja.

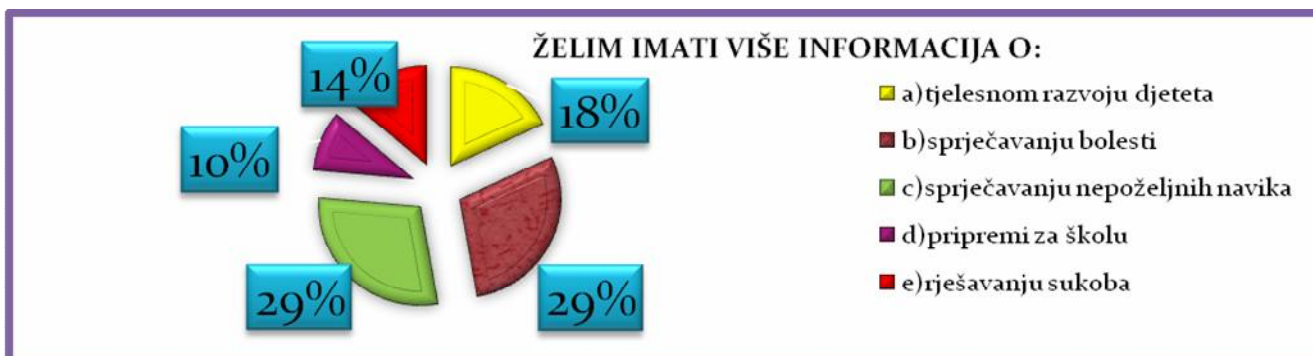
21% roditelja smatra da je prvenstveno njihova obaveza da traže informacije o zdravlju djeteta. 65% njih smatra da bi ih liječnici trebali o tome informirati. 9% ih smatra da bi to trebale činiti medicinske sestre, 2% mediji, 3% dnevna glasila. Nitko ne smatra da bi to trebala činiti rodbina.

Najviše informacija o zdravlju djeteta do sada su dobili od liječnika 57%, 17% njih je najviše samo tražilo informacije, 9% informacija dobili su od medicinske sestre i rodbine, a 8% od prijatelja.

Roditelji bi željeli dobiti više informacija o sprečavanju bolesti i sprečavanju nepoželjnih navika 29%, 18% o tjelesnom razvoju djeteta, 14% o rješavanju sukoba, a 10% pripremi za školu.

30% roditelja uspješno sami procjenjuju točnost informacija o zdravlju, 55% djelomično točno, 11% otprilike i 4% roditelja ne zna kome bi vjerovali.

98% roditelja redovito vodi dijete na preventivne preglede k liječniku. Kad je dijete bolesno 82% roditelja se savjetuje se sa liječnikom. 60% roditelja vodi dijete stomatologu. 95% roditelja uvijek čita naputke o lijeku koji daju djetetu. 52% roditelja u liječenju djeteta koristi pripravke narodne medicine. 91% roditelja dijete uvijek prevozi u auto sjedalici. 86% ističe da oni ni njihovi ukućani ne puše u kad borave sa djecom.

Rezultati istraživanja, ukazali su na djelomično razumijevanje zdravstvenih informacije od strane roditelja i prisutna rizična ponašanja roditelja. Razina obrazovanja, varijabla je koja je pokazala utjecaj na neke aspekte zdravstvene pismenosti, prije svega na rizična zdravstvena ponašanja te razumijevanje i traženje informacija o zdravlju djece. Istraživanje je ukazalo na kategoriju roditelja koji koriste pripravke narodne medicine, kao vrlo samostalnu i kritičnu u traženju informacija o zdravlju i komunikacije s liječnikom, te time vrlo izazovnu za buduća istraživanja. Značajnim rezultatom, možemo izdvojiti i podatak o važnosti uloge liječnika u procesu zdravstvenog informiranja, dok istovremeno zdravstveni djelatnik, medicinska sestra kao nositelj iste nije prepoznata. Sve navedeno daje smjernice za rad s roditeljima, kreiranje preventivnih programa i ukazuje na rizične skupina.

6.3. Edukacija iz prve pomoći

Za novozaposlene odgojne djelatnike organizirane su radionice prve pomoći prema priručniku „Trebam tvoju pomoć“.

7. Kvalitetan Dnevni odmor djece

Unatrag pet pedagoških godina provodi se Projekt kvalitetnog dnevnog odmora . Ove godine u projekt su bile uključene sve odgojne skupine vrtićkog uzrasta. Očekivani pozitivni ishod je poboljšanje kvalitete života svakog djeteta u dijelu dana kada se odvija dnevni odmor. Okruženje u kojemu se dnevni odmor odvija usmjereno je na razvijanje i njegovanje prosocijalnih vještina i humanih vrijednosti. Djeca se izravno uključuju u donošenje odluka relevantnih za njihove vlastite potrebe kao što su samostalnost i autonomno i odgovorno djelovanje, suradnju i timski rad, nenasilne oblike komunikacije i kako se angažirati na onim sadržajima i akcijama koje su od interesa za njih osobno i za druge u zajednici. Uloga odgojitelja u tom procesu je promatranje djece i adekvatno odgovaranje na njihove individualne potrebe.

Odgojitelji svih uključenih odgojnih skupina ističu daj ovaj model koristan, te da ga treba nastaviti i dalje.

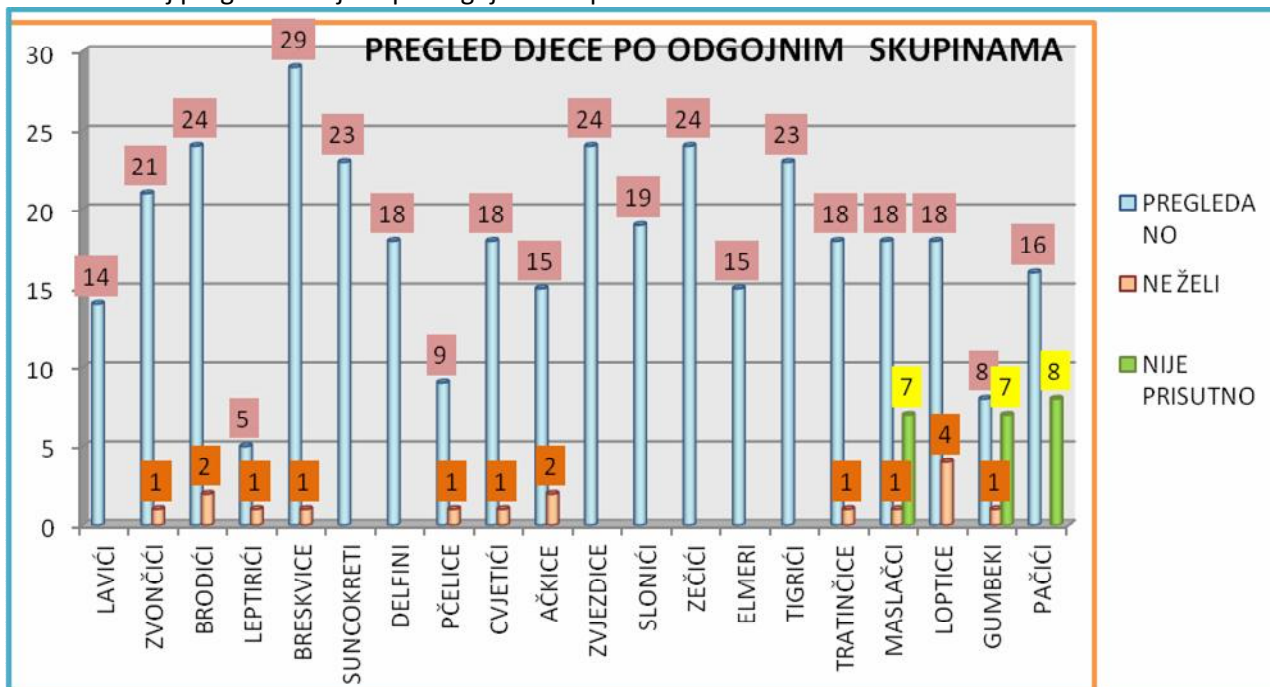
8. Preventivni stomatološki pregled djece

Program „Predškolci u zubnoj ordinaciji“ 2013.-2015. godine za djecu u dobi od 3 do 6 godina Ureda za zdravstvo i socijalnu skrb Zagrebačke županije provodila je dr. dentalne medicine, stomatolog Vlasta Sečić Stupić, u periodu od 18.11.-01.12.2015. godine. Proveden je u 9 odgojnih skupina centralnog objekta, 4 odgojne skupine područnog objekta Radost 2, dvije odgojne skupine u područnom objektu Desinec, po jedna odgojna skupina u područnim objektima Cvetković i Sveta Jana, te u tri odgojne skupine Programa predškole.

Preventivni program je ponuđen roditeljima 440 djece čija dob zadovoljava kriterijima. Pismenim pristankom roditelji su potvrdili sudjelovanje 397 djece, što iznosi 90,2% djece predviđene dobi. Od potvrđenih pristankom roditelja, pregledu je pristupilo 359 djece ili 90,4%, 16 djece ili 4,4% djece nije željelo pregled, a 22 djece, odnosno njih 6,1% tog dana kad je organiziran pregled nije bilo u vrtiću.

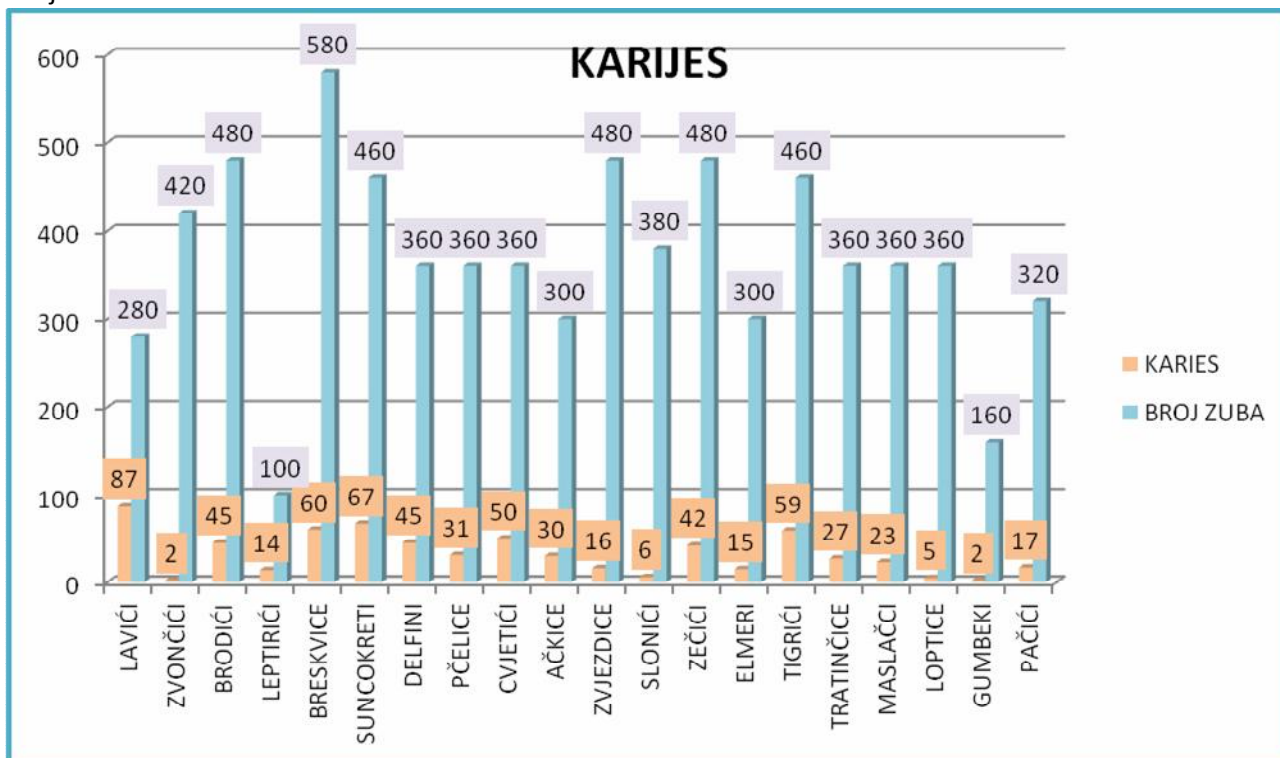
Pregledi su obavljani u prostorima soba dnevnog boravka odgojnih skupina, koje su odgojitelji adekvatno pripremili sa djecom. Stomatološki tim ordinacije dr. Vlaste Sečić Stupić pripremio je pismene obavijesti za roditelje, što je omogućilo roditeljima informiranje o zdravstvenom stanju zuba njihove djece, te potrebne upute i preporuke.

Tablica 1: Broj pregledane djece po odgojnim skupinama

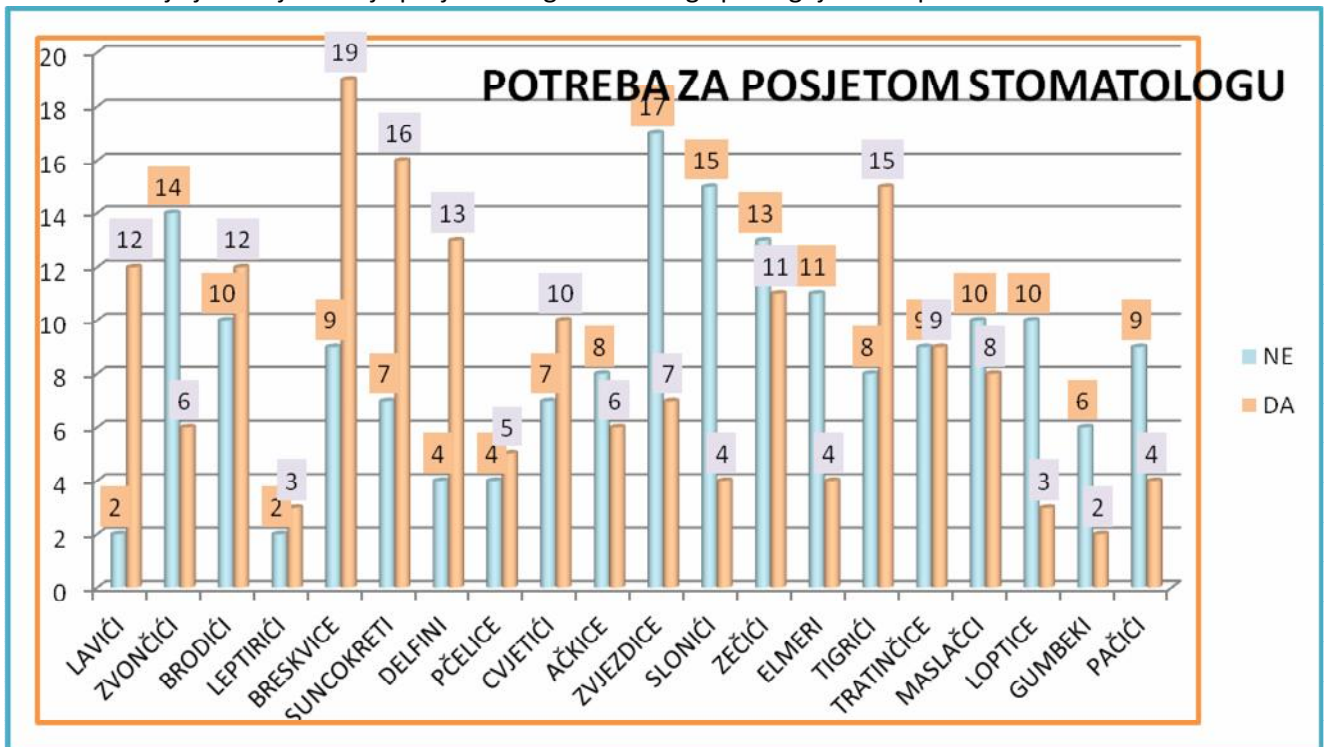

Tablica 2: Broj mliječnih zuba zahvaćenih karijesom

Analiza pregleda je pokazala da prosječno 10,3% mliječnih zuba pregledane djece je zahvaćeno karijesom.

Tablica 3: Broj djece koja trebaju posjetiti svog stomatologa po odgojnim skupinama

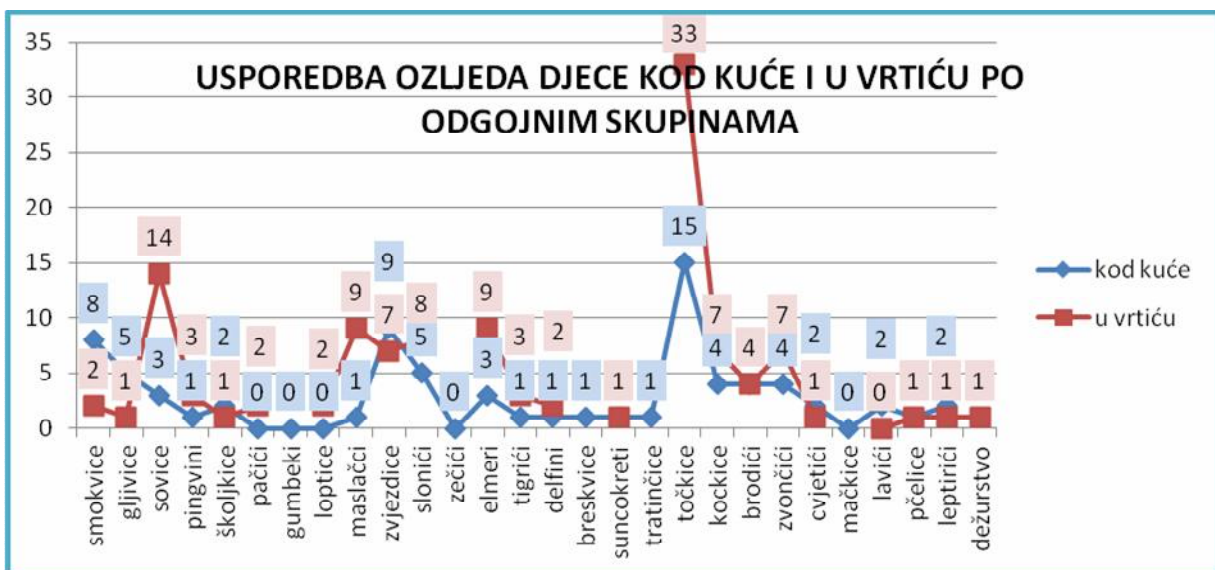
Roditelji 47,7% djece su dobili preporuke da posjete svog stomatologa, jer kod njih su potrebne određene intervencije.

9. Prevencija ozljeda i razvoj brige za sebe

Od ove pedagoške godine pored ozljeda djeteta u vrtiću uvedena je i evidencija ozljeda kod kuće. Sve ozljede i hitna stanja evidentirana su u obveznoj dokumentaciji o ozljedama.

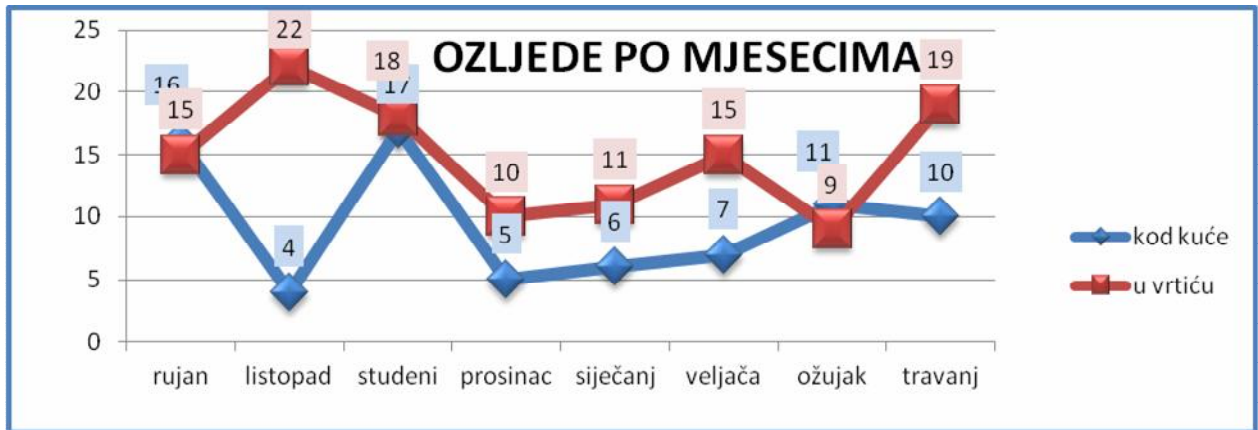
Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću dopunjena je slikovnim opisom intenziteta boli kako bi djeca u dobi od tri godine mogla aktivno participirati u procjeni svog zdravstvenog stanja, a za djecu do tri godine odgojitelji na temelju opisa ponašanja su imali mogućnost procjene težine ozljede djeteta.

Evidentirano je 76 koje su se dogodile kod kuće i 119 ozljeda koje su se dogodile u vrtiću.

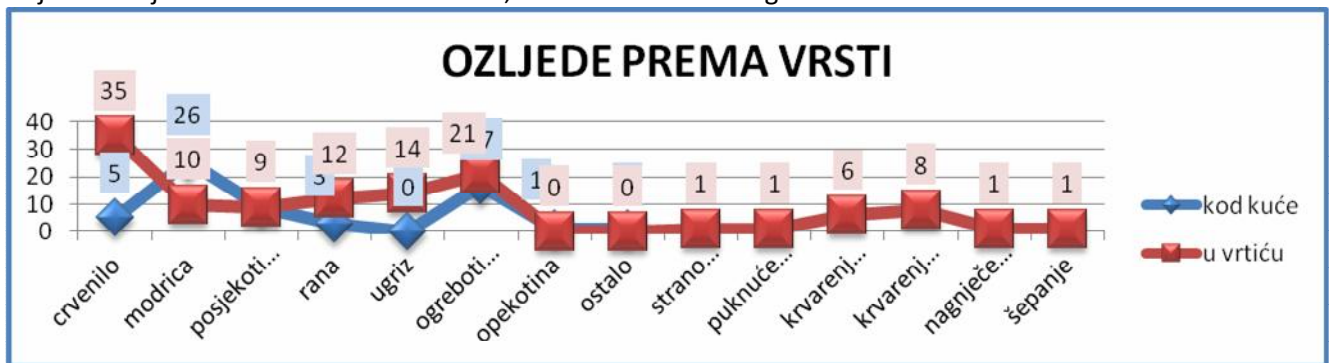

Najveći broj ozlijeđene djece u vrtiću bio je u Točkicama (33), a najmanji u Lavićima (0). Kod kuće najmanje se ozlijedilo djece iz skupina Pačići, Gumbeki, Loptice, Zečići i Mačkice (0), a naviše ozljeda je bilo u Točkicama (15).

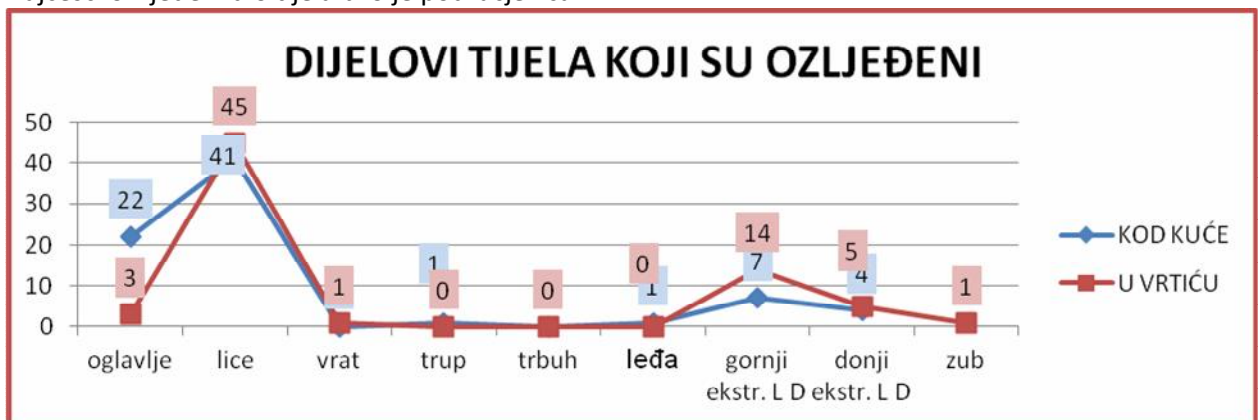
Najmanji broj ozljeda koje su nastale u vrtiću bio je u ožujku (9), a najveći u listopadu (22). Najmanji broj ozljeda kod kuće bio je u listopadu (4), a najveći u studenom (17).

Najčešće ozljede kod kuće bile su modrice, a u vrtiću crvenila i ogrebotine.

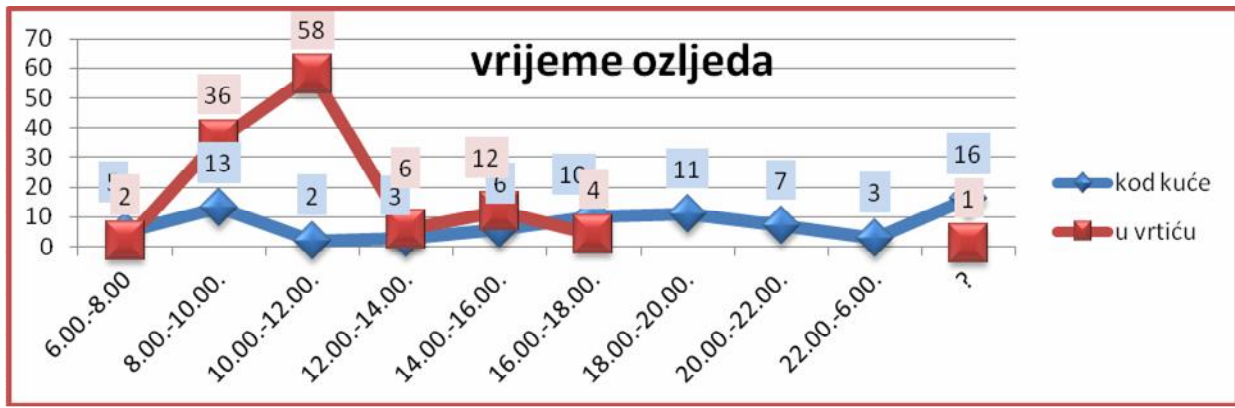

Najčešći ozlijeđeni dio tijela bilo je područje lica.

Najčešće vrijeme ozljeda kod kuće je nepoznat (16), zatim od 80.00.-10.00.h.

Najčešće vrijeme ozljeda u vrtiću je između 10.00. i 12.00.h.

Prostorno gledano najveći broj ozljeda u vrtiću dogodio se u sobama dnevnog boravka (57), zatim u sanitarnom čvoru (31). U vrijeme boravka na zraku dogodilo se 14 ozljeda. U vrtiću je jedna ozljeda bila vezana za igrala na dvorištu. U vrijeme boravka na zraku kod kuće također je jedna ozljeda bila vezana za igrala u parku, a ostale su bile padovi djece. Na jedno dijete su se srušila drva za ogrjev.

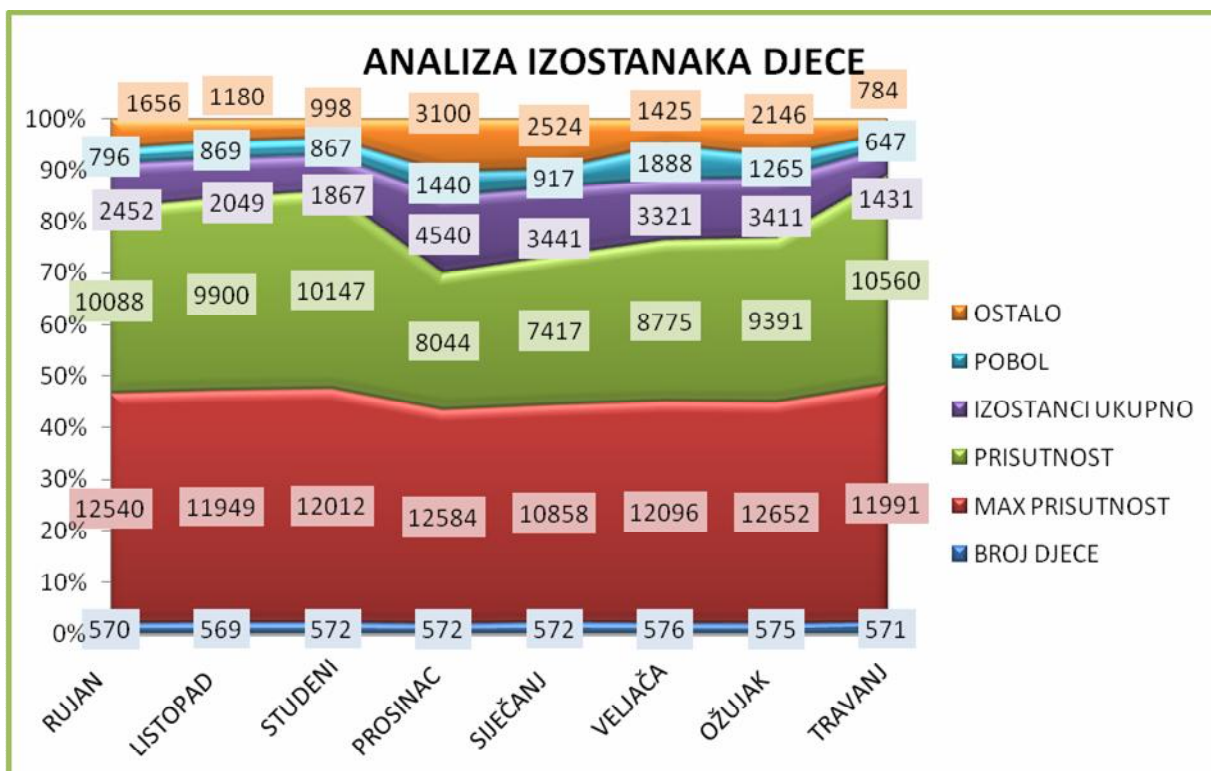

Nepotreban tretman bio je za 6 ozljeda. 91% ozljeda tretirano je kod kuće, odnosno u vrtiću, a za 3% ozljeda bio je potreban tretman u zdravstvenoj ustanovi.

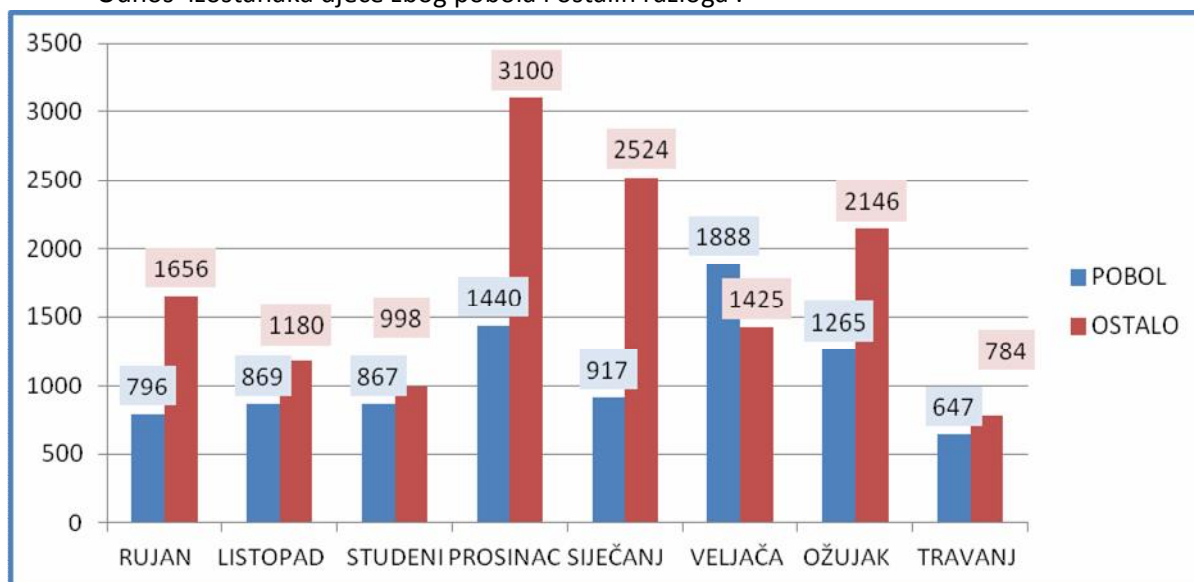
10. Praćenje pobola i izostanka djece

Zdravstveni kartoni su uredno vođeni tijekom cijele godine za svako pojedino dijete, te je kontinuirano praćen pobol djece prema priloženim liječničkim potvrdama.

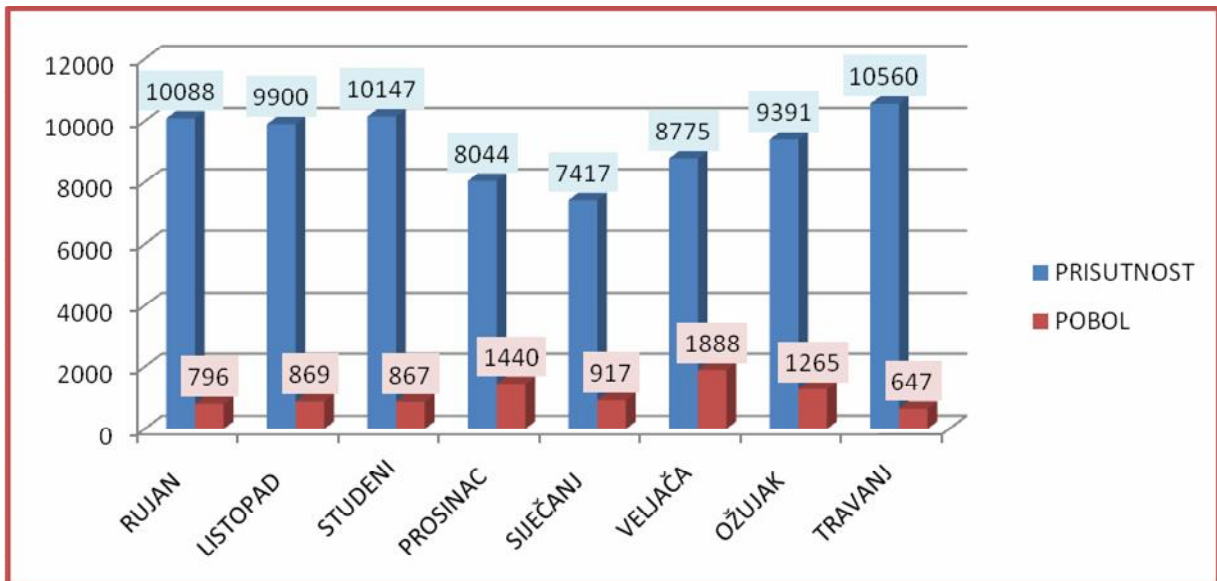
Analizom izostanaka djece utvrđeno je da su djeca izostala zbog bolovanja, a iz drugih razloga dana.

Odnos izostanaka djece zbog pobola i ostalih razloga :

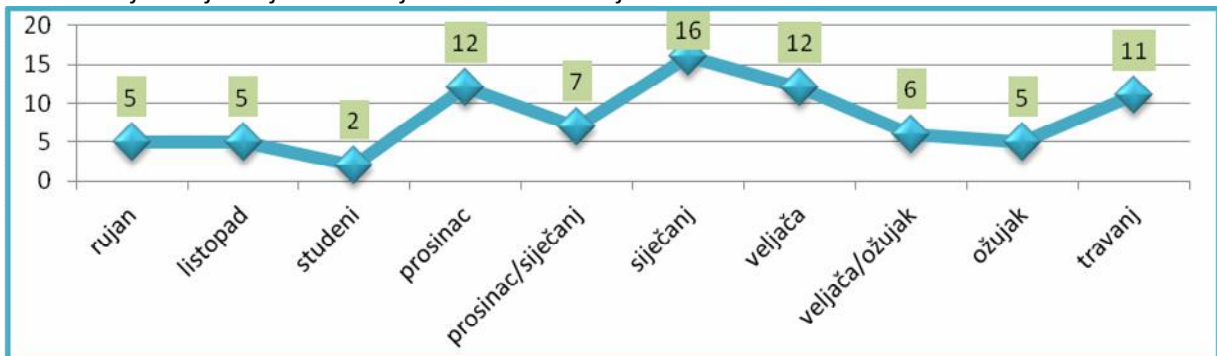

Odnos prosječne prisutnosti i pobola djece od rujna 2015. do svibnja 2016. godine:

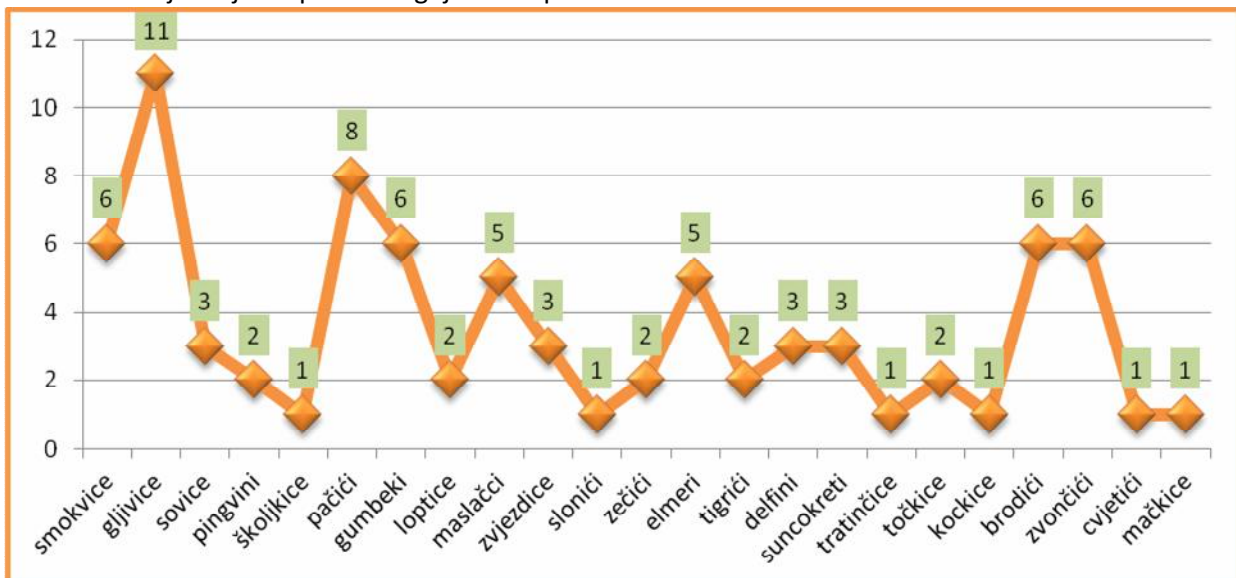

Nakon prošlogodišnjeg broja izostanaka zbog bolesti cijeli mjesec (108) od rujna do travnja, ove godine se broj takvih izostanaka je 81. Najčešći razlozi izostanka vezani su i dalje dugotrajnije akutne respiratorne infekcije.

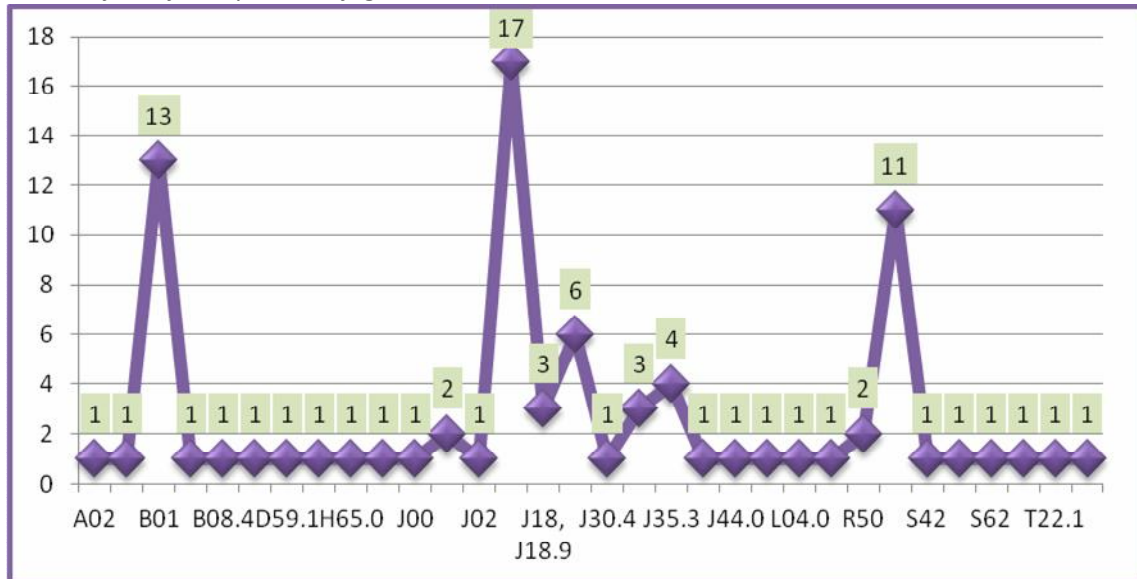
Izostanci djece cijeli mjesec od rujna 2015. do svibnja 2016.

Izostanci cijeli mjesec prema odgojnim skupinama:

Izostanci cijeli mjesec prema dijagnozama:

	RAZLOZI IZOSTANKA	ŠIFRE BOLESTI	BROJ DJECE
1.	Salmoneloza	A02	1
2.	Crijeвне infekcije rota virusom	A08	1
3.	Vodne kozice	B01	13
4.	Virusne infekcije kože i sluznica	B08	1
5.	Enterovirusni stomatitis sa osipom	B08.4	1
6.	Infekcija uzrokovana streptokokom pneumonije	B95.3	1
7.	Hemolitička autoimuna anemija	D59.1	1
8.	Nesupurativna upala uha	H65	1
9.	Akutna serozna upala srednjeg uha	H65.0	1
10.	Akutna supurativna upala uha	H66.0	1
11.	Akutni nazofaringitis	J00	1
12.	Akutna upala sinusa	J01	2
13.	Akutna upala ždrijela	J02	1
14.	Akutna infekcija gornjeg dišnog sustava	J06	17
15.	Upala pluća nespecifičnog uzročnika	J18, J18.9	3
16.	Akutni bronhitis	J20	6
17.	Alergijski rinitis	J30.4	1
18.	Kronične bolesti tonzila i adenoida	J35	3
19.	Hiperterofija tonzila s hipertrofijim adenoida	J35.3	4
20.	Bronhitis	J40	1
21.	Kronična opstruktivna plućna bolest s akutnim infekcijom donjeg dišnog sustava	J44.0	1
22.	Astma	J45	1
23.	Akutni limfadenitis lica,glave i vrata	L04.0	1
24.	Postinfektivne i reaktivne atopije	M03	1
25.	Vrućica nepoznata podrijetla	R50	2
26.	Povećani limfni čvorovi, nespecifični	R59.0	11
27.	Prijelom ramena i nadlaktice	S42	1
28.	Nespecifična ozljeda podlaktice	S59.9	1

29	Prijelom u području ručnog zgloba i šake	S62	1
30	Prijelom potkoljenice uključujući i nožni zglob	S82	1
31	Opekline prvog stupnja ramena i ruke	T22.1	1
32	Pregledi zbog administrativnih razloga	Z02.8	1
		Ukupno:	83

11. Higijensko-epidemiološki nadzor

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. Rezultati mikrobioloških nalaza ukazuju na poštivanje načela dobre higijenske prakse, odnosno dobrih sanitarnih uvjeta u objektu.

Obveznici polaska Tečaja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica, njih dvoje polazili su tečaj pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo- ispostava Jastrebarsko.

U suradnji sa istim Zavodom redovito su provođeni zdravstveni pregledi djelatnika, te je surađivano na temelju higijensko-epidemioloških indikacija pri slučaju grupiranja određenih uzročnika zaraznih bolesti u odgojnim skupinama.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane je redovito provođena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija i HACCAP planu.

Objekti i okolina Vrtića su čišćeni redovito i određenim ritmom. Dva puta godišnje provedena je deratizacija i dezinfekcija.

Pregledom Iskaznica o imunizaciji djece utvrđeno je jedno necijepljeno dijete koje iz tih razloga nije primljeno u vrtić. Nakon provedenog cijepljenja izvršen je upis.

12. Suradnja sa zdravstvenim udrugama

Suradnja sa Stručnim društvom HUMS-a bila je kontinuirana, kao i Hrvatskom udrugom medicinskih sestra-Podružnica dječji vrtići koje je organiziralo Stručni simpozij sa temom: "Izazovi odrastanja u suvremenom društvu", na kojem je zdravstvena voditeljica predstavila rad : Razvoj brige o sebi u kontekstu vrtićkog kurikulumu".

12.1. Projekt Edukacijom do zdravlja zubi

Udruga za zaštitu zdravlja žena Zagreb. Izbor dječjih vrtića je izvršen temeljem kriterija: ruralno područje županija, općine i gradovi s indeksom razvijenosti I i II (<75%) i/ili nepopunjenom mrežom dentalne medicine (Grad Jastrebarsko u Zagrebačkoj županiji). Edukaciju provode stručnjaci dentalne medicine, specijalisti dječje i preventivne dentalne medicine u organiziranim radionicama u vrtiću, a u timu surađuju likovni pedagog za dio likovne radionice radionice, pedagog i volonteri. Projekt je provođen u odgojnim skupinama: Pačići, Gumbeki, Maslačići, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Breskvice, Tratinčice, Mačkice, Cvjetići, Brodići, Zvončići, Pčelice i Lavići. Održano je 9 edukativnih radionica.

Program radionica je započeo predstavljanjem tima . Zatim je doktor dentalne medicine-voditelj tima postavljao djeci pitanja o njihovim dosadašnjim postupcima o higijeni usta i zubi i eventualnom posjetu ordinaciji dentalne medicine. Nakon toga slijedila je kratka slikovna prezentacija o razvoju zubi, mijeni zubi iz mliječnih u trajne, objašnjavaju što je karijes i koja je uloga bakterija u nastanku karijesa i zašto treba održavati čistoću zubi nakon glavnih obroka. Potom se na modelu čeljusti i modelu lutke pokazao pravilan način četkanja zubi. Djeca su četkicama vježbala na modelu. Uz vježbu im se skrenula pažnja na važnost hrane koja podržava razvoj zubi (mlijeko, voće, povrće). Radionice su završavale kratkim crtanim filmom (Priča o Gricu i Grecu). Nakon radionice odgojitelji su sa djecom provodili likovnu radionicu čija je tema bila u skladu sa sadržajem radionica .

U Odgojnim skupinama Delfini, Breskvice, Suncokreti i Tratinčice za djecu školske obveznike organiziran je kviz znanja, a u odgojnim skupinama Zvončići i Brodići likovnu radionicu održao je akademski slikar Darko Butala. Djeca su dobila bojanke „Crtaj, oboji, nauči „.

Svi roditelji su dobili informativni listić-promotivni materijal s osnovnim porukama o prevenciji karijesa i čuvanju zdravlja zubi.

Vrtić je dobio plakat s osnovnim porukama o prevenciji karijesa koji je bio postavljen na vidno mjesto u vrtiću za djecu i posjetitelje.

Odgojitelji (njih 18) odgojnih skupina koji su sudjelovali u Projektu dali su svoju ocjenu kvalitete:

Edukacijom do zdravih zubi	prosječna ocjena:
Raspon ocjena od 1-6	4,72

13. Rad tehničkog osoblja na očuvanju zdravlja djece

Uključenost tehničko osoblja u ostvarivanju zadaća na očuvanju i unapređenju zdravlja djeteta i zadovoljavanju njihovih osnovnih potreba ostvarivana je kontinuirano. Spremačice zadužene za higijenu vrtića nositelji su stvaranja uvjeta za dobru higijensku praksu radi ostvarenja prevencije pobola djece. Struktura njihovog radnog vremena i konkretizirana dnevna, tjedna i mjesečna zaduženja doprinose kvaliteti života djece. Kontinuirano održavanje unutarnjih i vanjskih prostora i briga o igralima povećava razinu sigurnosti djece u vrtiću.

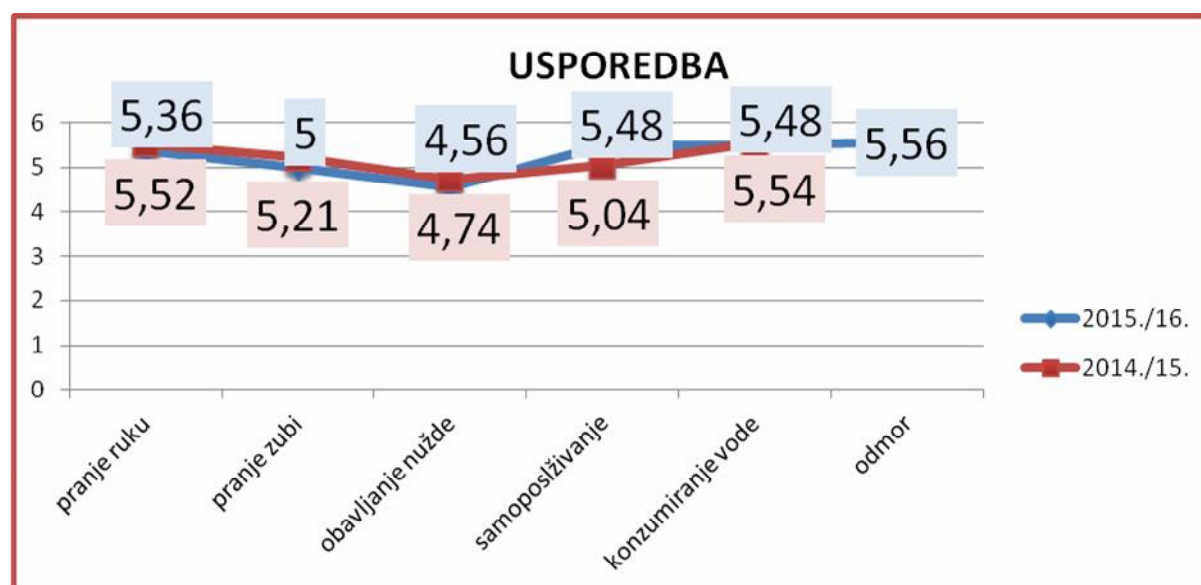
14. Razvoj kulturno-higijenskih navika kod djece

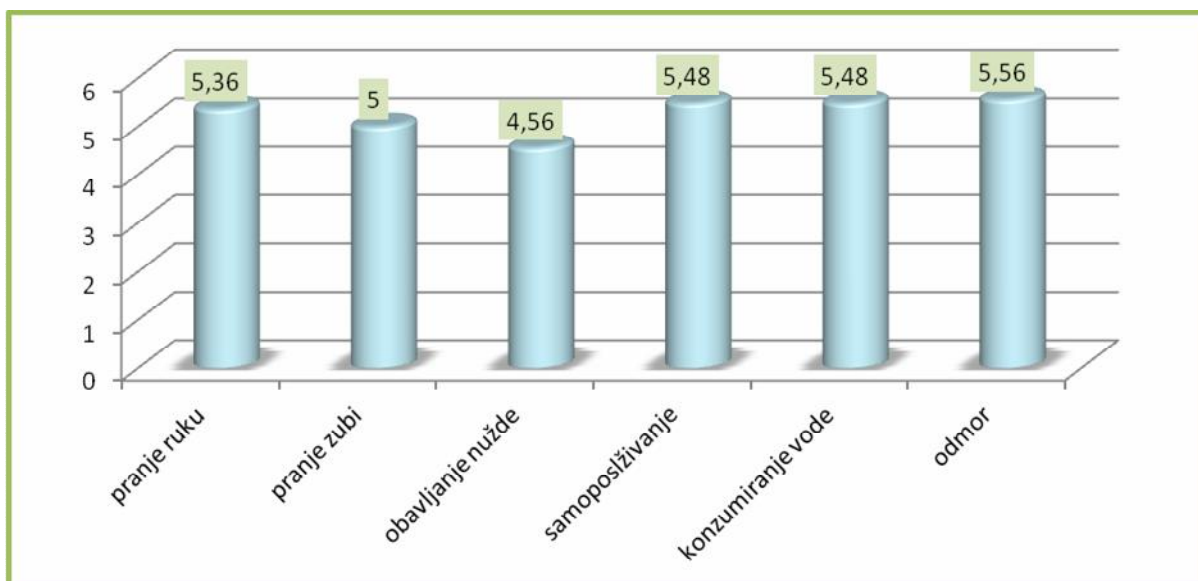
Zadovoljavanje osnovnih potreba djece odgojitelji su evaluirali kroz svakodnevni rad. Matrijalni uvjeti u sanitarnim čvorovima optimalni su u svim odgojnim skupinama.

U svim odgojnim skupinama organizirano je pranje zuba nakon ručka. Za sve odgojne skupine osigurani su optimalni uvjeti za skladištenje pribora za pranje zuba.

Procjena odgojitelja o razvoju kulturno-higijenskih navika kod djece:

	2015./16.	2014./15.
Pranje ruku	5.52	5.36
Pranje zubi	5.21	5.00
Obavljanje nužde	4.74	4.56
Samoposluživanje kod obroka	5.04	5.48
Konzumiranje vode	5.54	5.48
Dnevni odmor		5.56

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

ORGANIZACIJSKI UVJETI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Upisi i ispisi u primarnom programu, Montessori programu, programu predškole i kraćem programu engleskog jezika

Tablica. Dinamika upisa i ispisa djece u skupinama – primarni program

Odgojne skupine	Br. djece na kraju ped. god.	Upisani tijekom godine	Ispisani tijekom godine	Premještaj u drugu odg. sk
Smokvice	13	2	2	0
Gljivice	14	1	2	1
Sovice	19	0	0	0
Pingvini	20	0	0	0
Školjkice	21	2	3	1

Pačići	27	1	0	0
Gumbeki	25	0	0	0
Loptice	22	1	1	0
Maslačci	28	0	0	0
Zvezdice	27	0	0	0
Slonići	27	1	2	0
Zečići	27	2	1	0
Elmeri	22	1	1	0
Tigrići	27	0	1	0
Delfini	27	1	2	0
Suncokreti	30	1	1	1
Breskvice	31	0	0	0
Tratinčice	28	0	1	0
Cvjetići	23	0	2	1
Mačkice	22	3	2	1
Točkice	17	4	2	1
Kockice	20	2	1	0
Zvončići	27	0	2	0
Brodići	26	0	2	1
Predškola	48	3	0	0
Engleski	109	1	2	0

Program predškole s provođenjem je započeo 7. rujna, 2015. godine i završio 31. svibnja 2016. godine u koji je bilo uključeno 48 djece. Program je proveden dva puta tjedno u trajanju od 3,5 sata, u poslijepodnevnim terminima, u vrtičkim prostorijama objekta Radosti 2 i Gornjem Desincu. Tijekom pedagoške godine došlo je do izmjene odgojitelja te je u siječnju, 2016. godine program nastavila voditi nova odgojiteljica. Djeca triju skupina sudjelovala su u aktivnostima primarnog programa i to: na fašniku-gradska manifestacija, kazališne predstave koje su održane u vrtiću, a u Gradskom kazalištu "Trešnja" u Zagrebu pogledali su predstavu "Braća Grimm i princeza Luise", cjelodnevni izlet nije realiziran zbog loših vremenskih uvjeta. Na kraju održanog programa predškole održane su tri završne svečanosti, u svakoj odgojnoj skupini.

Igraonica engleskog jezika održavala se u objektu Radost 1 u novoj prostoriji u sklopu novog kvarta koja se koristila za potrebe kraćeg programa engleskog jezika i programa za potencijalno darovitu djecu. Ovaj prostor omogućio je nesmetano odvijanje susreta. Prvu godinu učenja engleskog jezika u objektu Radost 1 polazilo je 38-ero djece dok je treću godinu polazilo 6-ero djece. Igraonica engleskog jezika održavala se i u objektu Radost 2 gdje je odgojiteljica realizirala program tijekom pedagoške godine i to za djecu 1. godine učenja-20-ero djece, 2. godina-19-ero djece i 3. godinu-17-ero djece. Program engleske igraonice održao se tijekom pedagoške godine i u područnom objektu u Gorici Svetojanskoj za jednu grupu od 10-ero djece (1. godina-2 djece, 2. godina-4 djece, 3. godina-4 djece). Ukupno je igraonicu engleskog jezika polazilo 109 djece. U mjesecu lipnju održane su četiri završne svečanosti. Voditeljica igraonice engleskog jezika je odgojiteljica naše ustanove. Roditelji u ponuđenim anketama na svim područnim odjeljenjima (ukupno pet lokacija), za daljnjim uključivanjem djece u igraonicu engleskog jezika, pokazuju interes i za sljedeću pedagošku godinu 2016/2017.

Program opće igraonice nije realiziran ove pedagoške godine zbog nedovoljnog broja prijavljene djece.

Materijalni i organizacijski uvjeti rada

U sobi dnevnog boravka, zajedničkom prostoru pa i vanjskom prostoru "dobra atmosfera" (Slunjski, 2008.) je vidljiva kroz istodobno bavljenje različitim aktivnostima djece, njihovoj zaposlenosti, interakciji, slobodnom kretanju djece prostorom, slobodnim odabirom sadržaja. Poimanje djeteta kao cjelovitog bića iziskuje holistički (integrirani) pristup pri kreiranju i oblikovanju kurikuluma objedinjavajući različita područja odgoja i različite sadržaje učenja djece. Shvaćanje djeteta kao aktivnog, znatiželjnog i kompetentnog bića očituje se kroz aktivnosti koje omogućavaju istraživanje, otkrivanje, "testiranje" vlastite teorije te potiče dijete na aktivno stjecanje znanja i razumijevanje. Materijalni i organizacijski uvjeti rada deskriptivno su objedinjeni na nivou kvartova, navodeći koji su to oformljeni centri u sobi dnevnog boravka, zajedničkom prostoru te vanjskom prostoru tijekom boravka na zraku bili te njihovom ne/zadovoljstvu.

Odgovitelji i medicinske sestre koje vode djecu u dobi od jedne do tri godine u jaslicama i malom kvartu te područnom odjeljenju u Gornjem Desincu navode da su u sobama dnevnog boravka i zajedničkim prostorima oformljeni: centar za obiteljske i dramske igre, centar za početno čitanje i pisanje, centar za građenje, centar za likovno izražavanje, centar za glazbu, centar osame, centar za igre pijeskom i vodom, informatički centar, centar istraživanja, centar za matematiku i manipulativne igre, centar "Čitaonica", "Promet", "Naš grad", "Naš mali svijet bajki", centar trgovine "Viličar", centar "Loptice", "Tržnica", centar frizera, centar liječnika. Odgovitelji/cei medicinske sestre navode da su zadovoljni prostorom jer se kontinuirano vodila briga o sigurnosti, da je ono u službi djeteta (različiti materijali, dostupnost i bogatstvo poticaja), fleksibilnošću korištenja zajedničkih prostora, njihovo kreiranje, uvođenjem promjena kada su se pojavili ometajući faktori, međusobnom suradnjom između odgovitelja kvarta, tehničkim osobljem te suradnjom s roditeljima. Odgovitelji malog kvarta navode nedostatak prostora u zajedničkom prostoru (garderoba) te na područnom odjeljenju u jaslicama zbog visokog te starog i novog namještaja u sobi dnevnog boravka. Vanjski prostor zadovoljava potrebe i interese djece, opremljenošću raznim spravama, ljuljačkama, toboganom, pješčanikom, površinom hladovine, mogućnošću korištenja vode na boravku na zraku te ograđenim prostorom.

Odgovitelji velikog kvarta navode sljedeće oformljene centre: centar građenja, centar frizera, likovni centar, centar početnog čitanja i pisanja, stolno-manipulativni centar, glazbeni centar, centar za obiteljske i dramske igre, istraživački centar, centar trgovine koji je uklonjen i zamijenjen centrom "Čitaonica" koja je bila kontinuirano i intenzivno u službi djece i odraslih (odgovitelj, djed, majka), centar liječnika i ljekarne, centar "Slastičarnica", centar prirode, centar "Stomatolog". Odgovitelji su iskazali zadovoljstvo materijalnim kontekstom jer je isti potaknuo djecu na aktivnu participaciju tijekom kreiranja materijalnog konteksta, potičući samostalnost, odgovornost, interakciju i uvježbavanje međusobnog uvažavanja te organiziranja samoiniciranih i samoorganiziranih aktivnosti djece. Također su centri bili opremljeni mnoštvom različitih materijala, funkcionalni, iskorištenošću prostora koji je bio u funkciji djece. Odgovitelji navode kako je kreiranjem zajedničkih prostora dodatno osnažena suradnja djece različitih odgojnih skupina, kao i odraslih (odgovitelja, tehničkog osoblja, roditelja i stručnog tima). Nezadovoljstvo iskazuju zbog skučenosti blagovaonice kod sobe dnevnog boravka 6 i 7, koja je ujedno u funkciji centra "Čitaonice", te tijekom konzumiranja ručka ova multifunkcionalnost postaje ometajući faktor. Vanjski prostor prilagođen je djeci, adekvatno uređen, funkcionalan i poticajan, omogućava provođenje tjelesnih aktivnosti, likovnih aktivnosti, natjecateljskih igara. Odgovitelji navode kao problem pješčanik jer je uočeno da su u njem boravile životinje (mačke).

Odgovitelji novog kvarta navode oformljene centre, to su: centar početnog čitanja i pisanja, centar građenja, centar likovnog izražavanja, centar za obiteljske i dramske igre, centar stolno-manipulativnih igri, glazbeni centar, informatički centar, istraživački centar (voda, rastresiti materijal), centar frizera, centar osame, , centar "Pošta", centar prirode, centar liječnika, centar "KBC Slonici", centar "Zemljopisne karte", centar "Postolar", centar "Modni atelje", centar "Knjižnica", centar "Urar". Montessori skupina oformila je centar područja samostalnosti, osjetilnosti, kozmički odgoj

područje jezika, područje matematike, područje likovnosti te aktivno sudjelovala u kreiranju aktivnosti i zajedničkog prostora kvarta. Kontinuirano promišljanje materijalnog konteksta (centri, dostupnost, bogatstvo različitih poticaja, interakcija djece i odraslih, suradničko učenje, suradnja sa susjednim skupinama), a imajući na umu dob i interes djece, korištenje terase ispred soba dnevnog boravka, uređenje voćnjaka i povrtnjaka, rezultiralo je zadovoljstvom odgojitelja. Nezadovoljstvo u zajedničkom prostoru je iskazano zbog čestih kvarova slavina u sanitarnom čvoru kod sobe dnevnog boravka 10, pokazala se potreba za nabavkom namještaja te televizora, dvd-a i kompjutera u sobi dnevnog boravka 11, odvojenost sobe dnevnog boravka od ostatka kvarta te udaljenost sanitarnog čvora. Odgojiteljice iskazuju potrebu za prenamjenom zimskog vrta (spremišta).

U objektu Radost 2 odgojitelji navode kako osim osnovnih centara su bili formirani: centar likovnog, centar građenja, centar obiteljskih i dramskih igara, stolno-manipulativnih igara, centar početnog čitanja i pisanja, centar "Škola", centar "Mali cvjetnjak", "Snježno kraljevstvo", centar frizera, glazbeni centar, centar "Svemir", centar "Hotel Peo Geo", centar "Čitaonica", centar "Afrika", informatički centar, centar "Tržnica", centar "Tisak", centar "Banka", centar "Mali laboratorij", centar "Dijete i identitet", centar "Osjećaji", centar "Pošta", centar prirode.

Odgojiteljice su zadovoljne prostorom koji im omogućava kreiranje materijalnog konteksta koji zadovoljava interese i potrebe djece, kontinuirano obogaćivanje centara raznovrsnim materijalima, poticajima, korištenjem zajedničkog prostora u suradnji s djecom i odgojiteljima odgojnih skupina kvarta. Odgojiteljice navode kao problem: senzorne slavine u sanitarnom čvoru (često se kvare), nedostatak ploha i prostora u likovnom centru, prijedlog je postavljanje multifunkcionalne sprave.

Odgojitelji na područnom odjeljenju u Cvetkoviću i Gorici Svetojanskoj oformili su: centar građenja, obiteljski centar, centar početnog čitanja i pisanja, likovni centar, glazbeni centar, centar istraživanja, centar "Vježbam", centar liječnika, centar "Sat", centar osame, centar "Trgovina", informatički centar, centar "Majstor", centar za igre vodom i pijeskom, stolno-manipulativni centar, centar "Zubar", centar "Škola", centar "Slastičarnica". Odgojiteljice su zadovoljne oformljenim centrima, a kontinuiranim opskrbljivanjem poticajima i osluškivanjem potreba i interesa, djeca su boraveći u navedenim centrima potvrdila njihovu svrhu i funkcionalnost. Odgojitelji navode da djeca polaznici osnovne škole te djeca iz neposredne blizine vrtića koriste sprave i igrala na dvorištu na neprimjeren način. U Gorici Svetojanskoj odgojitelji posjeduju višak ormara koji će isti ukloniti te na taj način omogućiti više prostora u sobi dnevnog boravka.

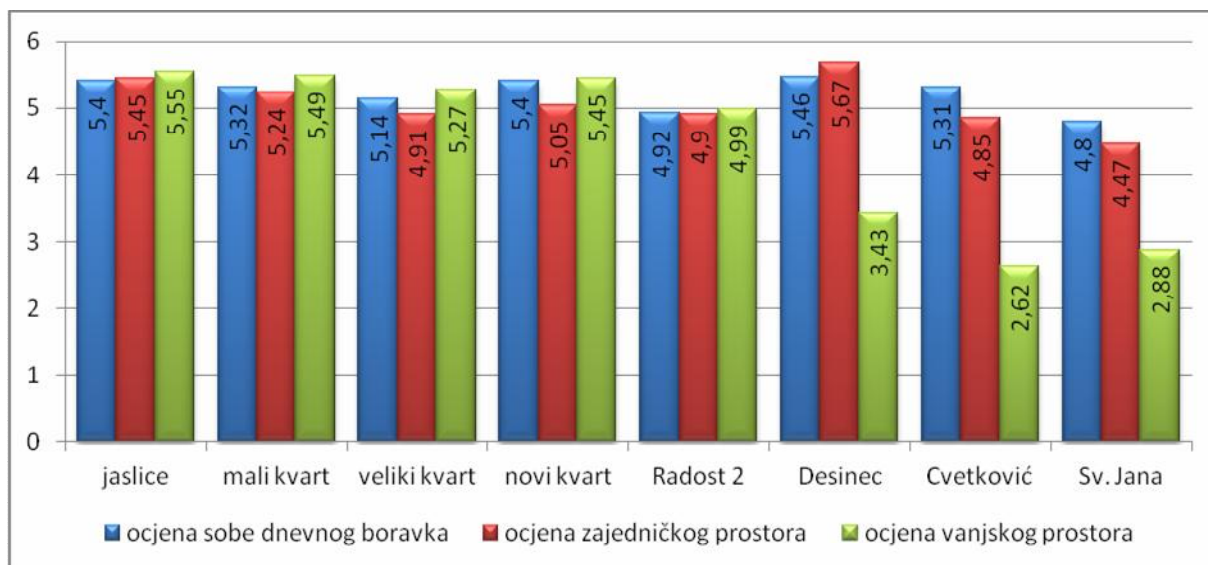
Odgojitelji na područnom odjeljenju, u Gornjem Desincu, u odgojnim skupinama u dobi od tri do polaska u školu, (jaslice su navedene u dijelu teksta s jaslicama iz centralnog objekta), navode sljedeće oformljene centre: likovni centar, centar građenja, obiteljski centar, centar početnog čitanja i pisanja, centar društvenih igara, centar za matematiku, centar dramskih igara, centar liječnika, informatički centar, centar "Čitaonica", istraživački centar, centar prirode, centar osame, centar za igre vodom i pijeskom, centar frizera, centar "Tržnica". Odgojiteljice su zadovoljne suradnjom s drugim odgojiteljicama, centrima koji su bili funkcionalni jer su djecu poticali na istraživanje, učenje, druženje, djeci su osigurani uvjeti u kojima su samostalno birali sadržaje s kojima su bili u interakciji. Vanjski prostor omogućava korištenje terase kod soba dnevnog boravka za igre vodom, likovne i glazbene aktivnosti, oformljen je i centar prirode, iznošenje tepiha za igre građenja i dr. Odgojitelji predlažu natkrivanje terase kod sobe dnevnog boravka 4, te dodatnom nabavkom lopti, obruča, vijača.

Odgojiteljica predškole navodi da su oformljeni osnovni centri, a prema interesu djece su centar "Trgovine" i "Krojač" koji su kratko bili u funkciji te se pokazala potreba za promjenom, centar glazbe premješten je u prostor garderobe gdje je bio intenzivno u funkciji djece, njihovih potreba i interesa. U Gornjem Desincu potrebno je zaštititi dio klackalice kako se dijete ne bi ozlijedilo. Voditeljica engleske igraonice navodi oformljene centre, a to su: likovni centar, centar slikovnica, stolno-manipulativni centar, centar građenja te centar "Wild animals" te je zadovoljna realiziranim.

Procjene materijalnih i organizacijskih uvjeta rada u vrtiću od strane roditelja

Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Od ukupno 616 podijeljenih upitnika, vraćeno je 409 odnosno 66,4 % upitnika.

Roditelji su procjenjivali uređenost prostora u kojem boravi njihovo dijete u rasponu ocjena od 1-6 na način da 1 označava „ne zadovoljava moja očekivanja“, a 6 „u potpunosti zadovoljava moja očekivanja“. Procjenjivali su sobu dnevnog boravka, zajedničke prostore (hodnike, sanitarije) te vanjski prostor. Rezultati po kvartovima/objektima prikazani su na grafičkom prikazu.

Graf. Prosječne ocjene roditelja o uređenosti prostora po kvartovima/objektima

Iz grafa je vidljivo da su sobama dnevnog boravka i zajedničkim prostorima najviše zadovoljni roditelji u područnom objektu Desinec što je bilo i očekivano s obzirom da se radi o novosagrađenom objektu. Sobama su najmanje zadovoljni roditelji u Radosti 2 i Gorici Svetojanskoj te predlažu proširenje i uređenje prostora. Zajedničkim prostorom najviše su zadovoljni roditelji u jaslicama te u područnom objektu Desinec, a najmanje roditelji u područnim objektima Cvetković i Gorica Svetojanska te u velikom kvartu i Radosti 2.

Vanjskim prostorom su najviše zadovoljni roditelji u centralnom objektu (jaslice, mali, veliki i novi kvart), a najmanje roditelji u područnim objektima gdje se u Cvetkoviću i Gorici Svetojanskoj vrtić nalazi u prostoru škole, a u Desincu još nije uređen vanjski prostor te roditelji predlažu uređenje i nabavu raznih igrala.

Studentska praksa

Tijekom pedagoške godine 2015./2016. kao vježbaonica za praktično osposobljavanje studenata za rad s djecom predškolske dobi organizirali smo studentsku praksu sukladno uputama i metodičkim zadaćama koje su studenti dobili na fakultetu. Nakon završene prakse, a prema rasporedu boravka studenta u odgojnoj skupini, studenti predaju pedagoginji pripreme i dnevnik rada nakon kojeg dobivaju pismenu potvrdu o izvršenoj odgojno-obrazovnoj praksi (original potvrda se predaje studentu, a fotokopija ostaje u dokumentaciji koju vodi pedagoginja). Studenticama je omogućena posudba stručne literature (1414 naslova) iz vrtićke knjižnice koju studentice i koriste.

Tablica. Studentice koje su obavile studentsku praksu i volontiranje u DV Radost

Fakultet	Godina studija	Red./Izvanred. studij	Napomena	Broj studentica
Učiteljski fakultet, Zagreb	2. godina	red	/	2

Učiteljski fakultet, Petrinja	1. godina	izv	/	2
	2. godina	izv	/	2
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb	4. godina	red	/	1
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb	1.godina	red	Volontiranje	1
Učiteljski fakultet, Zagreb	apsolvent	izv	Volontiranje	1
UKUPNO	/	/		9

Odgojitelji - pripravnici:

Ove pedagoške godine u našoj ustanovi stažiraju četiri odgojiteljice-pripravnice. Dvije odgojiteljice-pripravnice stručni ispit polagat će u rujnu, 2016. godine dok će jedna odgojiteljica-pripravnicu polaganje realizirati u studenom, 2016. godine. Tijekom pripravničkog staža održana su dva komisijska uvida u rad odgojiteljice-pripravnice i to Povjerenstva za stažiranje (ravnatelj, mentor, stručni suradnik), također su realizirani odlasci na stručni skup za pripravnike. Pripravnicama je omogućena posudba stručne literature iz vrtičke knjižnice (1414 naslova) koju pripravnice i koriste.

1. POTICANJE CJELOKUPNOG RAZVOJA DJETETA PREDŠKOLSKE DOBI – RAD NA PRIORITETNIM PODRUČJIMA RAZVOJA

Vrtić kao odgojno – obrazovna ustanova integrira zdravstvenu i socijalnu skrb s odgojno – obrazovnom skrbi, a rani odgoj i obrazovanje su temelji cjeloživotnog učenja i obrazovanja (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić – Majurec, 1999). U kontekstu dječjeg vrtića kao odgojno – obrazovne ustanove, često se spominje pristup usmjeren na dijete kao središte odgojno – obrazovnog procesa (npr. Hansen, Kaufmann, Burk Walsh, 2004). U tom smislu, pri konstrukciji bilo kakvog programa i kurikuluma potrebno je pažnju usmjeriti na djecu u odgojnoj skupini – njihove individualne karakteristike koje omogućuju savladavanje određenih zadataka te razvojne karakteristike odgojne skupine kao povezane cjeline. Razvoj djeteta možemo promatrati s aspekta motorike, govora, socio - emocionalnog razvoja djeteta i razvoja ličnosti, te spoznajnog razvoja. Upravo zbog funkcionalne povezanosti svih ovih aspekata razvoja, glavna je značajka odgojno – obrazovnog rada princip cjelovitosti pristupa djetetu (Milanović, Stričević, Maleš, Sekulić – Majurec, 1999). Znanstvena istraživanja dječjeg razvoja omogućila su nam prepoznati u kojoj dobi se razvija određena osobina, kako bismo mogli ustanoviti na kojim područjima razvoja je djetetu ili grupi djece potreban dodatan poticaj, kao i na kojem području su djeca već ostvarila razvojne zadatke tipične za svoju dob, te ih možemo smatrati naprednima u odnosu na vršnjake.

Kako je vrtičko okruženje direktno odgovorno za poticanje razvoja djece te zadovoljavanje njihovih potreba, praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalnog okruženja za buduće razdoblje, u kojem će poticati posebno one aspekte razvoja pojedinog djeteta u kojima mu je potreban dodatni poticaj. Ovakav način rada slaže se s teorijom koju je postavio Lev Vygotsky, a prema kojoj se dijete ne razvija samo na način da prolazi kroz određene faze razvoja, kako smatra Piaget, nego su mu potrebni dodatni poticaji kako bi savladalo razvojne zadatke iz zone svog proksimalnog razvoja, odnosno razvojne zadatke koje je dijete spremno savladati uz poticaje iz okoline (Gajdamaschko, 2006).

Tijekom ove pedagoške godine, odgojitelji su nastavili praćenje ostvarivanja razvojnih zadaća. Odgojitelji su u rujnu, prosincu i ožujku procjenjivali savladavanje razvojnih zadataka u svojim

skupinama na način na koji su to činili i ranije – oznakom „+“ bodovali su razvojni zadatak koji je dijete savladalo, a oznakom „-“ onaj koji dijete nije savladalo ili ga trenutno savladava. Nakon toga su odgojitelji samostalno izrađivali razvojni profil skupine. U cilju individualizacije programa odnosno prilagođavanja programa svakom pojedinom djetetu, odgojitelji su izdvojili djecu koja su postigla niže rezultate u pojedinom razvojnom području te su za njih u narednom periodu planirali dodatne poticaje usmjereni na razvoj slabije ostvarenog razvojnog područja. Također su sagledavali i skupinu u cjelini te su planirali dodatne poticaje i za one zadatke koje većina skupine još nije u potpunosti savladala. Tijekom ljetnog perioda dječje razvojne potrebe ne prate se na ovaj način, budući da je isto otežano radi drukčije organizacije rada, odnosno miješanja odgojnih skupina, većih izostanaka djece i promjena odgojitelja.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji na skali od 1 do 6 procjenjivali koliko su zadovoljni načinom praćenja ostvarivanja razvojnih zadataka i organizacijom tromjesečnog planiranja. Prosječna ocjena iznosi 5,44 što pokazuje da su odgojitelji zadovoljni ovakvim načinom praćenja ostvarivanja razvojnih zadataka. U objašnjenjima navode kako smatraju da su odgojitelji kompetentni da naprave kvalitetnu samostalnu analizu, a ukoliko je potrebno mogu tražiti pomoć psihologa. Dio odgojitelja navodi kako se u tabeli ostvarivanja razvojnih zadataka brzo i lako uočavaju zadatke koje treba poticati u idućem periodu dok dio odgojitelja kao problem ističe kako analiza ostvarenosti razvojnih zadataka zahtjeva dosta vremena. Navode da ovakav način praćenja pridonosi većoj individualizaciji rada, sagledavanju mogućnosti svakog pojedinog djeteta te olakšava tromjesečno planiranje jer za svako dijete imaju bolji uvid na čemu dalje trebaju raditi. Također smatraju da ovakav način praćenja jača timski rad odgojitelja skupine te pomaže kvalitetnijem praćenju i promišljanju vlastite prakse. Problem navodi odgojiteljica u predškoli koja smatra da je zbog manjeg fonda sati programa predškole teško kvalitetno procijeniti ostvarivanje razvojnih zadataka.

a. Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

U pedagoškoj godini 2015./16. u Dječjem vrtiću Radost je boravilo ukupno 52 djece s medicinskom dokumentacijom o različitim odstupanjima ili teškoćama u razvoju te specifičnim zdravstvenim potrebama. 40 djece boravi u vrtiću od prijašnjih pedagoških godina, a 12 djece je uključeno u ovoj pedagoškoj godini.

Sva novoupisana djeca uključena su u Dječji vrtić Radost na Opservacijski period radi pojačanog praćenja razvoja i procjene potrebe prilagodbe programa vrtića. Dvoje djece ispisano je iz vrtića prije završetka opservacijskog perioda. Od novoupisane djece, jedno dijete boravi u vrtiću uz podršku pomoćnika, s njime se provodi Individualizirani odgojno-obrazovni program (IOOP) te je uključeno u individualan tretman defektologa i logopeda.

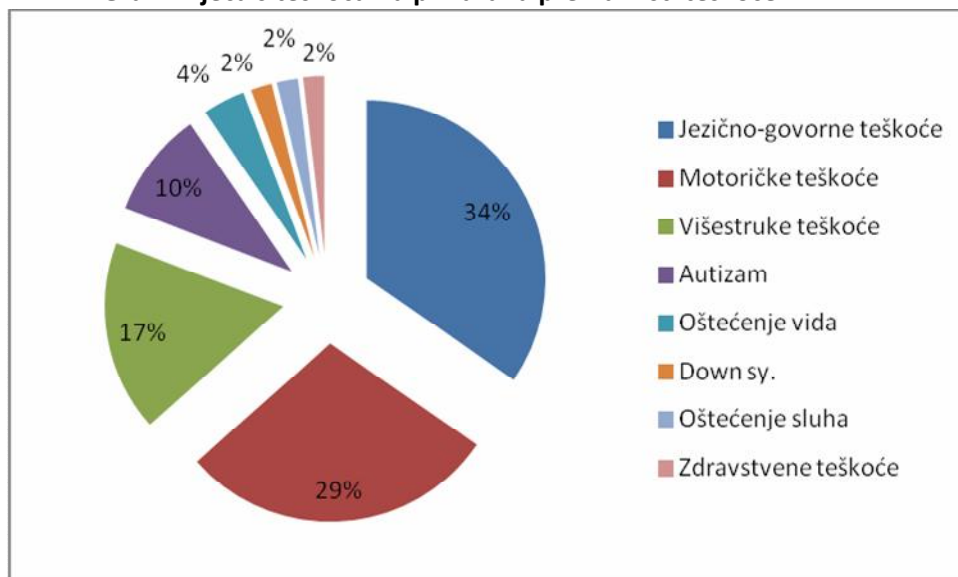
Tablica – Uključenost djece s teškoćama prema dobi, spolu, odgojnoj skupini i vrsti teškoće

BR	DOB	SPOL	ODGOJNA SKUPINA	OBJEKT	VRSTA UGOVORA	BORAVAK DNEVNO	PODRŠKA POMOĆNIKA	IOOP	DODATAN RAD U VRTIĆU
1	3-4	M	Sovice	R1	R	10	NE	NE	DA
2	4-5	Ž	Zvončići	Desinec	T	10	NE	NE	DA
3	3-4	Ž	Školjkice	R1	O	10	NE	NE	DA
4	2-3	Ž	Točkice	Desinec	T	10	NE	NE	DA
5	2-3	M	Točkice	Desinec	T	10	NE	NE	DA
6	4-5	Ž	Loptice	R1	O	4	DA	DA	DA
7	7-8	M	Tratinčice	R2	T	4	DA	DA	DA
8	7-8	M	Breskvice	R2	T	4	DA	DA	DA

9	7-8	M	Mačkice	Cvetković	T	4	DA	DA	DA
10	4-5	M	Zečići	R1	T	6	DA	DA	DA
11	6-7	M	Zvončići	Desinec	T	6	DA	DA	DA
12	5-6	Ž	Suncokreti	R2	T	6	DA	DA	DA
13	5-6	M	Brodići	Desinec	T	6	DA	DA	DA
14	6-7	M	Delfini	R2	T	7,5	DA	DA	DA
15	5-6	Ž	Cvjetići	Sv. Jana	T	5	NE	DA	DA
16	2-3	Ž	Sovice	R1	O	5	NE	NE	DA
17	2-3	Ž	Gljivice	R1	O	5	NE	NE	DA
18	1-2	M	Smokvice	R1	O	5	NE	NE	DA
19	3-4	Ž	Pačići	R1	O	10	NE	NE	DA
20	6-7	M	Suncokreti	Desinec	T	6	NE	NE	NE
21	3-4	Ž	Školjkice	R1	O	10	NE	NE	DA
22	2-3	Ž	Školjkice	R1	T	5	NE	NE	DA
23	3-4	M	Brodići	Desinec	O	10	NE	NE	DA
24	5-6	M	Zvončići	Desinec	T	5	NE	NE	DA
25	3-4	M	Pingvini	R1	T	10	NE	NE	DA
26	7-8	M	Elmeri (M.)	R1	T	10	NE	NE	DA
27	6-7	Ž	Brodići	Desinec	T	10	NE	NE	DA
28	5-6	Ž	Tigrići	R1	T	10	NE	NE	DA
29	5-6	M	Zvezdice	R1	T	10	NE	NE	DA
30	4-5	Ž	Tigrići	R1	T	10	NE	NE	DA
31	2-3	Ž	Pingvini	R1	T	10	NE	NE	DA
32	6-7	M	Tratinčice	R2	R	10	NE	NE	DA
33	5-6	M	Zvezdice	R1	R	10	NE	NE	DA
34	6-7	M	Tratinčice	R2	R	10	NE	NE	DA
35	6-7	Ž	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA
36	6-7	Ž	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA
37	5-6	Ž	Zečići	R1	R	10	NE	NE	DA
38	4-5	M	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA
39	4-5	M	Slonići	R1	R	10	NE	NE	DA
40	6-7	M	Elmeri	R1	R	10	NE	NE	DA
41	6-7	M	Suncokreti	R2	R	10	NE	NE	DA
42	6-7	M	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA
43	6-7	Ž	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA
44	6-7	M	Tigrići	R1	R	10	NE	NE	DA
45	5-6	M	Suncokreti	R2	R	10	NE	NE	DA
46	5-6	Ž	Tigrići	R1	R	10	NE	NE	DA
47	5-6	M	Cvjetići	Sv. Jana	R	10	NE	NE	DA
48	5-6	Ž	Elmeri	R1	R	10	NE	NE	DA
49	5-6	Ž	Delfini	R2	R	10	NE	NE	DA

50	5-6	Ž	Slonići	R1	R	10	NE	NE	DA
51	3-4	Ž	Pačići	R1	R	10	NE	NE	DA
52	3-4	M	Pačići	R1	R	10	NE	NE	DA

Graf – Djeca s teškoćama prikazana prema vrsti teškoće

Kao što je vidljivo iz **Grafa**, najveći broj uključene djece su djeca s jezično - govornim teškoćama (18), te djeca s motoričkim teškoćama (15). Važno je napomenuti kako se najčešće radi o lakšim motoričkim teškoćama kao što su Distoni sindrom, kašnjenje u ranom motoričkom razvoju, djelomična pareza i slično, sva navedena djeca su bila ili su još uvijek uključena u odgovarajuće fizioterapijske postupke u vanjskim ustanovama. Zatim bročano slijede djeca s višestrukim teškoćama (9) kod koje je većinom riječ o kombinaciji zdravstvene teškoće, lakše motoričke teškoće te jezično-govorne teškoće.

Trijažnim postupkom koji početkom pedagoške godine stručni suradnik defektolog u suradnji s odgojiteljima provodi u svim odgojnim skupinama odgojitelji su evidentirali 10 djece s različitim odstupanjima u razvoju koja su u Dječji vrtić Radost uključena prethodnih ili ove pedagoške godine kao djeca tipičnog razvoja. Petero djece izdvojene na ovaj način proteklih pedagoških godina i dalje je praćeno od strane defektologa.

Za vrijeme boravka djece s teškoćama u Dječjem vrtiću Radost, ona djeca koja nisu ili nisu dostatno uključena u (re)habilitacijske tretmane u vanjskim ustanovama uključuju se u odgovarajući edukacijsko-rehabilitacijski individualni ili grupni postupak ili program kao što su poticanje perceptivno-motoričkog razvoja, poticanje senzorne integracije, primijenjena analiza ponašanja, strukturirani programi s vizualnom podrškom, programi augmentativne i alternativne komunikacije, poticanje razvoja kognitivnih, praktičnih i socijalnih kompetencija.

Za 10 djece se tijekom ove pedagoške godine provodio Individualizirani odgojno - obrazovni program (IOOP) u čije su korake provođenja (izrada razvojnog profila djeteta, inicijalna procjena sposobnosti, formiranje specifičnih ciljeva, osmišljavanje i provođenje aktivnosti usmjerenih na postizanje ciljeva, praćenje napretka djeteta, evaluacija ciljeva) bili uz stručnog suradnika defektologa aktivno uključeni roditelji, pomoćnici i odgojitelji djece te po potrebi i drugi članovi stručne službe.

Specifični uvjeti za boravak djece s težim i višestrukim teškoćama u redovnim odgojnim skupinama u Dječjem vrtiću Radost, uz provođenje Individualiziranih odgojno-obrazovnih programa, osiguravaju se i podrškom pomoćnika. Ukupno 9 djece s težim i višestrukim teškoćama u razvoju, tijekom pedagoške godine integrirano je u odgojne skupine uz podršku pomoćnika. Podršku pomoćnika djeci osigurava Dječji vrtić Radost na način da stručna suradnica defektologinja u suradnji s drugim članovima stručne službe provodi razgovore s potencijalnim kandidatima, provodi

svojevrstu edukaciju pomoćnika, upoznavanje pomoćnika s djetetom, roditeljima i odgojiteljima, uvodi pomoćnika u rad odgojne skupine te provodi superviziju rada pomoćnika. Rad pomoćnika tijekom 4h dnevno i ove pedagoške godine financirao je Grad Jastrebarsko što je važan pokazatelj održavanja inkluzivnih standarda u našoj ustanovi.

Tablica – Podrška pomoćnika djetetu s težim teškoćama u razvoju

Br.	Odgojna skupina	Uključenost djece s težim i višestrukim teškoćama u redovne odgojne skupine uz podršku pomoćnika
1.	Mačkice	Dječak s autizmom, boravi u područnom objektu Cvetković 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
2.	Zvončići	Dječak s višestrukim teškoćama s Down sindrom, boravi u područnom objektu Desinec 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
3.	Brodići	Dječak s višestrukim teškoćama s elementima autizma, boravi u područnom objektu Desinec 7,5h dnevno, podrška pomoćnika 7,5h dnevno
4.	Breskvice	Dječak s višestrukim teškoćama s elementima autizma, boravi u područnom objektu Radost 2 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
5.	Suncokreti	Djevojčica s autizmom, boravi u područnom objektu Radost 2 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
6.	Tratinčice	Dječak s autizmom, boravi u centralnom objektu Radost 1 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
7.	Delfini	Dječak s autizmom boravi u područnom objektu Radost 2 7,5h dnevno i podršku pomoćnika ima tijekom cijelog vremena boravka
8.	Loptice	Djevojčica s višestrukim teškoćama, boravi u centralnom objektu Radost 1 4h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno
9.	Zečići	Dječak s višestrukim teškoćama je boravio u vrtiću do 5h dnevno, podrška pomoćnika 4h dnevno

Osiguravanje specifičnih uvjeta za poticanje razvoja djece s posebnim potrebama

Ciljevi za rad s djetetom osmišljeni su u suradnji s defektologinjom i roditeljima, a prema njima su planirane aktivnosti za rad s djetetom. Vodeći se formiranim specifičnim ciljevima IOOP-a, osiguravani su uvjeti za poticanje cjelokupnog razvoja djeteta s teškoćama u razvoju, a doprinos je uvelike imala i kvalitetna suradnja s roditeljima, osobnom pomoćnicom i defektologinjom. Prema postavljenim ciljevima izrađivana su sredstva za rad, posuđivan je didaktički materijal iz susjednih skupina za koji je procijenjeno da bi mogao pobuditi djetetov interes. Odgojitelji su osmišljavali aktivnosti za dijete i osiguravali pribor na temelju rezultata vrednovanja razvojnih zadataka i vlastitih procjena u spontanim aktivnostima. U svrhu osiguravanja specifičnih uvjeta bilo je potrebno prilagođavanje aktivnosti kako bi ih bilo moguće provesti s pojedinim djetetom. Unatoč volji i želji za osiguravanje specifičnih uvjeta za dijete s teškoćama u razvoju, prepreke za navedeno bile su česte izmjene pomoćnika te duže bolovanje defektologa.

Prijedlozi za unapređivanje odgojno – obrazovnog rada na ovom području

Odgojitelji su izrazili zadovoljstvo ovogodišnjim načinom rada, prvenstveno zbog suradnje odgojitelja, roditelja, osobnog pomoćnika i stručnog tima. Predlažu nastavak ovakvog načina rada jer to smatraju dobrim za dijete s teškoćama, kao i za ostalu djecu u skupini koja uče o različitosti i toleranciji. Smatraju kako je važno osvijestiti kod roditelja važnog kontinuiranog dovođenja djeteta s teškoćama u vrtić. Predlažu nabavku didaktičkog materijala za rad s djecom s teškoćama u Radosti 2 te više konkretnih prijedloga aktivnosti za djecu s teškoćama. Smatraju kako je kod upisa djece s

težim i višestrukim teškoćama u razvoju važno promišljati o prednosti upisa u centralni objekt u svrhu lakšeg osiguravanja specifičnih uvjeta za poticanje razvoja.

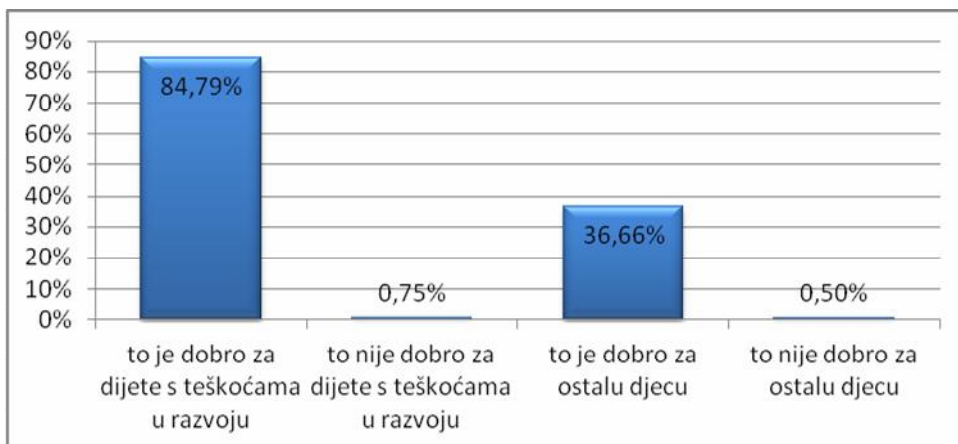
S obzirom da se u vrtiću provodi inkluzija djece sa teškoćama u razvoju u redovan sustav predškolskog odgoja i obrazovanja zanimao nas je stav roditelja o uključivanju djece sa teškoćama u redovne odgojne skupine vrtića. Rezultati su prikazani u grafičkom prikazu koji slijedi.

Graf . Stav roditelja o uključivanju djece sa teškoćama u redovne odgojne skupine

Iz gore navedenog grafičkog prikaza možemo vidjeti da velika većina roditelja (82,54%) smatra da je uključivanje djece sa teškoćama u redovne odgojne skupine dobro za dijete koje ima određenu teškoću iz razloga što se potiče djetetov razvoj i socijalizacija dok ih 53,12% smatra da je to dobro i za ostalu djecu odgojne skupine/kvarta zato što djeca uče o različitostima, toleranciji i empatiji. Svega 0,5% roditelja smatra da to nije dobro za dijete sa teškoćama, a samo 1,5% roditelja smatra da to nije dobro za ostalu djecu skupine/kvarta.

Također se provodi i uključivanje pomoćnika u rad odgojnih skupina u svrhu osiguravanja specifičnih uvjeta za djecu s teškoćama te nas je zanimao stav roditelja o uključivanju pomoćnika djece s teškoćama. Rezultati su prikazani u grafičkom prikazu koji slijedi.

Graf. Stav roditelja o uključivanju pomoćnika u rad odgojnih skupina u kojima se provodi inkluzija djece sa teškoćama

Iz gore navedenog grafičkog prikaza možemo zaključiti da velika većina roditelja (84,79%) smatra da je uključivanje pomoćnika djece s teškoćama u rad odgojnih skupina u kojima se provodi inkluzija dobro za dijete koje ima određenu teškoću zato što mu je osigurana konstantna pomoć i podrška koja djetetu omogućuje lakše uključivanje u život i rad skupine te mu pruža osjećaj

sigurnosti. 36,66,% smatra da je to dobro i za ostalu djecu odgojne skupine/kvarta zato što u tom slučaju odgojitelj nije previše usmjeren samo na dijete s teškoćama nego se može posvetiti i ostaloj djeci, a pomoćnik može biti dobar model prema kojem djeca mogu usvojiti kako pomoći nekome kome je pomoć potrebna. Samo 0,75% roditelja smatra da to nije dobro za dijete sa teškoćama i 0,5% roditelja smatra da to nije dobro za ostalu djecu skupine/kvarta. Iz navedenih rezultata možemo zaključiti da roditelji podupiru inkluziju djece sa teškoćama.

b. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

Darovitost možemo definirati kao sklop osobina i sposobnosti koje djetetu omogućuju da u jednom ili više područja postiže natprosječne rezultate. Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Zato darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta. Darovito je dijete s IQ 130 i iznad (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec,1998).

Hoće li dijete razviti svoju darovitost i iskazati ga u nekom području svojih aktivnosti ovisi, osim o onome što je na svijet donijelo rođenjem, i o brojnim okolinskim činiteljima. Djeca su u današnje vrijeme izložena brojnim izvorima informacija iz svoje okoline. Dječji vrtići, igraonice, poticajna okolina u vlastitom domu, ali i televizija, računalo i drugi mediji omogućuju da dijete brže i lakše usvaja nova znanja i vještine. Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Upravo je zbog toga potrebno tijekom predškolske dobi poticati razvoj svih postojećih potencijala, pa tako i onih područja koja bi se mogla razviti intenzivnije i značajnije od drugih i kasnije iskazati kao darovitost.

Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece područje je koje u svijetu sve više dobiva na značaju. Mnoga znanstvena istraživanja nepobitno dokazuju da je darovitost moguće i potrebno uočiti u što ranijoj dobi kako bi se djetetu osigurao odgovarajući odgoj i obrazovanje, u skladu s njegovim mogućnostima. Takav pristup ima i preventivni značaj jer su istraživanja također pokazala da se neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders & Espeland, 1991., prema Lay, 2002.) Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjerenom zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Darovito dijete predškolskog uzrasta ima neke posebne potrebe u odgoju i obrazovanju koje proizlaze iz njegovih specifičnih osobina: potreba za kontaktiranjem s vršnjacima prema kronološkoj dobi, potreba za kontaktiranjem s vršnjacima prema intelektualnoj dobi, potreba za neovisnošću u učenju, potreba za izazovima sve do točke moguće pogreške, potreba za širokim programom kojim se potiče cjelokupni razvoj djeteta.

Fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa može se smatrati plodnim tlom za primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitima. Više se ne govori o njihovu odgoju i obrazovanju u klasičnom smislu, nego o poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima za svu djecu. I ove pedagoške godine odgojitelji su u svojim skupinama nastavili raditi na obogaćivanju i diferenciranju programa kako bi se kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti djeci omogućilo izražavanje i razvijanje njihovih istaknutih sposobnosti. Odgojitelji smatraju kako je važno od najranije dobi prepoznati taj potencijal koji djeca imaju te mu omogućiti daljnje razvijanje kroz adekvatne poticaje. Tako su odgojitelji kroz obogaćivanje prostornog konteksta i programa unutar redovne skupine, kroz diferenciranje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti te kroz projektno planiranje

poticali razvoj potencijalno darovite djece. Izradili brojne igre različite zahtjevnosti i poticali aktivnosti u koje su se, osim potencijalno darovite djece, rado uključivala sva djeca, a pri tom su im pomogle spoznaje i ideje koje su dobili na internom stručnom aktivu. Neke od aktivnosti bile su: zagonetke, pitalice, logičke igre, igre rješavanja problema, labirinti, razne logičko-kombinatoričke igre, igre asocijacija, neobična pitanja, izumi djece izrađeni od neoblikovanog materijala. Vrlo zastupljen oblik rada bili su i projekti.

Odgovitelji su također davali prijedloge za unapređenje odgojno-obrazovnog rada na ovom području pa tako navode da i dalje treba obogaćivati i diferencirati program unutar redovne skupine te da bi bilo dobro nastaviti sa edukacijom na temu poticanje razvoja potencijalno darovite djece i to za sve odgojitelje radi razmjene iskustava, ideja i nadogradnje novim spoznajama. Navode da bi bilo dobro redovni program obogatiti kvalitetnim namjenskim didaktičkim materijalom za potencijalno darovitu djecu. Također smatraju da i sljedeće pedagoške godine treba nastaviti sa provođenjem igraonice za potencijalno darovitu djecu te bi htjeli dobiti više informacija o vrstama aktivnosti i materijalima koje djeca koriste u igraonici za potencijalno darovitu djecu.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za intelektualno darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskaču za nekoliko mentalnih godina. Njima je nužno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002) stoga smo ove pedagoške godine pokrenuli eksperimentalnu igraonicu za potencijalno darovitu djecu koju su vodile odgojiteljice educirane za rad s potencijalno darovitom djecom Sandra Žalac i Marija Fabijanić. Igraonica je počela s radom polovicom veljače i trajala je do kraja svibnja te je ukupno održano 15 susreta. Igraonica se provodila jednom tjedno u trajanju od sat i pola, odnosno utorkom od 16,30 do 18,00 sati.

S obzirom da je protekle pedagoške godine dio potencijalno darovite djece ostao prikriven, odnosno nisu se isticali kao potencijalno darovita djeca, ove pedagoške godine smo željeli testirati svu djecu u dobi iznad pet godina kako ni jedno darovito dijete ne bi bilo neidentificirano. Mlađa djeca nisu testirana zbog nedostupnosti odgovarajućeg testovnog materijala za tu dob. Tako je provedeno testiranje 143 djece testom Ravenove progresivne matrice te je identificirano 13 djece čiji rezultat spada u ili iznad 95. centila. Njih šestero je bilo nominirano i od strane odgojitelja. Tih 13-ero djece uključeno je igraonicu za potencijalno darovitu djecu, međutim tijekom provedbe programa dvoje djece je odustalo od daljnjeg sudjelovanja u igraonici te je do kraja program pohađalo 11-ero djece. Upravo zbog specifičnosti programa i zahtjeva koji se postavljaju pred djecu dolazilo je do odustajanja od daljnjeg sudjelovanja te je i sa roditeljima proveden roditeljski sastanak s temom „Potrebe i osobine potencijalno darovite djece i izazovi u radu s potencijalno darovitom djecom“ na kojem je roditeljima približen način rada u igraonici kao i reakcije djece. Po završetku programa roditeljima su podijeljeni radovi djece te zapažanja o radu i sudjelovanju djece na igraonicama.

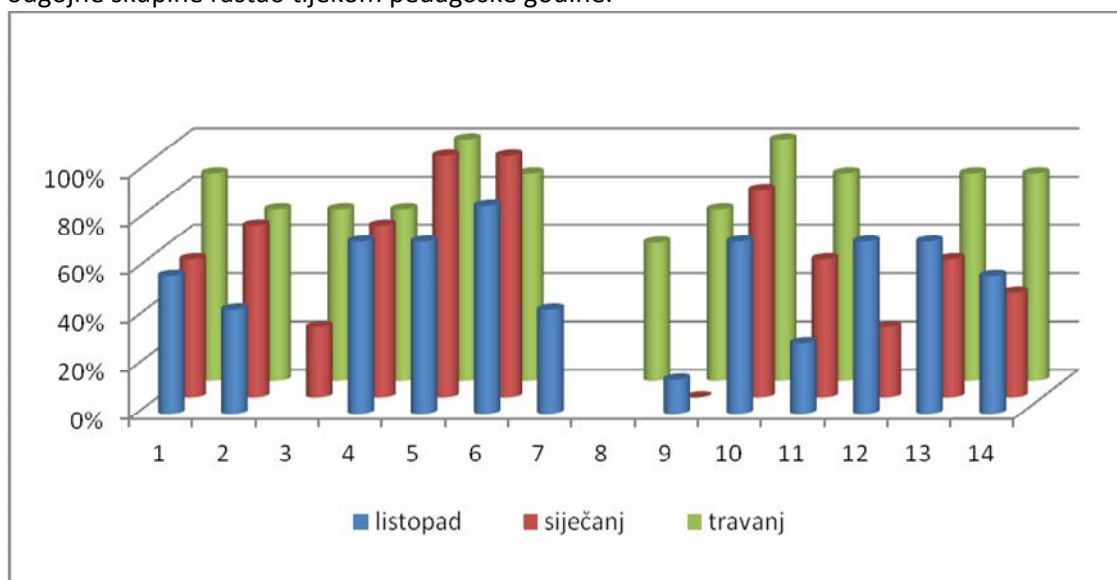
c. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi

Osnovni cilj odgojno – obrazovnog rada usmjerenog na poticanje jezično – govornog razvoja djece predškolske dobi bilo je praćenje, prevencija, detekcija te otklanjanje jezično – govornih, kao i komunikacijskih teškoća. Rad na ovom počelu bio je usmjeren ka djeci svih odgojnih skupina, a specifične zadaće bile su definirane u skladu sa specifičnim potrebama koje nalaže dob djece. Postupke korištene u neposrednom radu s djecom pratili su adekvatni postupci u radu s odgojiteljima, kao i u radu s roditeljima.

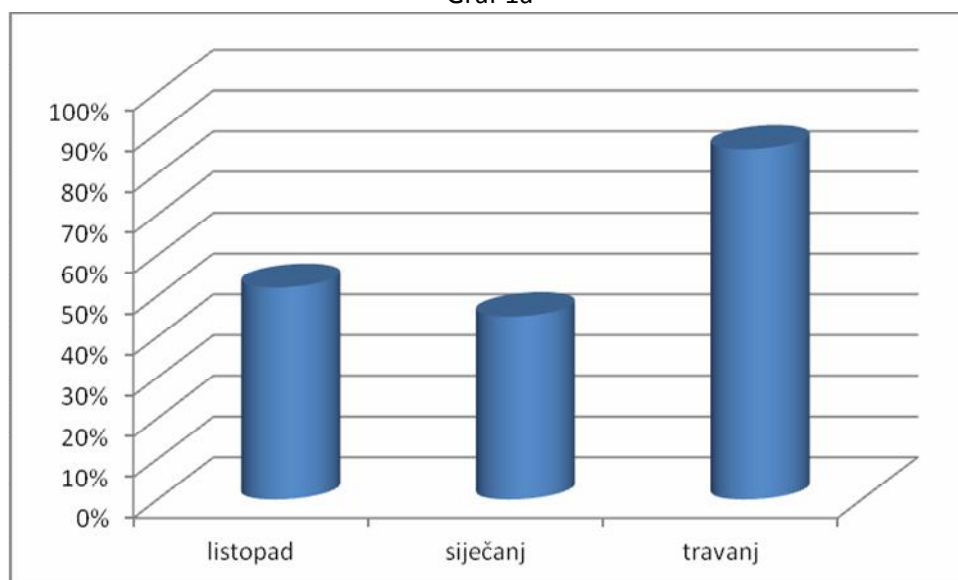
Kod djece jasljičke dobi, do 3 godine života, težište rada bilo je na prevenciji i detekciji jezično – govornih i komunikacijskih teškoća, kao i praćenje djece kod koje postoje određeni rizici za nastanak istih. Jezično – govorni razvoj svakog djeteta longitudinalno je praćen putem lista kojima su odgojitelji procjenjivali razinu savladanosti razvojnih zadataka s područja jezično – govornog razvoja. Na ovaj način izdvojena su djeca koja kasne u jezično – govornom razvoju te djeca kod koje postoji rizik od kasnije pojave jezično – govornih teškoća. Navedena djeca pobliže su opservirana te su na ovaj

način definirane njihove specifične potrebe. Preciznijem definiranju specifičnih potreba doprinijelo je i popunjavanje Komunikacijskih razvojnih ljestvica (KORALJE), u suradnji s roditeljima. Obzirom da su navedene liste procjene popunjavane tromjesečno, navedeni postupak davao je uvid u dinamiku jezično – govornog razvoja svakog djeteta, što je odgojiteljima davalo temelj za planiranje i realizaciju odgojno – obrazovnog rada na ovom području razvoja. Ovim metodama rada na poticanju ranog jezično – govornog razvoja bila su obuhvaćena djeca odgojnih skupina: Smokvice, Gljivice, Sovice, Pingvini, Školjkice, Točkice i Kockice.

Grafovi 1a i 1b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **SMOKVICE**. Na Grafu 1a vidljivo je kako nedostaju rezultati za pojedinu djecu. Razlog navedenome je kasniji upis i/ili nemogućnost procjene zbog čestih izostanaka. Niti jedno dijete nije u kontinuitetu postizalo ispodprosječni rezultat, a na Grafu 1b vidljivo je kako je i prosječni rezultat odgojne skupine rastao tijekom pedagoške godine.

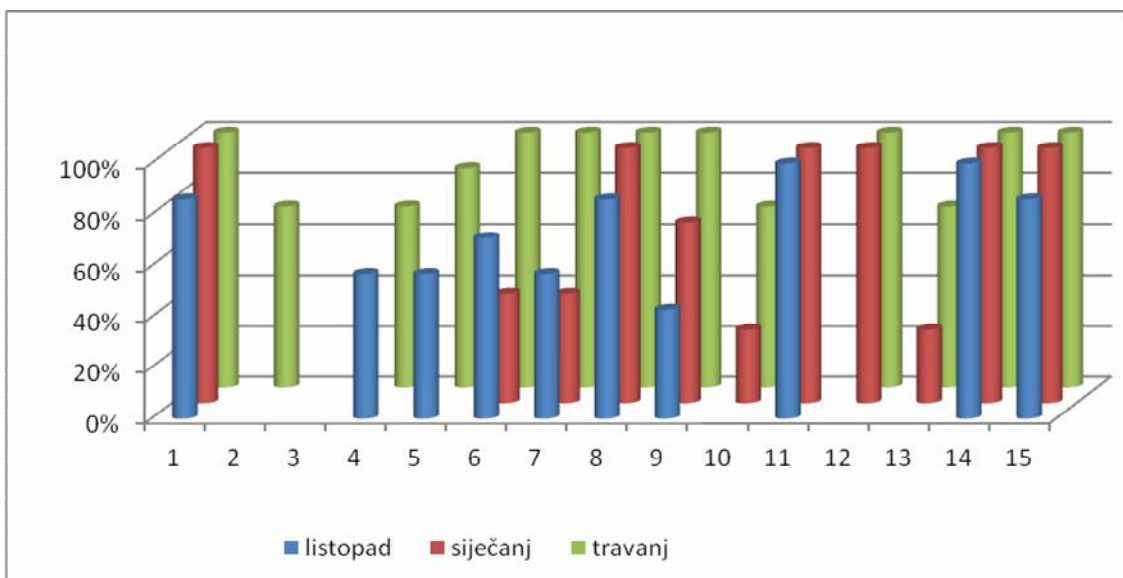

Graf 1a

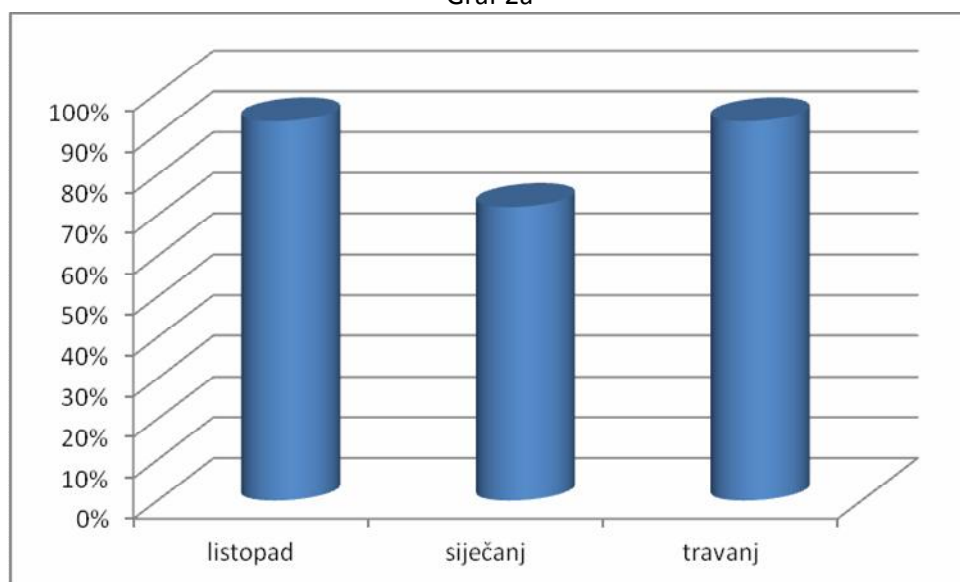

Graf 1b

Grafovi 2a i 2b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **GLJIVICE**. U ovoj odgojnoj skupini, kao i u Smokvicama, niti jedno dijete nije u kontinuitetu postizalo ispodprosječni rezultat, a na Grafu 2b vidljivo je kako je i prosječni rezultat odgojne skupine rastao tijekom pedagoške godine. Nedostatak rezultata za pojedinu djecu i u ovom slučaju objašnjava se kasnijim upisom i/ili nemogućnošću procjene zbog čestih izostanaka.

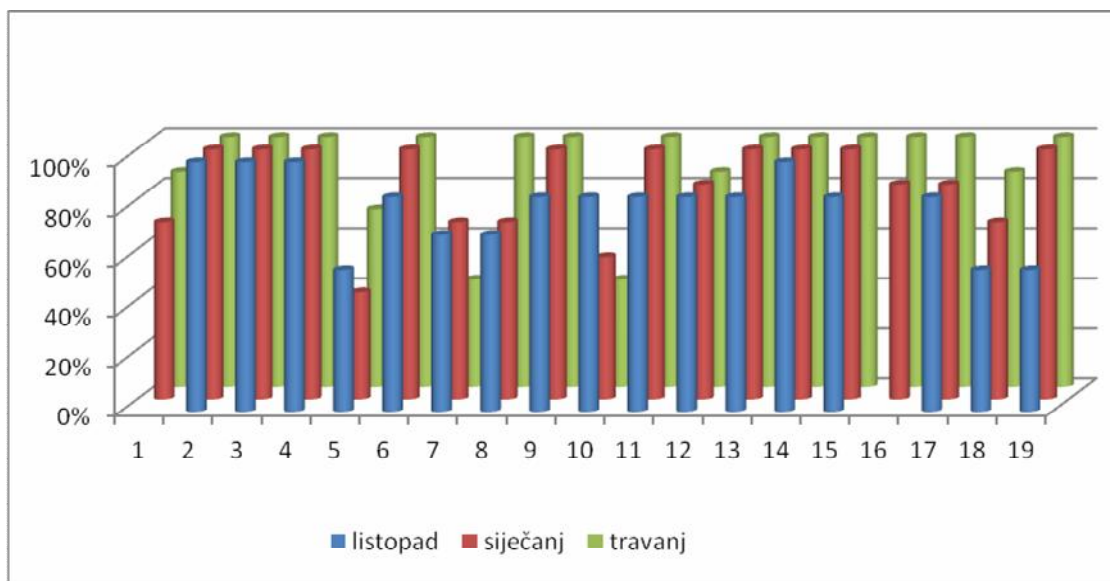

Graf 2a

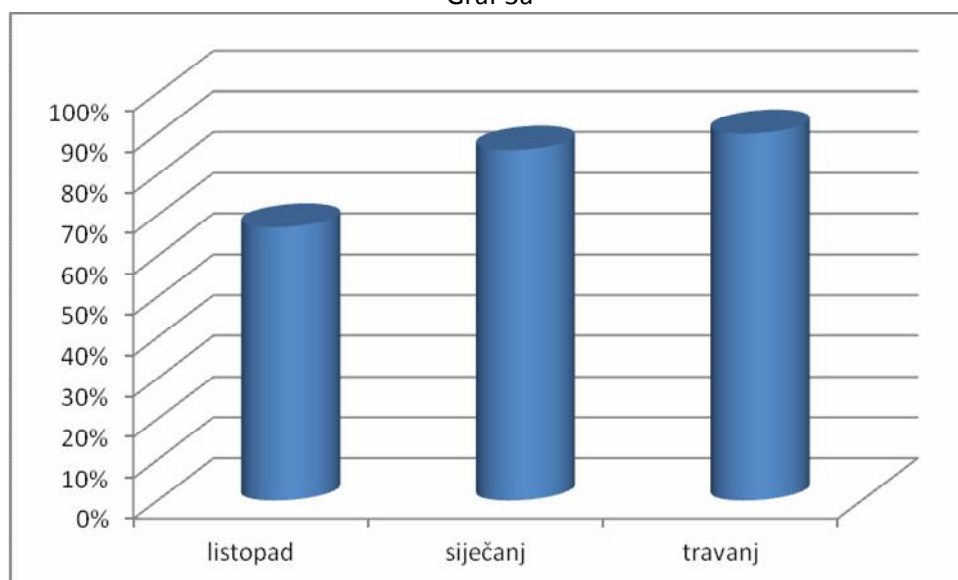

Graf 2b

Grafovi 3a i 3b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **SOVICE**. Sva djeca ove odgojne skupine kontinuirano postižu visoke rezultate na listama procjene pa je i prosječni rezultat odgojne skupine u kontinuitetu visok.

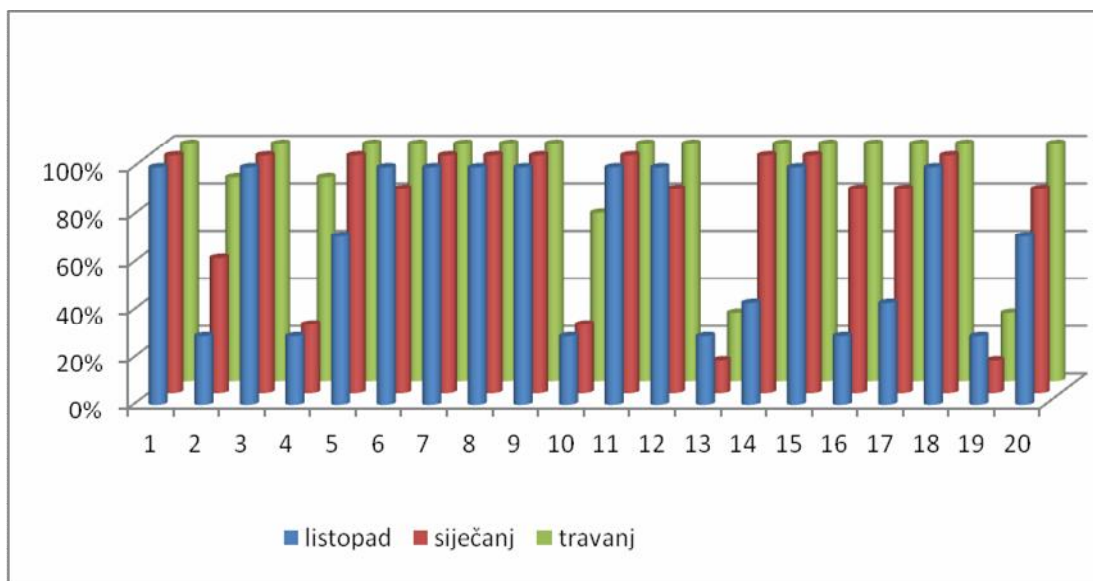

Graf 3a

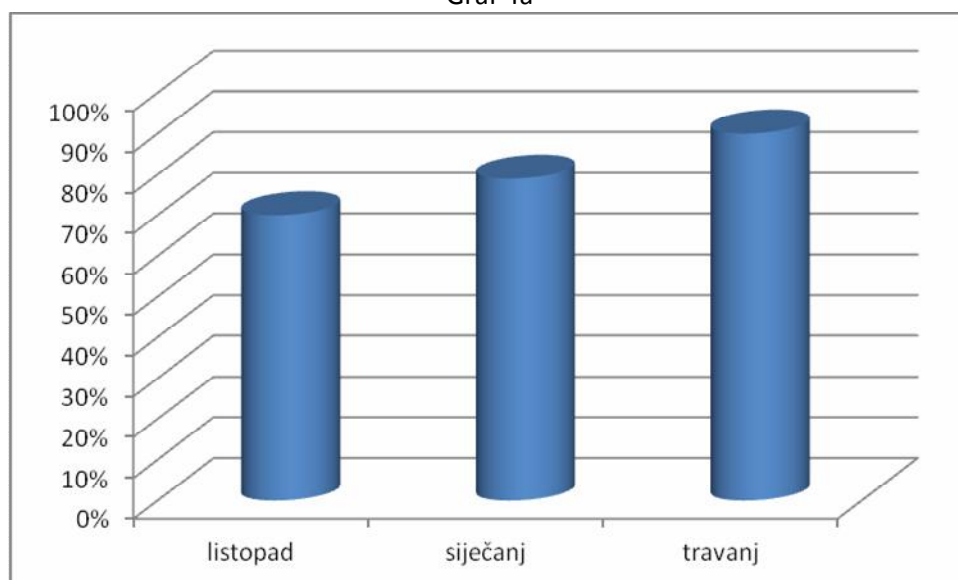

Graf 3b

Grafovi 4a i 4b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **PINGVINI**. Dvoje djece iz ove odgojne skupine (br. 13 i 19) na svim praćenjima ostvarivalo je ispodprosječni rezultat. Njihov je jezično – govorni razvoj dodatno praćen i procjenjivan, a temeljem utvrđenih potreba planiran je odgojno – obrazovni rad na ovom području razvoja. Iz Grafa 4b vidljiv je porast prosječnog rezultata odgojne skupine tijekom pedagoške godine.

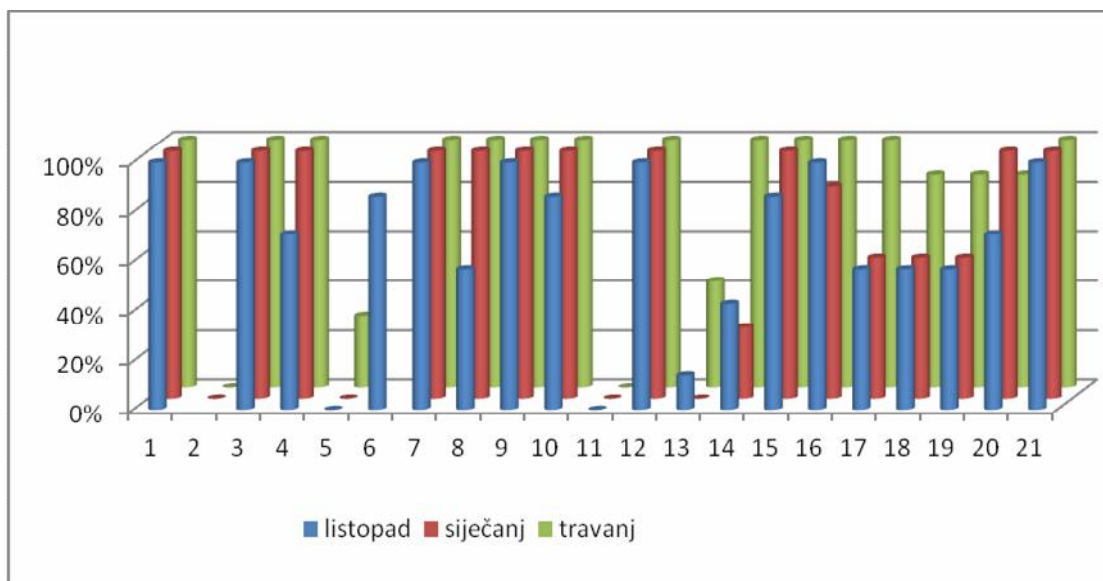

Graf 4a

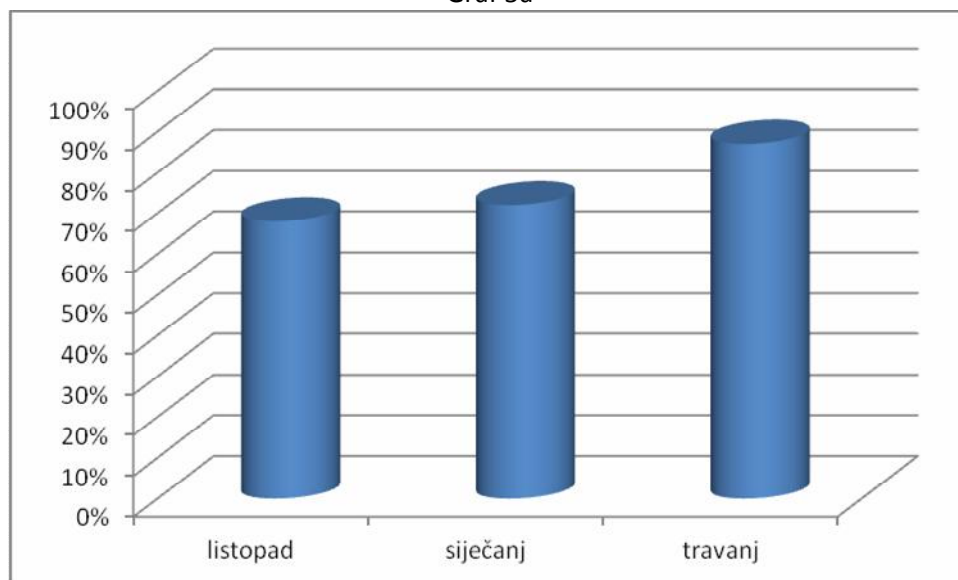

Graf 4b

Grafovi 5a i 5b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **ŠKOLJKICE**. Uz kasnije upisano dijete (br. 2) troje djece (br. 5, 11 i 13) na svim praćenjima ostvaruje ispodprosječni rezultat. Njihov je jezično – govorni razvoj dodatno praćen i procjenjivan, a temeljem utvrđenih potreba planiran je odgojno – obrazovni rad na ovom području razvoja. Iz Grafa 5b vidljiv je porast prosječnog rezultata odgojne skupine tijekom pedagoške godine.

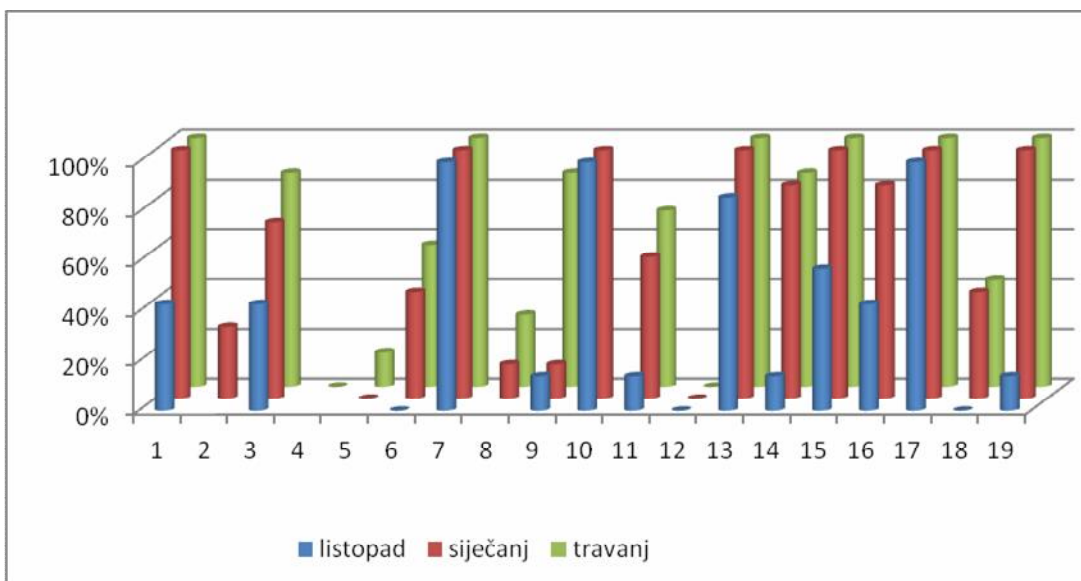

Graf 5a

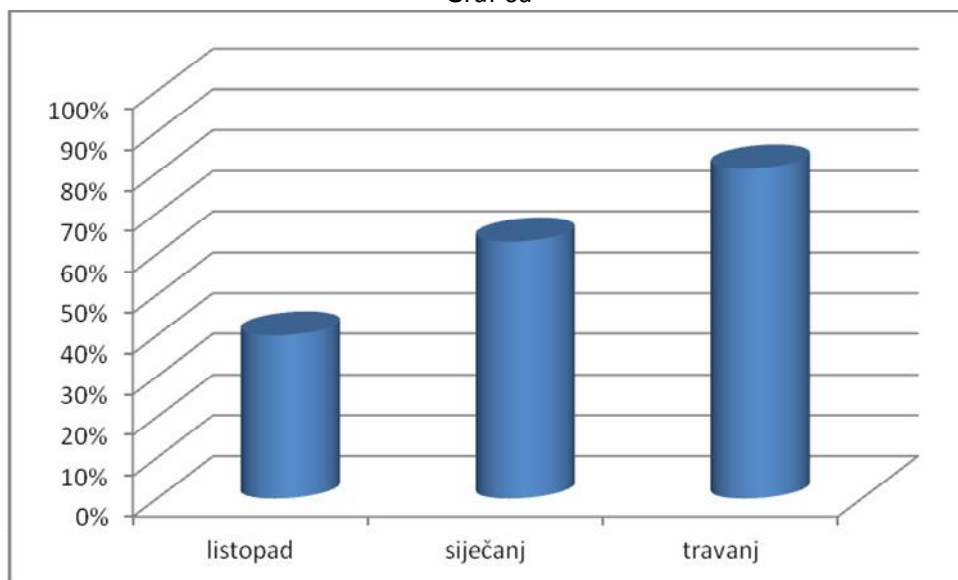

Graf 5b

Grafovi 6a i 6b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **TOČKICE**. Uz četvero naknadno upisane djece (br. 2, 4, 5 i 8), još dvoje djece (br. 12 i 18) na svim praćenjima ostvaruje ispodprosječni rezultat. Njihov je jezično – govorni razvoj dodatno praćen i procjenjivan, a temeljem utvrđenih potreba planiran je odgojno – obrazovni rad na ovom području razvoja. Iz Grafa 5b vidljiv je porast prosječnog rezultata odgojne skupine tijekom pedagoške godine.

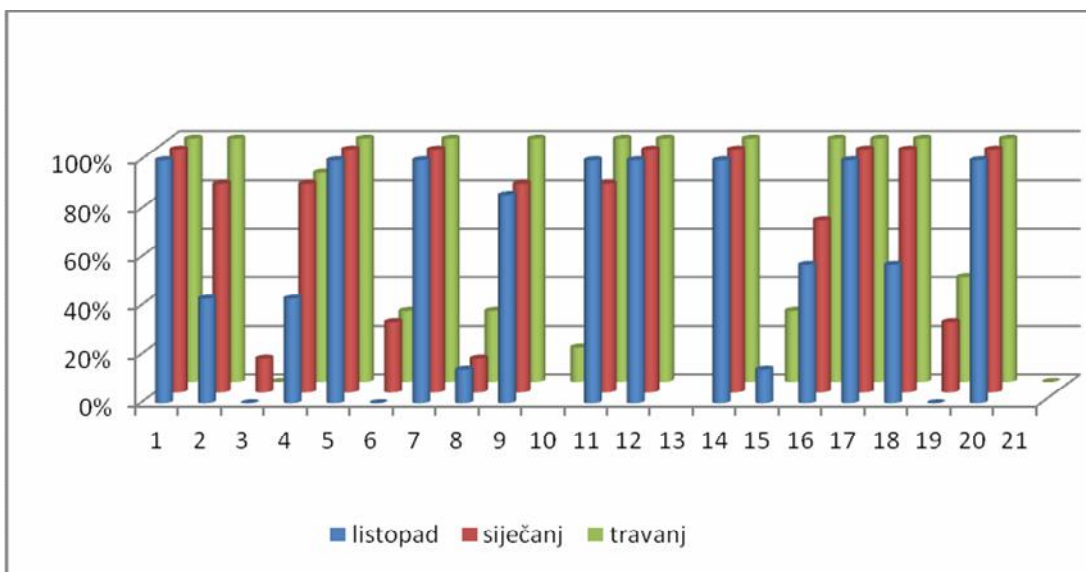

Graf 6a

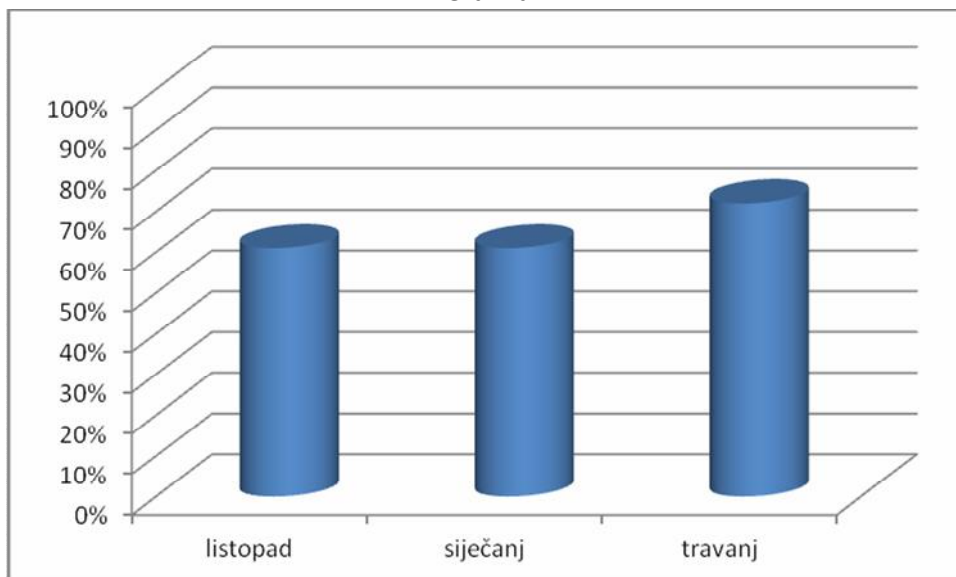

Graf 6b

Grafovi 7a i 7b prikazuju rezultate praćenja ranog jezično – govornog razvoja u odgojnoj skupini **KOCKICE**. Uz kasnije upisanu djecu (br. 10, 13, i 21), četvero djece (br. 3, 6, 8 i 19) na svim praćenjima ostvaruje ispodprosječni rezultat. Njihov je jezično – govorni razvoj dodatno praćen i procjenjivan, a temeljem utvrđenih potreba planiran je odgojno – obrazovni rad na ovom području razvoja. Iz Grafa 5b vidljiv je porast prosječnog rezultata odgojne skupine tijekom pedagoške godine.

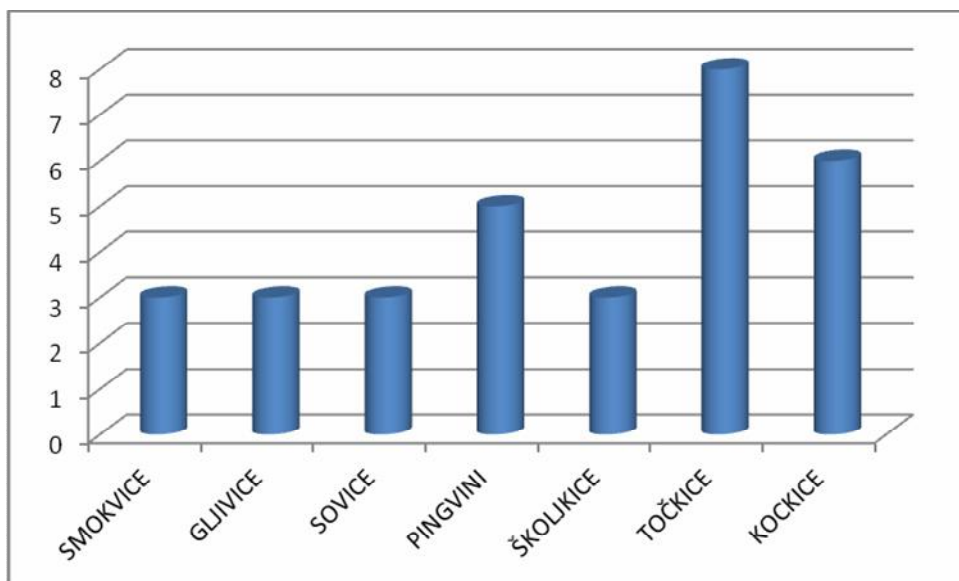

Graf 7a

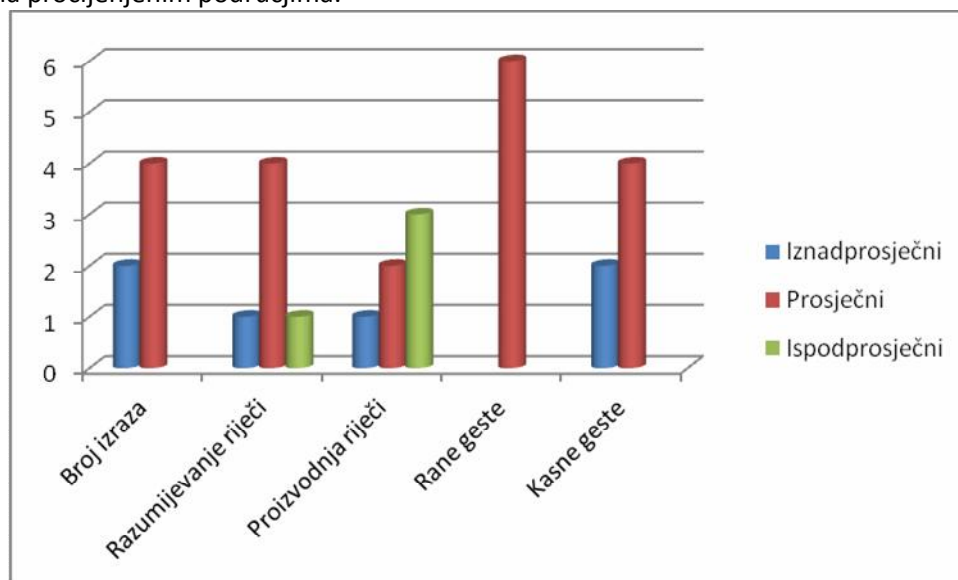
Graf 7b

KORALJE ljestvica primijenjena je kod 31 djeteta, a Graf 8 prikazuje broj procijenjene djece po odgojnoj skupini.

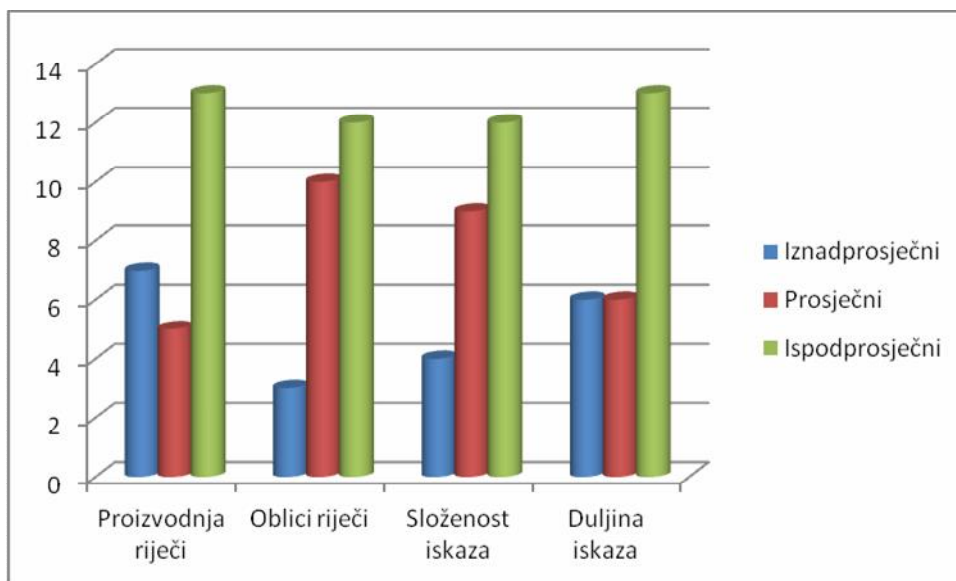
Graf 8

Ljestvica za dojenčad primijenjena je kod ukupno 6 djece, a iz Grafa 9 vidljivi su njihovi rezultati na procijenjenim područjima.

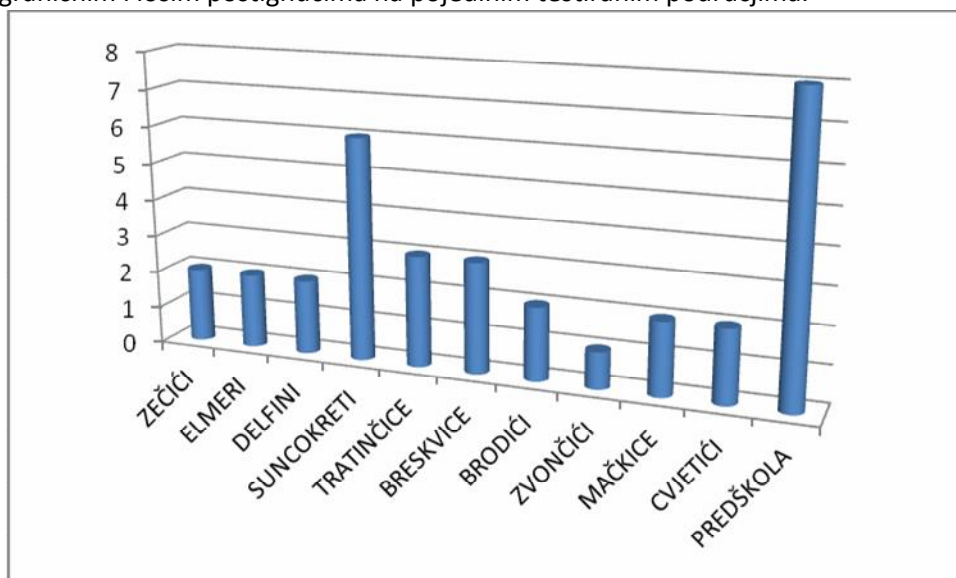
Graf 9

Ljestvica za hodančad primijenjena je kod 25 djece, a iz Grafa 10 vidljivi su njihovi rezultati na procijenjenim područjima.

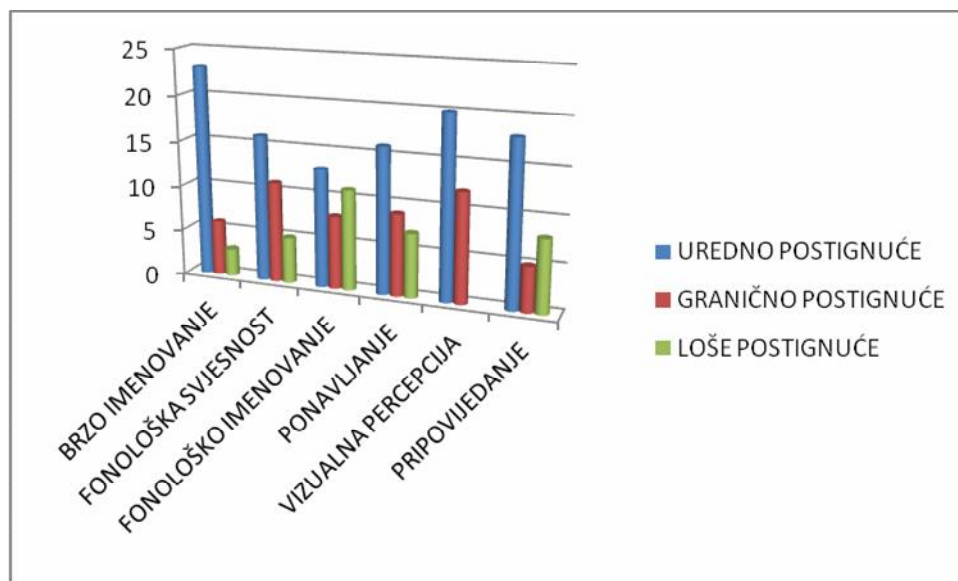

Graf 10

Djeca u godini pred polazak u osnovnu školu druga su ciljana skupina s kojom je odgojno – obrazovni rad temeljen na specifičnim potrebama utvrđenim longitudinalnim praćenjem ostvarivanja razvojnih zadataka s područja jezično – govornog razvoja. Obzirom na procese u jezičnom razvoju karakteristične za ovu dob, koji pripremaju dijete na usvajanje školskog gradiva, važan je bio uvid koji je navedeni postupak davao u dinamiku jezično – govornog razvoja svakog djeteta. Pojedina djeca kod koje je utvrđena potreba za dodatnim poticanjem jezično – govornih vještina karakterističnih za ovu dob testirana su Testom za procjenjivanje predvještina čitanja i pisanja (PredČiP Testom) u svrhu definiranja njihovih specifičnih potreba. Odgojitelji su na ovaj način dobili temelj za planiranje i realizaciju odgojno – obrazovnog rada na ovom području razvoja. Ovim metodama rada na poticanju ranog jezično – govornog razvoja bila su obuhvaćena djeca odgojnih skupina: Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Tratinčice, Breskvice, Mačkice, Cvjetići, Brodići, Zvončići te odgojne skupine predškole. PredČiP Testom obuhvaćeno je 32 djece (Graf 11). Graf 12 prikazuje broj testirane djece s urednim, graničnim i lošim postignućima na pojedinim testiranim područjima.

Graf 11

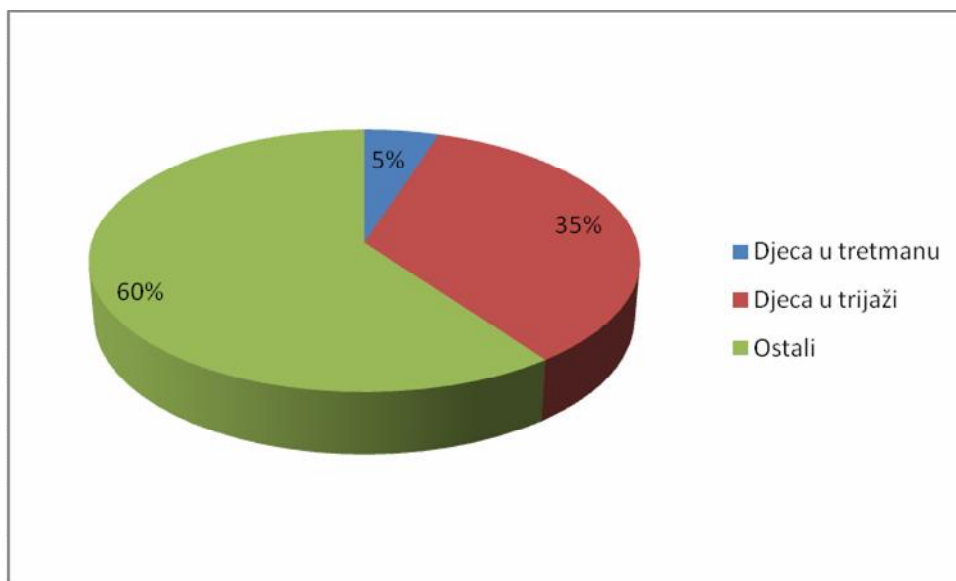
Graf 12

Neposredni pedagoški rad stručnog suradnika logopeda s djecom odnosio se primarno na individualni rad na ublažavanju i uklanjanju različitih jezično – govornih i komunikacijskih teškoćama. Tijekom pedagoške godine 2016./17. individualnim logopedskim radom bilo je obuhvaćeno 32 djece, od toga 26 polaznika primarnog programa, 3 polaznika Montessori programa te 3 polaznika programa predškole. Tablica 1 prikazuje broj djece iz pojedinih odgojnih skupina uključene u individualni logopedski rad, njihovu dob, kao i razlog uključivanja. Drugi vid neposrednog pedagoškog rada stručnog suradnika logopeda s djecom jest trijaža djece. Trijažom logopeda obuhvaćena su sva djeca uključena u DV Radost kao djeca s teškoćama u razvoju te djeca izdvojena od strane odgojitelja ili roditelja. Trijaža je rađena u vidu opservacija djece u odgojnoj skupini, individualne procjene jezično – govornog razvoja, kao i primjene logopedskih mjernih instrumenata. Tablica 1 prikazuje broj djece obuhvaćene trijažom logopeda. Obzirom na pojačano praćenje jezično – govornog razvoja u jasličkim, kao i u starijim vrtičkim odgojnim skupinama, sva su djeca iz ovih odgojnih skupina obuhvaćena trijažom.

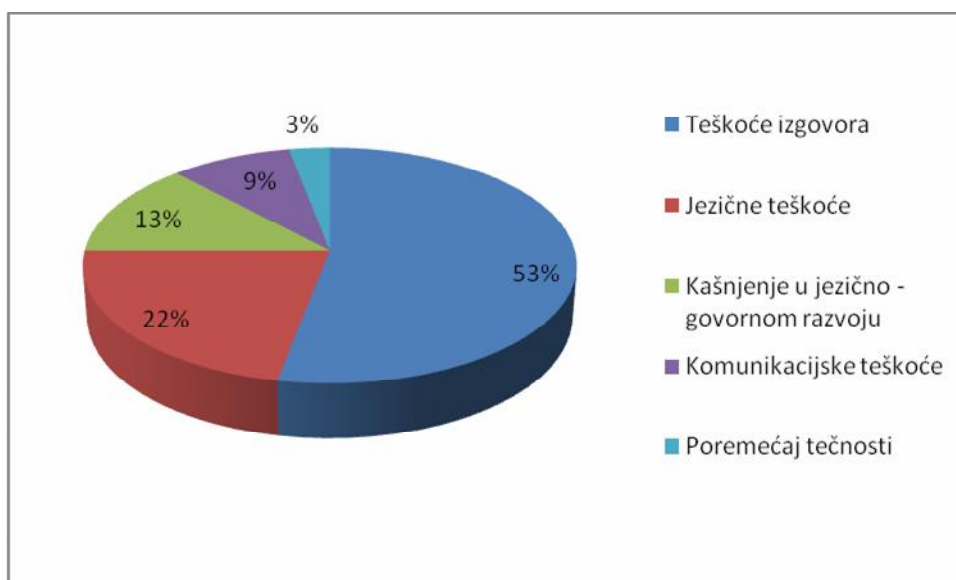
Tablica 1

SKUPINA	DJECA OBUHVAĆENA TRIJAŽOM	DJECA OBUHVAĆENA INDIVIDUALNIM LOGOPEDSKIM RADOM	DOB	JEZ.-GOV. TEŠKOĆA
SMOKVICE	14	/	/	/
GLJIVICE	15	/	/	/
SOVICE	19	/	/	/
PINGVINI	20	/	/	/
ŠKOLJKICE	21	/	/	/
PAČIĆI	8	/	/	/
GUMBEKI	2	/	/	/
LOPTICE	/	1	4,10	kašnjenje u jez.-gov. razvoju
ZVJEZDICE	1	1	4,6	Jezične teškoće
SLONIĆI	5	1	5	Teškoće izgovora
		2	5	Jezične teškoće

ZEČIĆI	3	1	5,4	Teškoće izgovora
		2	4,2	Kašnjenje u jez.-gov. razvoju
		3	5,10	Teškoće izgovora
ELMERI	6	1	7,2	Jezične teškoće
		2	7	Teškoće izgovora
		3	5,7	Jezične teškoće
TIGRIĆI	6	1	6	Teškoće izgovora
DELFINI	3	1	6,4	Komunikacijske teškoće
		2	6,5	Teškoće izgovora
		3	4,11	Jezične teškoće
		4	6,5	Jezične teškoće
		5	5,7	Teškoće izgovora
SUNCOKRETI	8	1	5,10	Teškoće izgovora
		2	6,10	Teškoće izgovora
TRATINČICE	9	/	/	/
BRESKVICE	6	1	6,4	Teškoće izgovora
TOČKICE	19	/	/	/
KOCKICE	21	/	/	/
BRODIĆI	6	1	3,9	Jezične teškoće
		2	5,1	Komunikacijske teškoće
		3	6,1	Teškoće izgovora
ZVONČIĆI	6	1	6,3	Kašnjenje u jez.-gov. razvoju
MAČKICE	8	1	5,4	Poremećaj tečnosti govora
		2	5,7	Teškoće izgovora
		3	7,6	Komunikacijske teškoće
CVJETIĆI	5	1	5,1	Kašnjenje u jez.-gov. razvoju
		2	5,8	Teškoće izgovora
		3	6,1	Teškoće izgovora
PREDŠKOLA	8	1	6,9	Teškoće izgovora
		2	6,3	Teškoće izgovora
		3	6,4	Teškoće izgovora

Graf 13: Obuhvaćenost djece logopedskim radom

Graf 14: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom

Osvrt odgojitelja na osiguravanje specifičnih uvjeta za poticanje jezično – govornog razvoja djece: razmjena iskustva, kao i osmišljavanje aktivnosti za neposredan rad s djecom odvijala se kroz interne stručne aktive. Osiguravanje dovoljno poticaja, igara, pjesama, slikopriča, slikovnica i grupnih razgovora. Primjena govornih igara i mozgalica, bilježnica za grafomotoričke vježbe, materijala za razvoj predčitalačkih vještina. Tjedne aktivnosti planirane su temeljem postignuća djece s odstupanjima u jezično – govornom razvoju u svrhu jačanja njihovih „slabih strana“. Osmišljavanje, izrada i svakodnevno provođenje aktivnosti u grupnom i individualnom radu. Oformljena je „čitaonica“. Ovisno o dobi, realizirane su aktivnosti: „tašunaljke“, igre s pjevanjem, zvučne igre. Djeca izuzetno vole igre „prstićima“. Količina dostupne literature i poticaji logopeda omogućili su kvalitetno osiguravanje uvjeta za poticanje jezično – govornog razvoja djece. Važnost odgojitelja kao dobrog modela uljudnog ophođenja i govornog izražavanja. Brojalice, dramatizacija. Sa svom djecom provode se igre za razvoj slušne percepcije te poticanje fonološkog razvoja. Glazbene, motoričke i spoznajne aktivnosti u svrhu poticanja jezično – govornog razvoja.

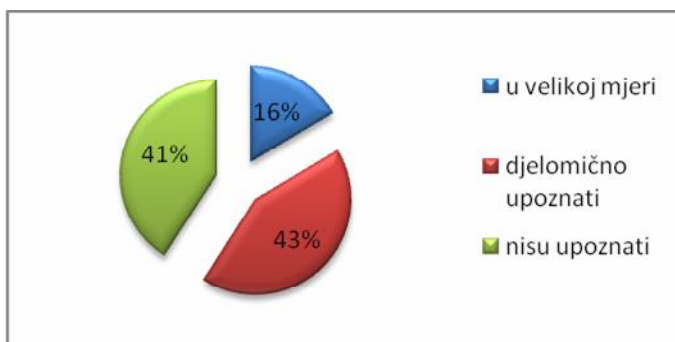
Prijedlozi odgojitelja za unapređivanje odgojno – obrazovnog rada na ovom području: daljnje osnaživanje kompetencija odgojitelja za rad na ovom području potrebno je i nadalje provoditi kroz interne stručne aktive. Poticaji uvjetovani osobinama jezično – govornog razvoja djece odgojne skupine. Nastaviti tako i dalje. Suradnja s Montessori odgojiteljima iz drugih vrtića. Intenzivan rad na razvoju predčitalačkih vještina.

d. Poticanje cjelokupnog razvoja djece i obogaćivanje kvalitetnog dnevnog odmora metodom slušni integracijski trening

Slušni integracijski trening je cjelovita terapija glazbom koja objedinjuje pozitivne učinke najpoznatijih metoda tj. terapija glazbom (kao što su Mozart efekt i Tomatis metoda). Zasniva na spoznajama niza stručnjaka koji već desetljećima koriste glazbenu terapiju u radu s djecom i odraslim osobama s ciljem da poboljšaju njihovo psihofizičko zdravlje. Slušni integracijski trening koristi binauralnu slušnu stimulaciju u kojoj se reproducira klasična glazba koja sadrže veliku količinu visokih frekvencija, zatim popularna instrumentalna i ambijentalna glazba, zvukovi iz prirode te sintetički generirani zvukovi. Svi zvukovi su prilagođeni i akustički modificirani kako bi se postigli odgovarajući efekti. Specijalnom obradom zvuka proizvedeni su efekti kretanja zvuka u prostoru te efekti amplitudne i frekvencijske modulacije zvuka. Rezultati provedenih istraživanja pokazali su da je Slušni integracijski trening osobito koristan svakom djetetu s teškoćama u razvoju kao što je autizam, sniženo intelektualno funkcioniranje, oštećenje sluha, ADD/ADHD, disleksija, teškoće učenja i slično. Međutim, koristan je i svoj ostaloj djeci jer sposobnosti djece koje utječu na kvalitetu života kao što su socijalizacija, adekvatnost emocionalnih reakcija, kognitivne i perceptivne sposobnosti, pažnja i interes, glazbeni sluh i slušno procesiranje, motorička spretnost, lateralizacija, komunikacijske sposobnosti, jezik i govor, čitanje, matematičke sposobnosti i briga o sebi.

Slušni integracijski trening je provodjen kao dodatna metoda u radu s djecom u svrhu poticanja cjelokupnog razvoja djece i obogaćivanja kvalitetnog dnevnog odmora djece u centralnom objektu vrtića s pet odgojnih skupina, u područnom objektu Radost 2 sa četiri odgojne skupine, u područnom objektu Desinec s dvije odgojne skupine, u područnom objektu Cvetković s jednom odgojnom skupinom te u područnom objektu Gorica Svetojanska s jednom odgojnom skupinom djece. Ukupno je bilo uključeno trinaest odgojnih skupina.

Upitnicima za roditelje saznali smo koliko su roditelji upoznati s provođenjem Slušno integracijskog treninga u svrhu obogaćivanja kvalitetnog dnevnog odmora što je prikazano na grafičkom prikazu te kakav je njihov stav o provođenju slušno integracijskog treninga.

Graf. Poznatost roditelja sa Slušno integracijskim treningom

16 % roditelja je u velikoj mjeri upoznato s provođenjem Slušno integracijskog treninga, a 43 % roditelja je djelomično upoznato. 41 % roditelja nije upoznato s provođenjem Slušno integracijskog treninga no taj podatak ne iznenađuje s obzirom da se ne provodi u svim skupinama.

48,2 % roditelja iznosi svoj stav o provođenju Slušno integracijskog treninga, a 51,8 % ne daje odgovor na to pitanje, odnosno ne iznosi svoj stav. Većina roditelja koji iznosi svoj stav smatra da je to dobro za dijete jer pridonosi njegovom cjelokupnom razvoju te su zadovoljni time što je dijete samostalno u odluci želi li spavati ili ne (98,5 %). 1,5 % roditelja (troje roditelja) smatra da to nije dobro za dijete ali ne objašnjava zašto to smatra.

2. DIJETE KAO ISTRAŽIVAČ, "MISLILAC" I "ZNANSTVENIK"-OSNAŽIVANJE ODGOJITELJA U PREPOZNAVANJU POTREBA I INTERESA DJETETA

Odgovno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Dokumentiranje odgovo-obrazovnog procesa "produbljuje svijest odgojitelja o razvoju svakog djeteta (...) i olakšava odabir primjerenih strategija za podupiranje razvoja i učenja svakog djeteta" (Katz, 1998.). U skladu s potrebama i interesima djece, tijekom projekata, projicirali (promišljali) poticaje, kreirali centre i osmišljavali aktivnosti koje su usmjerene na angažiranje višestrukih inteligencija i razvoj kompetencija i sposobnosti djece, npr.: sposobnosti učenja (učiti kako učiti, poštovati metakognitivne sposobnosti djeteta kao podloge za cjeloživotno učenje), sposobnosti sudjelovanja djeteta u suradničkim aktivnostima (vođenje, sudjelovanje, pregovaranje), sposobnosti odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju, sposobnosti samoprocjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća, sposobnosti snalaženja u novim nepredvidivim situacijama, sposobnosti samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja, sposobnosti korištenja različitim modalitetima komunikacije, inovativnih i poduzetničkih sposobnosti (Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, 2012.). Učenje se konstruira na nepredvidiv način i u više smjerova, ono je grupni proces kojem pomažu propitivanja, ali i revidiranje istih. "Djeca stvaraju svoje vlastite teorije, koje imaju i vrijednost i značenje, i koje usmjeravaju proces njihova učenja.", navodi Rinaldi, 2006. godine (Slunjski, 2012.).

Provedeni projekti u odgojnim skupinama: "Mogu sam", "Promet", "Boje", "Naš mali svijet bajki", "Zubi", "Trgovina", "Čitaonica", "Voće", "Glazba i glazbeni instrumenti", "Zemljopisne karte", "Od šume do knjige", "Mi jedemo odgovorno"-EU projekta, "Postolar", "Modni atelje", "Jednom prijatelj, zauvijek prijatelj", e-Twinning: "20 dana dobrote", "Boje oko nas", "The joy of Easter", "Hrvatska tradicijska kultura", "Sat", "Hrana kao izvor energije za tijelo", "Snježno kraljevstvo", "Mjerenje-visina, težina", "Mali laboratorij", "Svemir", "Ja sam...Breskvica", Trgovina "Viličar", "Mali detektivi", "Grad", "Slastičarnica", "Jabuka", "Farma", "Tlo", "Animals", "Wild Animals", "Insects", "Higijena zubi", "Škole za Afriku". Odgojitelji navode da je timskim radom, razmjenom iskustava, raspravama, a uz pomoć dokumentacije odgovo-obrazovnog procesa (portfolio kvarta) osigurano kvalitetnije materijalno okruženje. Portfolio kvarta omogućio je bolji uvid u realizirane aktivnosti te projiciranje novih, dodatna motivacija je bila i za djecu odgojnih skupina, a onda i roditelja. Za ovaj način rada potrebno je mnogo truda i vremena, no isti rezultira većom povezanošću djece više odgojnih skupina, djecu s odraslima (odgojitelji, tehničko osoblje, roditelji, pedagogom), ali i odrasle s djecom.

Projekti su prezentirani u obliku poster prezentacija na Odgojiteljskom vijeću u studenom 2015. i veljači 2016. godine. Prezentacija projekata koncipirana je kroz četiri dijela. U prvom dijelu odgojitelji su obišli postavljene poster plakate (ukupno 27) tijekom kojih su vodili bilješke, drugi dio odnosio se na komunikaciju s odgojiteljima odgojnih skupina/kvarta koji su bili dionici projekta s ciljem razmjene iskustava, ideja. U trećem dijelu odgojitelji su u pisanom obliku iznijeli vlastiti dojam, promišljanja te eventualne primjedbe, sugestije, a četvrti dio sastojao se od samo/refleksije svih prisutnih. Odgojiteljice navode: da su zadovoljne ovakvim načinom prezentiranja jer omogućava razmjenu iskustava, ideja i raspravu, veća je međusobna povezanost, informiranost, omogućava uvid u rad cijele ustanove, učimo jedni od drugih i vidljivo je bogatstvo različitosti. Odgojitelji su ovo stručno usavršavanje na skali od 1 do 6 ocijenili prosječnom ocjenom koja iznosi 5,32.

ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO

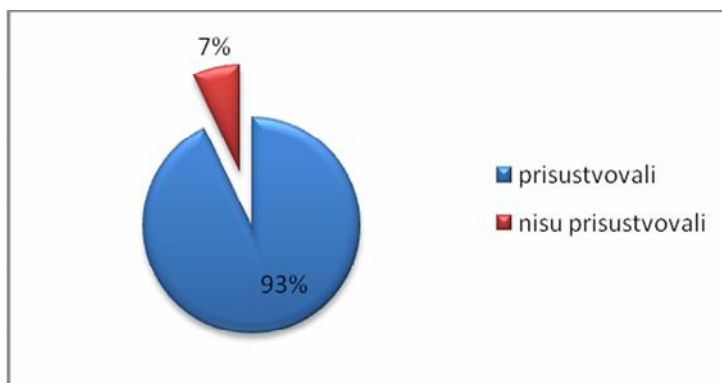
1. CAP program

I ove pedagoške godine u vrtiću je proveden CAP program – program prevencije zlostavljanja djece. Aktivnosti vezane uz preveniranje zlostavljanja djece same po sebi ne mogu eliminirati nasilje iz naših obitelji i našeg susjedstva već djecu treba poučavati vještinama komunikacije, tehnikama djelotvornog rješavanja problema, načinima na koje se konflikti mogu rješavati bez fizičkog obračuna ili gubitka prava i samopoštovanja. Svaka zajednica mora svojoj djeci usaditi poštovanje prema ljudima bez obzira na rasu, godine, etničko podrijetlo, spol i sposobnosti. Djecu moramo učiti suradništvu i poštivanju razlika, a ne nasilju. Budemo li djecu učili ovim vrijednostima, odvratit ćemo ih od agresije i spriječiti njihovu viktimizaciju. CAP-ova osnovna filozofija je jačanje djece i pružanja pozitivne podrške djeci. Njegova polazna postavka je da djecu treba naučiti kako da se sama zaštite i dati im podršku u tome, a ne ih učiniti potpuno ovisnima o odraslima.

CAP program u Hrvatskoj provodi Udruga roditelja Korak po korak, a provodi ga već dugi niz godina kao jedna od brojnih svjetskih zemalja. U dječjim vrtićima CAP program namijenjen je djeci – školskim obveznicima, a služi kao skup aktivnosti i radionica za prevenciju nasilja. CAP program provodila su tri tima: 9 odgojitelja i stručni suradnik – psiholog.

CAP program čine tri komponente: radionica za sve djelatnike vrtića, radionica za roditelje i radionica za djecu. Ove godine nije provedena radionica za sve djelatnike vrtića jer je provedena prije dvije pedagoške godine, a provodi se svake četiri godine. Djelatnici koji nisu prisustvovali radionici za djelatnike prije dvije godine, prisustvovali su radionici za roditelje.

Nakon provedenih radionica za roditelje održane su radionice za djecu. Radionice se provode sa djecom školskim obveznicima i to kroz dva dana, odnosno dvije radionice po skupini. Radionice su provedene u devet skupina: četiri starije odgojne skupine, tri skupine predškole, a djeca školski obveznici iz sedam mješovitih skupina spojena su dvije skupine. U CAP radionicama sudjelovalo je ukupno 156 od 168 djece školskih obveznika (92,9%).

Graf. Proporcija djece prisutne na radionici

Kako bi se pažnja djece u radionici maksimalno zadržala na bitnim porukama, nužno je podržavati dječju diskusiju samo oko predmeta razgovora i zato je nužno djecu pripremiti za dječju radionicu. Iz tog razloga, prije samog provođenja radionica, a u cilju što većeg i jasnijeg efekta na dječje znanje i ponašanje, odgojitelji ciljanih odgojnih skupina su realizirali niz aktivnosti kako bi djecu pripremili za radionicu (rad na iskazivanju i prepoznavanju svojih i tuđih osjećaja, aktivnosti na temu različitosti, tolerancije, nenasilnog rješavanja sukoba te razgovor o ključnim riječima kao što su napad, dječja prava, sigurnost, vanjska i unutarinja snaga, sloboda, tužakanje, neznanac, dobra i loša tajna, ugodni i neugodni dodiri).

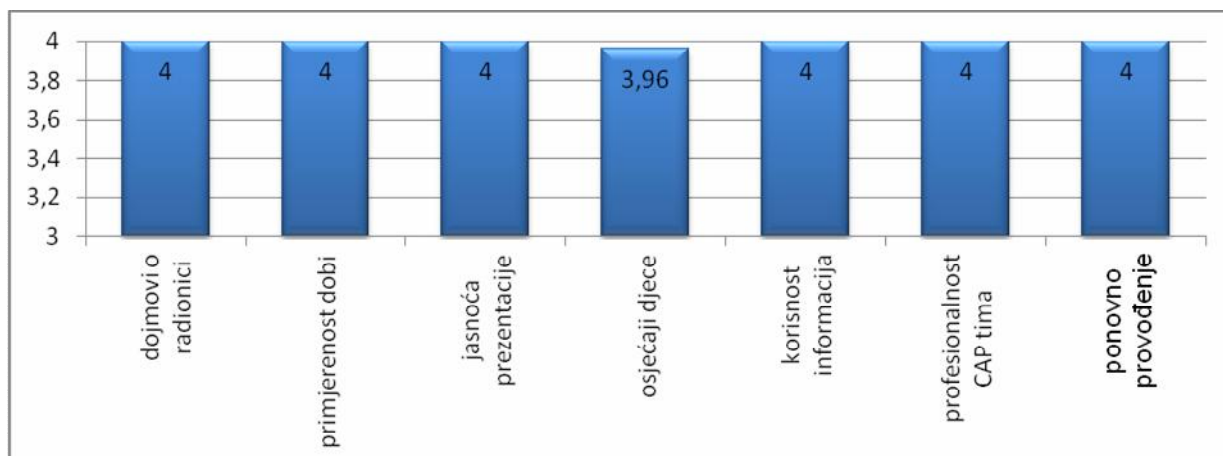
U radionicama se raspravlja o tri potencijalno opasne situacije: kada dijete ugrožava vršnjak ili nešto starije dijete; kada ga ugrožava nepoznata odrasla osoba i kada ga ugrožava poznata odrasla osoba. Djeca su naučila razliku između dobre i loše tajne, jasno i glasno reći „ne“ onome tko ih pokušava ugroziti, tražiti pomoć vršnjaka, tražiti pomoć odraslih u koje imaju povjerenja te da to nije tužakanje. Također su naučili da u opasnosti pobjegnu na najbliže sigurno mjesto i viču što glasnije mogu te uvijek budu na sigurnoj udaljenosti kad razgovaraju s nepoznatom osobom i nikad ne prihvaćaju darove, obećanja i ponude u zamjenu za ulazak u auto ili stan nepoznate osobe te su naučili male trikove samoobrane kako se osloboditi ako ih uhvati neznanac.

U CAP radionicama je sudjelovalo prvi dan 156 djece, a drugi dan radionica 151 dijete - ukupno 92,9% prvog dana radionica, a 89,9 % drugog dana radionica od 168 djece školskih obveznika u redovnom primarnom programu i programu predškole. Održano je ukupno 9 ciklusa radionica, kroz po dva dana u svakoj skupini. U tablici je naveden broj djece po skupinama koja su prisustvovala radionicama.

Tablica. Broj djece po skupinama prisutne na radionicama

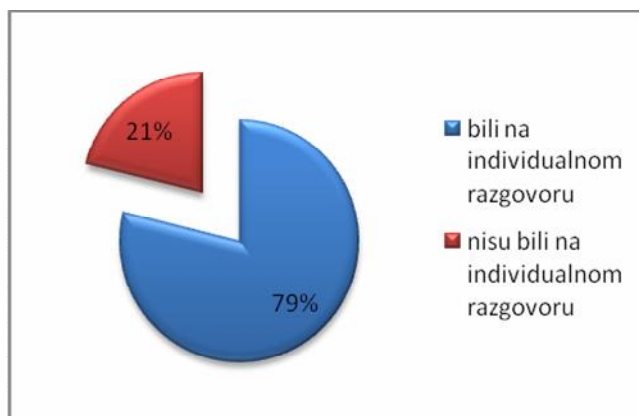
	Broj djece školskih obveznika	Broj djece prisutne 1. dan radionice	Broj djece prisutne 2. dan radionice	Broj djece na individualnom razgovoru
Zečići	5	5	5	5
Elmeri	5	5	5	5
Tigrići	2	2	2	2
Delfini	19	18	18	16
Suncokreti	22	22	22	20
Breskvice	31	30	28	15
Tratinčice	10	8	8	4
Brodići	6	6	5	5
Zvončići	4	2	2	2
Mačkice	8	7	7	6
Cvjetići	8	8	8	8
Lavići	19	17	17	11
Pčelice	18	16	14	14
Leptirići	11	10	10	10
UKUPNO	168	156	151	123

Nakon svake radionice za djecu odgojitelji skupina u kojima su se održavale radionice procjenjivali su kvalitetu radionica na skali od 1 do 4. Prosječne ocjene prikazane su na grafu.

Graf. Procjene odgojitelja o pojedinim aspektima CAP radionica za djecu, uključene procjene oba dana radionica (maksimalna ocjena 4)

Nakon provedenih radionica CAP pomagači provode individualni razgovor sa djecom koja to žele. Na individualnom razgovoru bilo je ukupno 123 djece (78,8% djece koja su sudjelovala na radionicama).

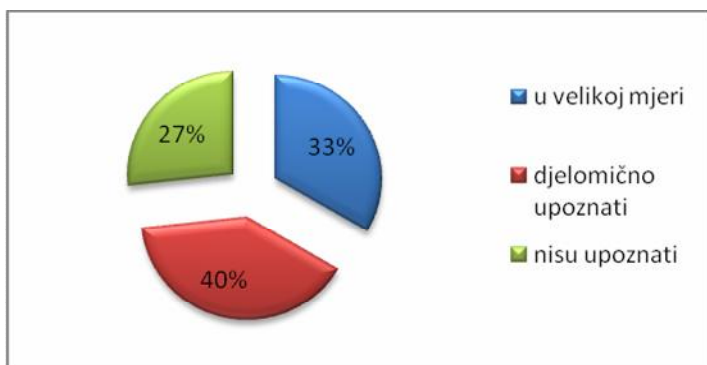

Graf. Proporcija djece prisutne na individualnom razgovoru

Također, nakon provedenih radionica nužno je ponavljati usvojene preventivne strategije i osvježiti dječje pamćenje te je također proveden niz aktivnosti kako bi djeca što bolje utvrdila ono što su naučila na radionicama kao što su ponavljanje strategija (što činiti u opasnim situacijama) i vještina (tehnika samoobrane) tijekom godine, aktivnosti za identificiranje opasnih situacija i osoba koje mogu pomoći u opasnosti te jačanje povjerenja u te osobe (npr. policija), aktivnosti za poticanje samopouzdanja te za poticanje slobodnog izražavanja osjećaja.

Tijekom provedbe CAP programa nije otkriven ni jedan slučaj zlostavljanja.

U upitnicima za roditelje pitali smo roditelje koliko su upoznati s provođenjem CAP programa te kakav je njihov stav o provođenju programa. Koliko su roditelji upoznati s CAP programom prikazano je na grafičkom prikazu.

Graf . upoznatost roditelja sa CAP programom prevencije zlostavljanja

67,2 % roditelja iznosi svoj stav o CAP programu, dok 32,8 % roditelja nije dalo odgovor na to pitanje. Gotovo svi roditelji koji su iskazali svoje mišljenje o provođenju Cap programa zauzimaju stav da je to dobro za dijete (97,8%) jer je danas sve veća opasnost od raznih vrsta zlostavljanja te navode kako je dijete kroz igru, odnosno na zanimljiv način educirano o zlostavljanju, svojim pravima, potencijalnim opasnostima i načinima samozaštite. Također navode da CAP program pozitivno utječe na samostalnost, samopouzdanje i sigurnost. 2,2 % roditelja smatra da to nije dobro za dijete ali ne navode objašnjenje.

2. Odgoj za različitost

Metodu Persona Doll nastavili smo primjenjivati u neposrednom radu s djecom i ove pedagoške godine, i to u sedam odgojnih skupina s deset odgojiteljica i jednom medicinskom sestrom. Nastavili smo s načinom provođenja metode u neposrednom radu kao i do sada: aktivnost se planira za "grupu djece", a prema potrebi i za cijelu skupinu, u trajanju od 10-15 minuta vodeći računa o interesu djece, sjedenje u krugu je obavezno tijekom aktivnosti, aktivnost se dokumentira kroz video zapis i/ili fotografije te u obrazac predviđen za dokumentiranje ovih aktivnosti. Luna je u skupini/kvartu/objektu boravila 7-10 dana uz prethodnu predbilježbu, obrazac koji se upisuje u kojoj odgojnoj skupini Luna boravi. Odgojitelji su uz pomoć Lune s djecom obradili sljedeće teme: "Ružne riječi", "Zdrava hrana", "Luna ne voli jesti meso, a ti?", "Luna se boji ići kod zubara", "Tužakanje", "Sunce i djeca", "Volim prirodu", "Lunina prijateljica i izgubljena igračka", "Prijateljstvo". U susretu s Lunom prisustvovalo je prosječno desetak djece. Aktivnost je dokumentirana u predviđeni obrazac, video zapis i fotografije. Odgojiteljice navode da djeca lutku Lunu dobro prihvaćaju, spontano postavljaju pitanja, potiče ih na interakciju (uključila su se povučena djece), pronalaženje rješenja koja iniciraju djeca, a pomaže u potvrđivanju prikladnog ponašanja. Primjena ove metode potaknula je djecu na izražavanje vlastitih osjećaja i razmišljanja, spremnosti u pronalaženju rješenja, pomaganje, suradništvo, empatiju, prihvaćanje različitosti. S primjenom metode u radu s djecom nastavljamo u sljedećoj pedagoškoj godini. Ostali educirani odgojitelji zbog dobi djece i primjene drugih metoda u radu s djecom nisu primjenjivali ovu metodu. Odgojitelji su procjenjivali na skali od 1 do 6 koliko su zadovoljni te aktiv procijenili prosječnom ocjenom 5,43.

S projektom "Dijete i identitet", započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013., a nastavili provoditi i u 2015./2016. godini. Odgojno djelovanje usmjerili smo na kreiranje poticajnog okruženja koje svakom djetetu omogućava: stjecanje osnovnih znanja o sebi (kao pripadniku određenog spola, sredine, kulture i naroda) i drugima (sličnosti i razlike), razvijajući pozitivne stavove o vrijednosti života (uživanje ljudskih prava), usvajajući i njegujući temeljne humane vrijednosti (ljubav, solidarnost, nenasilje), izgrađujući pozitivne osobine ličnosti (samopoštovanje, samopouzdanje) te razvijanje socijalnih vještina (suradnja, komunikacija).

Odgojitelji navode da je kod djece prošireno znanje o sebi i drugima, svom gradu i državi, Europskoj uniji i svijetu, razvijali smo humane vrijednosti, socijalne vještine, izgrađivali pozitivne osobine ličnosti, uočavali i prihvaćali različitosti, uvažavali potrebe drugih, pripadnost i povezanost. Potaknuta je intenzivnija i kvalitetnija komunikacija između djece, odgojitelja i djece i drugih odraslih (roditelja, djelatnika vrtića), manje je konfliktnih situacija.

Teme aktivnosti: "To smo mi!", "Moja obitelj, moja radost", "Stupac prijateljskih rečenica", "Igra imena", "Kako sam dobio ime?", "Moj autoportret", "Moji osjećaji", "Obiteljsko stablo", "Dugine boje", "Moj dlan", "Dodir prijateljstva", "Kad odrastem bit ću...", "Moje Loptice", "Svi smo različiti", "Moje Školjkice", "Moje tijelo", "Pomažem svom prijatelju", "Moja lutkica je...", "Ja sam poseban", "Naše sličnosti i razlike", "Zagrljaj", "Mojoj majčici", "Moji prijatelji", "Ručice smo oprali", "Za mog prijatelja", "Svaki dan novi plan", "Kuju voliš boju?", predstava "Što su djeca?", "Moj vrtić ima rođendan", "Ja imam rođendan", "Karta-od vrtića do parka", "U jednom malom gradu", "Spas na prvi glas", "Otisak dlana i stopala"-za Dan očeva, "Naš planet Zemlja".

Roditelji su bili aktivni dionici navedenih aktivnosti, a reakcije su: zainteresiranost, iznenađeni reakcijama vlastite djece, njihovim komentarima, zaključcima, povezivanjem, pomaganjem, oduševljeni da djeca donose odluke, međusobno se dogovaraju, strpljivošću dok dijete govori, opisuje i prezentira ono što se događalo u skupini, mame se više druže, u većoj su mjeri upoznali svoju djecu u sklopu vrtićkog života. Odgojiteljice navode: da su odnos i razumijevanje između odgojitelja i djece na višem nivou, kod djece su vidljivi pozitivni pomaci u ponašanju, poticajno okruženje osnažilo je djecu na stjecanje znanja o sebi i svojoj obitelji, uvažavanju, razvoju pozitivne slike o sebi, aktivnosti su pomogle u razvijanju socijalnih vještina (suradnja, komunikacija). Jedna odgojna skupina čije odgojiteljice nisu polazile aktiv nastavile su s provođenjem aktivnosti na ovu temu, smatraju vrlo korisnima jer pridonose saznanju o sebi i drugima te razvijanju sposobnosti samoprocjenjivanjem i samovrednovanjem. Odgojitelji su provođenje ovog projekta na skali od 1 do 6 ocijenili prosječnom ocjenom koja iznosi 5,69.

S provedbom projekta "**Škole za Afriku**", a vođeni smjericama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. u jednoj odgojnoj skupini. U pedagoškoj godini 2015./2016. nastavili smo sa šest odgojnih skupina i to četiri odgojne skupine u primarnom programu i dvije u programu predškole. Djeca ovih odgojnih skupina aktivnosti su realizirala uz pomoć materijala koje smo primili iz UNICEF-a te drugih mnogobrojnih poticaja kao što su slikovnice, stručna literatura, fotografije, glazbu i dr. Postavljen je pano u zajedničkom prostoru područnog odjeljenja, Radost 2, u kojoj borave četiri odgojne skupine primarnog programa. Voditeljice ovog projekta su odgojiteljice Štefica Fabijanić i Đurđa Šmit iz odgojne skupine „Suncokreti“.

Odgojna skupina "*Suncokreti*", odgojiteljice: Đurđa Šmit i Štefica Fabijanić. Provedene aktivnosti: - "Sličnosti-razlike među nama", "Život kao moj" - slikovnica, "Super je biti različit" - priča, razgovor na temu "Što treba svakom djetetu"-izjave djece, crteži, u sklopu obilježavanja Tjedna solidarnosti - provedene su aktivnosti: "Što sve mogu ruke?", "Ja mogu pomoći", "Nevolja u šumi"-aktivnost, "Što znači biti u nevolji?", izrada plakata „Afrika“ –upoznali smo se kartom, rijekama, državama, životinjama; „Kontinenti“ – likovna aktivnost; „Koja su prava djece?“ - Prava djece; „Bez čega ne mogu?“ – aktivnost provedena kroz razgovor, izrađen je plakat; Glazbeni instrumenti-izrađeni; „Toranj dobrote“- izrađen toranj dobrote, na koji su djeca simbolično oslikavala „ciglicu“ prilikom doniranja novčanih sredstava i lijepila „ciglicu“ na „Toranj dobrote"; 25.5.2016. godine obilježen je Dan Afrike (glazba-cd-e, izrađeni glazbeni instrumenti).

Odgojna skupina "*Delfini*", odgojiteljice: Danica Divjak i Snježana Janković: Provedene aktivnosti: - "KUDODA" - društvena igra djece u Africi (Zimbabve), "Doživljaji maloga Juju" - pjesma, „Život kao moj“, „Zajedno za djecu Afrike“ – literatura; „Karta Afrike“ – likovna aktivnost; „Životinje Afrike“ – plakat, likovna aktivnost; „Afrika“-razgovor uz pomoć globusa, zemljopisne karte; „Afrika“ - formiranje centra; „Koja su prava djece?“ - Prava djece; „Afrički običaji, igre, način života“-spoznajna aktivnost; „Tko je prije do vode?“-društvena igra; „Afrički nakit“ – izrada nakita; „Život u Africi“ - edukativni cd-e; Mali Juju“-pjesma; „Toranj dobrote“ – humanitarna akcija; „Prosenka kaša – jedemo prstićima“-životno-praktična aktivnost; „Nosimo kance s vodom na glavi“-igra.

Odgojna skupina „*Tratinčice*“, odgojiteljice: Višnja Matešić i Veselka Povrženić. Provedene aktivnosti: „Afrika-što znamo o Africi?“; „Države Afrike – zastave država“; „Priča djevojčice iz Burkiné Faso“; „Koja su prava djece?“ - Prava djece; „Tkanine u Africi“-likovna aktivnost; „Tkanje papira“; „Nastambe u Africi“- (slikovni materijal, izrada); „Životinje Afrike“-likovna aktivnost; „Toranj dobrote“- humanitarna akcija; „Život kao moj...“, slikovnica; „Zajedno za djecu Afrike“-film.

Odgojna skupina „Breskvice“, odgojiteljice: Smiljana Popović i Sanja Šimić. Provedene aktivnosti: „Život i igre djece u gradu Klumuu“-video projekcija; „Četiri kutka“, igra (usvajanje i uočavanje različitosti te naposljetku i prihvaćanje istih); „Mbube“-društvena igra djece u Africi; „Otok s blagom“-igra djece u Africi; „Svatko od nas je poseban“-slikovnica; „Afričke ogrlice“-ogrlice od glinamola, likovna aktivnost; „Moj prijatelj ne vidi“-igra, prihvaćanje različitosti; „Drvo dobrote“-istraživanje i stvaranje; „Toranj dobrote“-humanitarna akcija; „Piljkanje“-društvena igra iz Afrike; „Afrika-Hrvatska“-naše sličnosti i različitosti, plakat; 25.5.2016. obilježen Dan Afrike-oslikavanje transparenta „Afrika“ i ples „Afrika“-koreografija. Roditelji i djeca o provedbi ovog projekta upoznati su putem panoa koji se nalazi u zajedničkom prostoru područnog odjeljenja, letka i putem web stranice vrtića. U ovom periodu organizirali smo humanitarnu akciju pod nazivom „Toranj dobrote“. Novčana sredstva prikupljena su na način da su djeca oslikala „ciglicu“ i prilikom doniranja novčanih sredstava prilijepila na „Toranj dobrote“. Ovaj način prikupljanja novčanih sredstava osmislila je odgojiteljica Đurđa Šmit iz odgojne skupine „Suncokreti“. U periodu od 1. ožujka do 25.5.2016. godine „Toranj dobrote“ prikupio je 771,85 kuna. Novčana sredstva donirana su na žiro-račun UNICEF-a. Ovom prilikom želimo se zahvaliti svima na podršci!!!

Tijekom provedbe aktivnosti u okviru projekta, djeca su bila u mogućnosti upoznati posebnosti drugih kultura te načine života drugih zajednica, njegujući i razvijajući pri tome svijest o važnosti obrazovanja, humanosti, solidarnosti i međusobnom uvažavanju različitosti. Odgojitelji su provođenje ovog projekta na skali od 1 do 6 ocijenili prosječnom ocjenom koja iznosi 5,00.

ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Načini osiguravanja uvjeta za kvalitetno ostvarivanje ove zadaće i kako je to utjecalo na djecu: kroz priče, recitacije, plakate, edukativne filmove, eksperimente, glazbene aktivnosti. Sortiranje otpada, recikliranje, štednja vode i električne energije. Formiranje mini vrta i cvjetnjaka u plastičnim bocama, Eko patrola, uređenje okoliša vrtića, štednja energije, zdrava hrana, organiziranje kontejnera za igračke na dvorištu. Selektiranjem otpada, uporabom pedagoški neoblikovanog materijala, provođenjem eko – patrole. Aktivnosti na temu biološke raznolikosti, selekcije i uporabe otpada, energije u prirodi, sadnje bilja: djeca su aktivno sudjelovala, a stečena znanja svakodnevno primjenjuju. Istraživačko – spoznajne aktivnosti: zrak, voda, snijeg, magneti, svjetlost, zvuk. Briga o pticama, cvijeću, istraživanje glista. Različite igre vodom, kaširanje spremnika, igre tijestom; poticanje djetetovog manipuliranja, istraživanja i eksperimentiranja. Rad na projektnom učenju. Projekt „Istraživanje svemira“. Projekt: „Energija – voda“; Eko kviz, usvajanje novih spoznaja: „Što je otpad, a što smeće?“ Rad na projektu „Od šume do knjige“, recikliranje papira. Suradnja s roditeljima vezano uz donošenje neoblikovanog materijala. Poticanje dječjeg stvaralaštva i kreativnosti omogućilo je timski rad u eksperimentiranju i radionicama. Neoblikovani materijal je korišten kao poticajno sredstvo za igru djece.

Situacije u kojima je primijećena i podržana inicijativa djece: Izrada pročišćivača od neoblikovanog materijala – interes djece je trajao, a odgojitelj je bio opskrbljivač i poticao razvoj igre. Djeca su se sama međusobno poticala nakon obrađene teme. Sakupljanje lišća i korištenje istog za stvaralačko – konstruktivne igre, sijanje sjemenja, istraživanje čistoće potoka. Razvrstavanje otpada, briga za životinjski i biljni svijet. Briga djece za čistoću okoliša, sadnju bilja i održavanje inicirala je posjet mobilnom reciklažnom dvorištu, a na mjestu gdje se srušilo staro stablo posađena je mlada vrba. Kaširanje hranilica za ptice. Uočavanje sličnosti i razlika između pojedine djece, pitanja o tijelu i njegovim funkcijama. Kaširanjem spremnika za otpad djeca su potaknuta na sortiranje. Projekt „Snježno kraljevstvo“ – različite igre i poster. Samoinicijativno uređivanje vanjskog prostora, izjave djece o ponašanju ukućana vezano uz odlaganje otpada. Razgovor o šumskim životinjama potaknuo je razvoj empatije kod djece te su izrađene kućice za ptice. Prilikom posjeta eko parku djeca su izrazila želju da bosa isprobaju taktilne stazice te da jedu voće u sjenici, a realizacija čeka bolje vremenske uvjete. Uočen je interes djece za promet i kretanje što je podržano odgovarajućim aktivnostima. Igra pedagoški neoblikovanim materijalom na neobične načine i u različite svrhe. Uklanjanje suhog lišća s dvorišta u jesen.

Što bi još mogli napraviti u cilju boljeg odgoja za održivi razvoj u idućoj ped. god.:
Organizirati komunikacijske roditeljske sastanke na ovu temu te radionice djece i roditelja. Uvesti još tema i konkretnih sadržaja. Nabaviti spremnike za plastični i papirnati otpad u Radosti 2, organizirati akcije čišćenja ili bojanja za roditelje, djecu i odgojitelje unutar vrtića ili bližoj okolici. Obogatiti okoliš vrtića sadnicama cvijeća, osigurati mjesto za kompostište, postaviti koševе za otpad na dvorištu. Pojačati tjelesne aktivnosti. Pratiti interes djece u svrhu pronalaska novih tema za rad. Nabavka velikih spremnika u Radosti 2. Uređenje povrtnjaka uz objekt Radost 2. Motivirati roditelje na sudjelovanje u radionicama s temama iz područja ekologije. Posjet reciklažnom dvorištu. Dokumentarni filmovi o očuvanju prirode. Osigurati djeci dovoljno raznovrsnog materijala u svrhu razvoja kreativnosti.

Evidencija za sakupljanje baterija u sklopu Eko otoka (nalaze se kod ulaza u vrtić/objekte) služi za rangiranje. Ove pedagoške godine najviše komada baterija su prikupile odgojne skupine Tratinčice (231 kom.), Breskvice (159 kom.) i Zvončići (123 kom.). Eko patrolu čine odgojitelji i djeca kao najobjektivniji kritičari koji prate provedbu nekih segmenata Plana djelovanja. Zadaća eko patrola je ocjenjivanje i praćenje stanja na razini objekta u kojem svakodnevno borave. Evidencija stanja u sobama dnevnog boravka, zajedničkog prostora te vanjskog okruženja bilježi se na plakat kroz afirmativne poruke, fotografije, a bilješke se vode na plakatu koji se nalazi u zajedničkom prostoru u blizini eko otoka. U vrtiću djeluje šest eko patrola, a svaku patrolu čine jedan odgojitelj i dvoje djece (koja se izmjenjuju prema interesu djece jednom tjedno). Eko patrola odgojnih skupina Tigrića i Zvezdica osmislila je i kreirala stalni pano, koji se nalazi na ulazu centralnog objekta. Stalni pano prezentira sedam koraka metodologije međunarodnog programa Eko škola koju u Republici Hrvatskoj provodi Udruga „Lijepa naša“.

Sudjelovali smo u obilježavanju Fašnika u Gradu u koji je bilo uključeno osam odgojnih skupina primarnog programa i tri skupine programa predškole, ukupno 300 djece i 20 odraslih u pratnji.

- Projektni dan pod nazivom "!" održan je 22.3.2016. godine, nosioci su odgojne skupine na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu i Radosti 2. U Radosti 2 održan je Eko kviz pod nazivom „“. Ostale odgojne skupine također su održale kreativne radionice u odgojnim skupinama, kvartovima.
- 6. Malu vatrogasnu olimpijadu, koju organizira DVD Jastrebarsko, ove pedagoške godine nismo realizirali zbog loših vremenskih uvjeta.
- 8. Dječja sportska olimpijada nije održana zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta već je realizirana po kvartovima i tjednu/danu kako su se djeca i odgojitelji dogovorili.
- Realizirani su cjelodnevni izleti: Hrvatski prirodoslovni muzej i Park Bundek: odgojna skupina Tratinčice, Suncokreti; Tehnički muzej "Nikola Tesla"+Planetarij i Park Bundek: odgojna skupina Breskvice i Delfini; Policijska postaja Jastrebarsko i Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko: odgojna skupina Zvončići i Brodići s područnog odjeljenja u Gornjem Desincu; Zoološki vrt grada Zagreba i Park Jarun: odgojna skupina Zvezdice.
- Realiziran je poludnevni izlet (zbog kiše) u Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb: odgojne skupine Mačkice iz Cvetkovića i Cvjetiče iz Gorice Svetojanske; Gradsko kazalište "Trešnja", Zagreb: djeca iz programa predškole odgojne skupine Pčelice, Laviće i Leptiriće;
- Završne svečanosti za djecu školske obveznike održane su tijekom svibnja i u prvoj polovici lipnja, svaka odgojna skupina za sebe.
- U srpnju, 2016. godine tiskan je naš Eko bilten - 10. izdanje, koji je podijeljen po kvartovima, oglasnim pločama, članovima Eko odbora, kumovima...

Sudjelovanje u akcijama humanitarnog karaktera:

- Prosinac, 2015.: Tjedna solidarnosti u našem vrtiću obilježavamo od 2010. godine, kontinuirano i to od 8. - 15. Prosinca kada se obilježava Tjedan solidarnosti, Crvenog križa. Uoči Tjedna solidarnosti održane su kreativne radionice s roditeljima, po kvartovima. Izrađeni ukrasni

predmeti bili su prodajno-izložbeni predmeti u Tjednu solidarnosti od 8.12.-15.12.2015. godine. Prikupljena novčana sredstva donirana su Udruzi Inkluzivni centar za djecu s teškoćama Profectus iz Jastrebarskog, u iznosu od 4. 372,85 kuna.

- Veljača, 2016. godine organizirali smo humanitarnu akciju pod nazivom „Toranj dobrote“ u sklopu UNICEF-ovog projekta "Škole za Afriku". Novčana sredstva prikupljena su na način da su djeca oslikala „ciglicu“ i prilikom doniranja novčanih sredstava prilijepila na „Toranj dobrote“. Ovaj način prikupljanja novčanih sredstava osmislila je odgojiteljica Đurđa Šmit iz odgojne skupine „Suncokreti“. U periodu od veljače do zaključno 25.5.2016.godine na Dan Afrike „Toranj dobrote“ prikupio je 771,85 kuna. Novčana sredstva donirana su na žiro-račun UNICEF-a. Tijekom provedbe aktivnosti u okviru projekta, djeca su bila u mogućnosti upoznati posebnosti drugih kultura te načine života drugih zajednica, njegujući i razvijajući pri tome svijest o važnosti obrazovanja, humanosti, solidarnosti i međusobnom uvažavanju različitosti.
- Srpanj, 2016.- "Ravnateljica Dječjeg vrtića Radost Jadranka Stojković, pedagoginja Marija Svoboda te logopedinja Iris Sečen imale su čast i zadovoljstvo podijeliti jučer emotivne trenutke sa zaposlenicima dječjeg odjela Opće bolnice Virovitica. Naime, naš vrtić sudjelovao je povodom "Tjedna solidarnosti" 2014. godine u akciji "Palčić gore" koju organizira Klub roditelja nedonoščadi "Palčići" pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović, Ministarstva zdravlja i Grada Zagreba te su tom prilikom naši cijenjeni korisnici i zaposlenici prikupili 16.536,00kn. Virovitičkoj bolnici jučer je doniran inkubator za novorođenčad, monitor vitalnih funkcija, dva perfuzora te aparat za potporu disanju novorođenčadi. Uz Dječji vrtić Radost donatori sredstava za nabavku ove opreme bili su tvrtka Acceleratio d.o.o. iz Zagreba, Media grupa d.o.o. iz Koprivnice te mještani s otoka Ugljana koji su sredstva prikupili na humanitarnom koncertu. Zahvaljujući doniranoj opremi, osoblju Opće bolnice Virovitica biti će omogućena adekvatna skrb za djecu rođenu prije 34. tjedna starosti, koja su do sada morala biti transportirana u Zagreb. Ovim putem još jednom se zahvaljujemo svima vama, našim roditeljima i zaposlenicima, bez kojih ova humana gesta ne bi bila moguća.", izvor: web stranica vrtića.

Sudjelovanje na natječajima:

- Hrvatski šumarski institut u Jastrebarskom otvorio je natječaj pod nazivom "Šuma i klima" U ovom natječaju sudjelovala je odgojna skupina Elmeri (1. mjesto-grupni rad), Zečići (2. Mjesto-grupni rad), Cvjetići (3. mjesto-grupni rad) i Tigrići (4. mjesto-grupni rad), te Zvezdice i Slonići-grupnim radom, Mačkice, Maslačci-pojedinačnim likovnim radovima.

Tablica 1. prikazuje realizirane aktivnosti iz Plana djelovanja za pedagošku godinu 2015./2016.

	REALIZIRANI ZADACI	ODGOJNA SKUPINA
SMANJENJE I ZBRINJAVANJE OTPADA	-sortiranje plastičnog i papirnatog otpada, starih baterija	Sve odgojne skupine Prikupljeno je 1223 komada baterija 1. Tratinčice - 231 kom, 2. Breskvice-159 kom, Zvončići-123 kom
	-kaširanje i drugi načini uporabe otpadnog materijala u svrhu izrade didaktičkog materijala i pomagala, ukrasnih i uporabnih predmeta	Sve odgojne skupine
	-kompostiranje organskog otpada	Pačići, Gumbeki, Loptice, Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri i Tigrići
	-oformljivanje eko-otoka	Eko patrole

	-izrada božićnih ukrasa od neoblikovanog materijala	Sve odgojne skupine
	-izrada uskršnjih ukrasa od neoblikovanog materijala	Sve odgojne skupine
UREĐENJE OKOLIŠA	-sijanje, sadnja te briga o sadnicama različitog bilja	Loptice, Maslačci, Pingvini, Zečići, Točkice, Slonići, Gumbeki, Suncokreti
	-sakupljanje suhog lišća	Smokvice, Gljivice, Kockice, Zvezdice, Delfini,
	-„viseći vrtovi“	Sovice, Pingvini, Školjkice, Delfini, Kockice
	-briga o povrtnjaku	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Gljivice, Tigrići, Breskvice
	-akcija čišćenja pješčanika	Zvezdice, Delfini,
BIOLOŠKA RAZNOLIKOST	-izrada hranilica i kućica za ptice	Kockice, Gljivice, Elmeri, Brodići, Zečići, Pačići
	-izlet u park	Zvezdice
	-jesenji plodovi našeg kraja	Sve odgojne skupine
	-upoznavanje povrća	Gumbeki
	-upoznavanje vrsta jabuka	Cvjetići, Zvončići
	-ljekovito bilje i napitci	Slonići, Zečići, Zvezdice, Elmeri, Tigrići
	-proučavanje kišnih glista, kukaca	Kockice, Gumbeki, Cvjetići
OSTALE EKOLOŠKE AKTIVNOSTI	-eko-patrola	Zvezdice, Tigrići, Mačkice, Cvjetići, Zvončići, Brodići
	-eko-kviz: "Priča o energiji!"	Delfini, Suncokreti, Breskvice, Tratinčice
	-voda – led – para	Brodići, Zečići
	-proučavanje snage vode: izrada mlina	Zvončići
	Energija vode i vjetra	Mačkice, Zvezdice
OBILJEŽAVANJE PRIGODNIH DATUMA	Hrvatski olimpijski dan, 10. rujna 2015.	-sve odgojne skupine
	Europski tjedan kretanja, Dan bez automobila, 16.-22. rujna 2015.	-Zvezdice, Zečići, Elmeri, Slonići, Tigrići, Delfini, Tratinčice, Zvončići, Brodići
	Dječji tjedan, listopad 2015.	-sve odgojne skupine
	Svjetski dan hrane, 16. listopada 2015.	-sve odgojne skupine
	Rođendan vrtića, 3. studenog 2015.	-sve odgojne skupine
	Dan Grada, 13. studenog 2015.	-sve odgojne skupine
	Tjedan solidarnosti, 8.-15. prosinca 2015. (prodajno-izložbeni prodaja)	-sve odgojne skupine
	Udruga Inkluzivni centar za djecu s teškoćama Profectus iz Jastrebarskog	
	Gradski fašnik, veljača 2016.	Delfini, Breskvice, Tratinčice, Suncokreti, Zvončići, Brodići, Mačkice, Cvjetići odgojne skupine predškole Pčelice, Lavići i Leptirići
	Projektan dan, 22. ožujka 2016.: „Priča o energiji!“	Točkice, Kockice, Zvončići i Brodići, Delfini, Suncokreti, Tratinčice i Breskvice
Kazališna predstava „Ništa bez vode“, Kreativni studio Zvrk iz Jastrebarskog 21. ožujka 2016.	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Breskvice i Tratinčice	

	Poklon eko kumova „Vode Jastrebarsko“	
	Dan planeta Zemlje, 22.4.2016.	Mačkice
	8. sportska olimpijada, 10. svibnja 2016.	- nije realizirano 10. svibnja 2016. -realizirano je po kvartovima tijekom lipnja 2016.
	6. vatrogasna olimpijada, 4. svibnja 2016.	-nije realizirana zbog loših vremenskih uvjeta
	6. Dan otvorenih vrata Hrvatskog šumarskog instituta, 19. svibnja 2016.	-Zečići, Elmeri, Delfini, Tigrići, Zvončići, Brodići

„MI JEDEMO ODGOVORNO“ – EU PROJEKT

Udruga Lijepa Naša prijavila se tijekom 2014. godine na natječaj Europske Komisije iz skupine DEAR (Development Education and Awareness Raising). Zajedno s 9 udruga iz 9 zemalja članica Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmenta Education – FEE) osmislila su projekt koji se bavi zdravom i odgovornom prehranom i nazvali ga „We Eat Responsibly“ odnosno „Mi jedemo odgovorno! (A vi?)“. Hrana je u središtu našeg života; i to na mnogo više načina nego što je samo dobrobit za naš mozak i tijelo koji bez hrane ne mogu normalno funkcionirati. Naše odluke o hrani izravno utječu na zdravlje našeg planeta (vode, tla, ekosustava, biološke raznolikosti, korištenja energije, itd), klimatske promjene, smanjenje siromaštva, daljnji razvoj i rast populacije i javno zdravstvo. Bitno je osnažiti mlade da budu aktivni i odgovorni čimbenici naših prehrambenih navika i aktivnosti. Glavni cilj projekta je doprinijeti mobilizaciji mladih kako bi bolje razumjeli međuovisnosti svijeta u kojem žive. Motivirati ih na stjecanje novih vještina te djelovanja u smjeru globalno odgovornog načina konzumiranja hrane u novim državama članicama EU kroz ovaj akcijski orijentiran odgojno obrazovni program u Eko-školama i izvan njih. Voditeljica i koordinatorica projekta je ravnateljica Jadranka Stojković, prof. te koordinatorice Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Marija Svoboda, pedagoginja.

Članovi Eko odbora 2 su: ravnateljica Jadranka Stojković, Mirjana Šimanović, Marija Svoboda, Jadranka Gojmerac, Ana Budinščak, Jadranka Šoštarić, djeca A.T. i M.V., Valentina Batelja, Ivan Rak, djeca T.N. i L.P., Mihaela Pustaj, Josipa Šporčić, Maja Sabadi, djeca G.P. i E.M., Tijana Rajaković, Martina Štefić, djeca K.J. i B.Š.. U skladu s donesenim Akcijskim planom na sjednici Eko odbora 2: "Neobičan gost-tata Hrčak u našem vrtiću"- koordinatorica projekta upoznala je djecu s obitelji Hrčak te su ovom prilikom djeci podijeljeni upitnici za roditelje, a iste su djeca vratila koordinatorici projekta i predani na obradu zdravstvenoj voditeljici; formiran je Eko odbor 2 i podijeljene su uloge; analizu dobivenih rezultata provela su djeca u odgojnim skupinama "Elmeri" i "Tigrićima"; odgojne skupine "Slonići" i "Zečići" s temom "Obitelj Hrčak traži vrtić" i "Obitelj Hrčak useljava u naš vrtić" djeca su dočarala crtežima; putem web stranice vrtića informirani su naši roditelji i šira javnost o uključivanju u projekt; održana je druga sjednica Eko odbora 2 (donesen je Akcijski plan); kreiranje jelovnika (četiri odgojne skupine kreirale su jelovnik za cijeli vrtić u suradnji s zdravstvenom voditeljicom, glavnom kuharicom); Piramida zdrave hrane; simbolička igra "Djeca obitelji Hrčak u vrtiću"; "Med-zdrava hrana od pčela"; sliko priča "Hrana"; "Zdrava i nezdrava hrana"; "Sjeme za naš povrtnjak"; "U zdravom tijelu zdrav duh-važnost vježbanja", "Čaj-ljekovit napitak"; "Što volim jesti, a što ne volim jesti?"; "Energija tijela-radovi u voćnjaku i povrtnjaku" suradnja s roditeljima (upoznati s provedbom projekta putem plakata koje su izradila djeca, panoom na glavnom ulazu, aktivnim sudjelovanjem u odgojnim skupinama, komunikacijskim roditeljskim sastancima, kreativnim radionicama); suradnja s drugim djelatnicima vrtića (gosti u skupini: ekonom, glavna kuharica, zdravstvena voditeljica, ravnateljica; šeficom računovodstva-financije); obitelj Hrčak oslikala je Zlatica Ferenčina, medicinska sestra; prezentacija EU projekta "Mi jedemo odgovorno" na stručnom skupu pod nazivom "Odgojno obrazovni poticaji za učenje i razvoj", održanom u Opatiji u organizaciji Hrvatskog pedagoški-književnog zbora (prezentirale: Jadranka Stojković, Ana Budinščak i Jadranka

Šoštarić); održana je treća sjednica Eko odbora (analiza i zaključci o provedenim aktivnostima koji proizlaze iz Akcijskog plana te druge informacije).

Na zadnjoj sjednici osmišljen je s djecom Eko kodeks 2 koji glasi: "Zdravo park: "Dobrodošli u naš park, gdje će biti svatko zdrav. Tu nam povrće i voće, bez problema rasti hoće. Uvid u dokumentaciju te tijekom provedbe projekta realiziran je 26.1.2016. godine od strane koordinатора projekta u Republici Hrvatskoj gosp. Josipa Gregca. A osmijehe nek na lica nosi zdrava poslastica." Do 15. svibnja, 2016. godine u Udrugu "Lijepa naša" poslano je konačno izvješće kroz četiri priloga (tablice) s navedenim provedenim aktivnostima, a vezanim uz Akcijski plan te financijsko izvješće o utrošenim novčanim sredstvima.

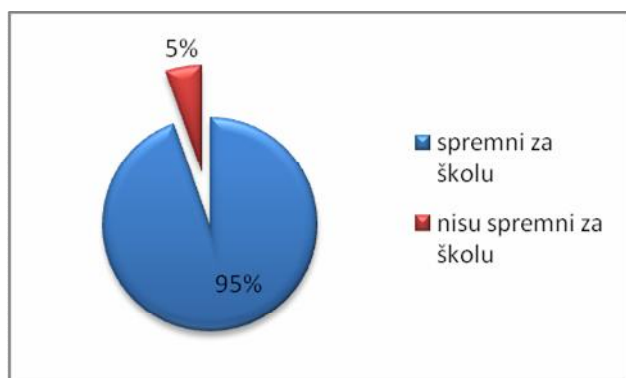
PROCJENA SPREMNOSTI DJECE ZA POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 168 djece – školskih obveznika. I ove godine nastavljen je alternativni način pripreme djece za polazak u školu, bez radnih listova, te su odgojitelji djecu pripremali za školu poticanjem cjelokupnog razvoja, vodeći se objedinjavanjem aktivnosti proizašlih iz tromjesečnog planiranja.

Također, logopedinja i psihologinja su na početku pedagoške godine zajedničkim roditeljskim sastancima informirale roditelje i odgojitelje o aspektima dječje spremnosti za školu i načinima poticanja te spremnosti.

Prije upisa u prvi razred provedeno je testiranje spremnosti djece za polazak u školu. Testiranje je provedeno TSŠ testom, LB-R testom, Goodenough testom i CPM testom, koji ispituje različite konstrukte prediktivne za uspješnost u prvom razredu osnovne škole, poput grafomotorike, vizualne percepcije, okulomotorne koordinacije, numeričkog rezoniranja, poznavanja činjenica, inteligencije. Također su ispitane osnove glasovne analize i sinteze kod djece školskih obveznika. Testirano je ukupno 92 školska obveznika iz odgojnih skupina u sklopu primarnog programa te 18-ero djece polaznika programa predškole na preporuku odgojitelja.

U suradnji psihologinje i logopedinje procijenjene su mogućnosti za eventualne odgode, te su sa roditeljima održani individualni razgovori. Ukupno 5 djece (5,4 % testirane djece – školskih obveznika) nije spremno za upis u osnovnu školu.

Graf. Procjena spremnosti djece za upis u osnovnu školu u školskoj godini (N=122)

Ove pedagoške godine ni jedan roditelj nije tražio testiranje spremnosti za školu radi prijevremenog upisa u školu.

Konačnu odluku o upisu djece u prvi razred osnovne škole donosi komisija temeljem rezultata psihološkog testiranja, liječničke procjene, procjene pedagoga škole i prema individualnoj potrebi djeteta.

RADNI DOGOVORI

Svaki mjesec realizirani su radni dogovori na kojima su prisustvovali voditelji kvartova čija je zadaća bila prenijeti informacije ostalim odgojiteljima u kvartu. U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali međusobnu suradnju odgojitelja kvarta i zadovoljstvo ovim načinom realizacije radnih dogovora. Odgojitelji su radne dogovore procijenili visokim ocjenama te je prosječna ocjena 5,73.

S pozicije odgojitelja navode kako su voditelji kvartova pravovremeno, usmeno i pismeno prenosili informacije s radnih dogovora te im ovaj način radnih dogovora olakšava organizaciju rada. Osobito korisnim ističu prijenos informacija u pisanom obliku gdje informacije dobiju sažeto i pregledno te su im uvijek dostupne. Također navode kako je međusobna suradnja odgojitelja svih skupina u kvartu bila kvalitetna te da su voditelji bili izuzetno aktivni kod organizacije rada te da je međusobno uvažavanje i razumijevanje olakšalo rješavanje svakog problema.

S pozicije voditelja kvartova navode kako se se sve informacije dobivene na radnim dogovorima mogu bez teškoća prenijeti i realizirati te da se tijekom samih radnih dogovora mogu razjasniti sve nejasnoće ukoliko ih ima, a uvijek ima vremena za sva pitanja te je opuštena atmosfera. Voditelji kvartova također ističu zadovoljstvo realizacijom predviđenih obaveza od strane ostalih odgojitelja u kvartu.

UNAPREĐIVANJE KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada proizašle su iz Godišnjeg plana ustanove za pedagošku godinu 2015./2016. te obrađenih Izvješća za odgojitelje i Upitnika za roditelje na kraju pedagoške godine 2014./2015. Tijekom godine sudjelovali smo u humanitarnim akcija s ciljem osvještavanja i senzibiliziranosti djece i odraslih. Odlasci u razne ustanove pojedinačno po odgojnim skupinama, a u skladu s dobi i interesima djece, bili su "točka na i". Ove pedagoške godine nismo u potpunosti realizirali cjelodnevne izlete zbog loših vremenskih uvjeta.

Datum	Događanja tijekom godine	Odgojna skupina
31.8.2015.	Dan otvorenih vrata za novoupisanu djecu	Sve odgojne skupine
10.09.2015.	Hrvatski olimpijski dan	Sve odgojne skupine
	Karate klub Jastreb, Jastrebarsko-prezentacija sporta	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Breskvice, Tratinčice
16. - 22. 9. 2015.	Europski tjedan kretanja –Dan bez automobila	Sve odgojne skupine Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Zvončići i Brodići
14.10.2015.- 31.5.2016.	"Tjelesno vježbanje djece predškolske dobi", suradnja s Sportskom zajednicom grada Jastrebarsko, vodi prof. kineziologije	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Tratinčice, Delfini, Breskvice, Suncokreti
Dječji tjedan 5.10.-11.10.2015. pod motom "Ljubav djeci prije svega"	Aktivnosti pod nazivom "Ljubav djeci prije svega"	Sve odgojne skupine
	12.10.2015. Mali Hlapić i strašni Bub, poklon Doma zdravlja Zagrebačke županije!	Pačići, Gumbeki, Loptice, Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Tratinčice, Breskvice

12.-16.10.2015.	Prezentacija i degustacija hrane Kestenijada	Sve odgojne skupine
16.10.2015.	Blagoslov hrane, plodova - župnik	Sve odgojne skupine
30.10.2015.	Tjedan rijetkih bolesti, podrška "Leptirima", Udruga Debra i Grad Jastrebarsko	Predstavnici vrtića-defektologinja, zdravstvena voditeljica
3.11.2015.	Proslava 40. rođendana vrtića (fotografija sve djece, postavljen je lokot s logom vrtića na most u parku Erdody)	Zvezdice, Zvončići, Brodići, Delfini, Suncokreti,
13.11.2015.	Dan grada Jastrebarsko - provedene aktivnosti na temu "Moj grad"	Sve odgojne skupine
10.11. 2015.	Koncert u Glazbenoj školi Jastrebarsko povodom Dana Grada Jastrebarsko	Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Tratinčice, Delfini, Breskvice, Suncokreti, predškola: Pčelice i Lavići
28.10.2015.- 12.11.2015.	"Edukacijom do zdravlja zubi", Udruga za zaštitu zdravlja žena grada Zagreba	Pačići, Gumbeki, Loptice, Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Breskvice, Suncokreti, Tratinčice, Mačkice, Cvjetići, Brodići, Zvončići, predškola: Pčelice i Lavići
17.11.2015.	Pčelarsko društvo "Lipa", Jastrebarsko	Pačići, Gumbeki, Loptice, Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići
19.11.2015.	Pčelari na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu	Točkice, Kockice, Zvončići, Brodići
5.12.2015.	Kićenje bora na Strossmayerovom trgu	Breskvice
06.12.2014.	Sv. Nikola u vrtiću	Radost 1 i Radost 2, područna odjeljenja
7.12.-18.12.2015.	Klizanje za djecu predškolske dobi "Škola klizanja", organizator DND grada Jastrebarskog	Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Tratinčice, Delfini, Breskvice, Suncokreti, Mačkice, Zvončići, Brodići, ukupno 126 djece
08.-15.12.2015.	Tjedan solidarnosti akcija pod nazivom "Neka najmlađi pomognu najmlađima!": Udruga Inkluzivni centar za djecu s teškoćama Profectus iz Jastrebarskog, suradnja sa Savjetom mladih grada Jastrebarskog	Sve odgojne skupine, djelatnici, roditelji, vanjski suradnici...
19.12.2015.	Umirovljenici grada Jastrebarskog- vrtićka djeca sudjelovala u programu	Suncokreti
21.12.2015.	Božićni koncert u Glazbenoj školi Jastrebarsko	Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Tratinčice, Delfini, Breskvice, Suncokreti
22.12.2015.	Koncert Glazbene škole Jastrebarsko na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu	Točkice, Kockice, Zvončići, Brodići
18.12.2015.	Crkva sv. Nikole b. - Pastoralni centar u Jastrebarskom, izložba jaslca	Elmeri i Delfini (sudjelovali s izrađenim jaslicama na izložbi)
7.1.2016.	Blagoslov vrtića	Radost 1- Zvezdice, Slonići, Zečići,

		Elmeri, Tigrići; Radost 2- Tratinčice, Breskvice, Delfini, Suncokreti
7.2.2016.	Fašnička povorka u Gradu	Delfini, Suncokreti, Tratinčice, Breskvice, Zvončići, Brodići, Mačkice, Cvjetići, predškola: Pahuljice, Ptičice i Leptirići
9.2.2016.	Fašnik u vrtiću i Gradu	Sve odgojne skupine
16.2.2016.	"Maske za maske", Glazbena škola Jastrebarsko	Maslačci, Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Tratinčice, Delfini, Breskvice, Suncokreti
8.3.2016.	"Novi kaputić maloga ježa", Lutkarsko kazalište Svijet lutaka	Točkice, Kockice, Zvončići i Brodići
18.3.2016.	"Novi kaputić maloga ježa", Lutkarsko kazalište Svijet lutaka	Sovice, Pingvini, Školjkice, Pačići, Gumbeki, Loptice, Maslačci
21.03.2016.	Svjetski dan osoba s Downovim sindromom	Zvončići
22.03.2016.	Projektni dan pod nazivom "Priča o energiji!" Svjetski dan voda	Eko kviz: Delfini, Suncokreti, Breskvice, Tratinčice Kockice, Točkice, Zvončići, Brodići
		Sve odgojne skupine
23.3.2015.	"Ništa bez vode", Kreativni studio Zvrk, Jastrebarsko; poklon eko kumova "Vode Jastrebarsko"	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići, Delfini, Suncokreti, Breskvice, Tratinčice
2.4.2016.	Svjetski dan svjesnosti o autizmu obilježili na Strossmayerovom trgu u suradnji s Udrugom Inkluzivni centar za djecu s teškoćama Profectus iz Jastrebarskog	Predstavnice dječjeg vrtića-pedagog i zdravstvena voditeljica
5.4.2016.	"Pismo iz Zelengrada", Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb	Delfini, Suncokreti
14.4.2016.	Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb	Mačkice i Cvjetići
26.4.2016.	"Pismo iz Zelengrada", Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb	Zvezdice, Slonići, Zečići, Elmeri, Tigrići
3.5.2016.	"Braća Grimm i princeza Luise", Gradsko kazalište "Trešnja", Zagreb	Predškola: Pčelice, Lavići i Leptirići
6.5.2016.	Hrvatski prirodoslovni muzej, Park Bundek, Zagreb	Suncokreti, Tratinčice
18.5.2016.	Tehnički muzej "Nikola Tesla", Park Bundek, Zagreb	Breskvice, Delfini
19.5.2016.	Policijska postaja Jastrebarsko, Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko	Zvončići, Brodići
19.5.2016.	Dan otvorenih vrata Hrvatskog šumarskog instituta, Jastrebarsko	Planirano, no zbog loše vremenske prognoze nije realiziran odlazak odgojnih skupina; Maslačaka, Zvezdica, Slonića, Breskvica, Suncokreta
		Odgojna skupina Elmeri, Zečići, Tigrići i Cvjetići osvojila su prva četiri mjesta u kategoriji vrtića, za grupne likovne radove. S grupnim likovnim radom sudjelovali su Slonići i Zvezdice, a

		pojedinačnim Maslačici i Mačkice. Tema: "Šuma i klima".
25.5.2016.	UNICEF, "Škole za Afriku" "Toranj dobrote"-humanitarna akcija,prikupljeno je 771,25 kun, obilježen Dan Afrike	Suncokreti, Delfini, Breskvice, Tratinčice
Od 1.09.2015. do 30.5.2016.	Akcija sakupljanja baterija (vodi se evidencijska lista)	Sve odgojne skupine
3.6.2016.	Zoološki vrt grada Zagreba, Park Jarun	Zvezdice
Od 1.9.2015. do 31.5.2016.	Akcija sakupljanja tonera	Sve odgojne skupine
18.5.-17.6.2016.	Završne svečanosti odgojnih skupina	Cvjetići (Gorica Svetojanska), Mačkice (Cvetković), Zvončići i Brodići (Gornji Desinec), Tratinčice, Zvezdice, Zečići,Tigrići, Elmeri, Breskvice, Suncokreti, predškola:Ptičice, Pahuljice, Leptirići te četiri grupe djece polaznika igraonice engleskog jezika
15.6.-22.6.2016.	Ljetovanje djece u Crikvenici	Delfini, Breskvice, Tratinčice

Posjete pojedine odgojne skupine:

Odg. skupina	Ustanove,....
Pačići	Gradska knjižnica i čitaonica, stomatolog
Maslačici	Glazbena škola Jastrebarsko, Dobrovoljno vatrogasno društvo grada Jastrebarskog
Zvezdice	Gradski muzej grada jastrebarsko, Glazbena škola, Gradski muzej-izložba meda, postolar, urar-zlatar, Pastoralni centar-izložba jaslca, Zagrebačko kazalište lutaka, Zoološki vrt grada zagreba, Sportsko-rekreacijski centar Jarun
Slonići	Zagrebačko kazalište lutaka
Zečići	Glazbena škola Jastrebarsko, Zagrebačko kazalište lutaka, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko
Elmeri	Glazbena škola Jastrebarsko, Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko, Zagrebačko kazalište lutaka, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko
Tigrići	Glazbena škola Jastrebarsko, Zagrebačko kazalište lutaka, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko
Delfini	Glazbena škola Jastrebarsko, Zagrebačko kazalište lutaka, Osnovna škola „Ljubo Babić“ Jastrebarsko, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko, Gradski muzej grada Jastrebarsko, Tehnički muzej „Nikola Tesla“, Pastoralni centar Jastrebarsko
Suncokreti	Ljekarna Zagrebačke županije, Gradski muzej grada Jastrebarsko, Glazbena škola Jastrebarsko, Gradski muzej-izložba meda, Hrvatski prirodoslovni muzej i Park Bundek u Zagrebu, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko
Breskvice	Gradski muzej grada Jastrebarsko, Glazbena škola Jastrebarsko, Osnovna škola „Ljubo Babić“ Jastrebarsko, Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko, Gradski muzej-izložba meda, Tehnički muzej „Nikola Tesla“ i Park Bundek u Zagrebu
Tratinčice	Gradski muzej grada Jastrebarsko, Narodna knjižnica i čitaonica, Glazbena škola Jastrebarsko, Hrvatski prirodoslovni muzej i Park Bundek u Zagrebu, Osnovna škola „Ljubo Babić“ Jastrebarsko
Točkice	U suradnji s „Kockicama“ posjetili trgovinu Konzum, G. Desinec

Kockice	U suradnji s „Tockicama“ posjetili trgovinu Konzum, G. Desinec
Brodići	Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko, Policijska postaja Jastrebarsko, Osnovna škola „Ljubo Babić“-područna škola u G. Desincu
Zvončići	Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko, Policijska postaja Jastrebarsko, Osnovna škola „Ljubo Babić“-područna škola u G. Desincu
Cvjetići	Osnovna škola „Ljubo Babić“-područna škola u G. Svetojanskoj, pekarna, Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu
Mačkice	Osnovna škola „Ljubo Babić“-područna škola u Cvetkoviću, Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu
Predškola: Pčelice, Lavići i Pčelice	Osnovna škola „Ljubo Babić“-područna škola u G. Desincu, Osnovna škola „Ljubo Babić“ Jastrebarsko, Kazalište „Trešnja“, Zagreb

Sportsko-rekreativne aktivnosti:

- "Klizalište u Jaski"- 8.12.-19.12.2015. godine organizirano je klizanje za djecu u dobi od 4. do 7. godina, uključeno ukupno 126 djece
- 15.06. - 22.06.2016. starije odgojne skupine odlaze na ljetovanje u Crikvenicu, odmaralište «Vladimir Nazor», ukupno 29 djece

PROJEKT SAMOVREDNOVANJE USTANOVA RANOGA I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

I ove pedagoške godine Dječji vrtić Radost je uključen u projekt Samovrednanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja koju provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje i obrazovanje (u projekt smo uključeni od pedagoške godine 2012./2013.). Samovrednanje se provodi sustavno, planski i organizirano i u njemu sudjeluju predstavnici svih dionika odgojno-obrazovnog procesa (djeca i odrasli). Provodi se po unaprijed utvrđenoj metodologiji i u skladu s dogovorenim kriterijima.

Povratna informacija Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje na razvojni plan ustanove kao i izvješće glasi:

"Poštovana ravnateljice i članovi/članice tima za kvalitetu, prije svega vam želimo zahvaliti na vašem doprinosu razvoju i unapređenju procesa samovrednovanja te čestitati na uspješnom njegovanju kulture kvalitete u vašoj ustanovi već četvrtu godinu za redom.

U pedagoškoj godini 2012./2013. uključili ste se u proces samovrednovanja zajedno s ustanovama prvog ciklusa. Uspješno ste proveli upitnike, osnovali tim za kvalitetu te izradili izvješće o samovrednovanju, nakon čega ste sustavno, iz godine u godinu, radili na realizaciji razvojnih planova, izvještavali o uspješnosti realizacije te planirali nove razvojne planove.

U prvoj godini procesa samovrednovanja tim za kvalitetu bio je reprezentativan u odnosu na ključne dionike: ravnatelj, stručni suradnik, odgajatelj, viša medicinska sestra te glavna kuharica. Kroz povratnu informaciju naša je preporuka bila da u buduću rad tima za kvalitetu uključite i roditelje te predstavnike upravnoga vijeća odnosno lokalne zajednice a s ciljem povećanja reprezentativnosti tima i kvalitete rada u smislu perspektiva onih koji nisu izravno uključeni u odgojno-obrazovni proces. Prema podacima prikupljenim kroz izvješća vidljivo je da ste kroz godine provedbe procesa uspjeli održati reprezentativnost tima za kvalitetu. Posebno valja pohvaliti kontinuitet rada svih članova tima koji su aktivni od prve godine provedbe procesa. S obzirom na kontinuitet i rezultate rada tima za kvalitetu naša je preporuka i dalje da, ukoliko je moguće, u buduću rad tima uključite i roditelje te predstavnike upravnoga vijeća odnosno lokalne zajednice.

Kroz godine provedbe procesa svakako valja pohvaliti stabilnost i uspješnost u vođenju tima za kvalitetu što se očituje u visokom stupnju realizacije razvojnih ciljeva ali i pozitivnim procjenama komunikacije i suradnje te uspješnosti rada tima za kvalitetu. U prvoj godini provedbe procesa samovrednovanja procijenili ste prosječno zahtjevnim, zadovoljstvo obavljenim poslom je bilo visoko

a ulogu procesa samovrednovanja u unapređenju kvalitete rada vaše ustanove ste kao tim procijenili vrlo važnom. Prema podacima iz izvješća vidljivo je da s godinama provedbe zahtjevnost procesa procjenjujete djelomično nižim procjenama te da je istovremeno zadovoljstvo tima poprilično visoko. Svakako valja izdvojiti kroz godine stabilnu i uspješnu komunikaciju unutar tima za kvalitetu kao i pozitivne pomake u uključivanju ostalih sudionika u proces samovrednovanja a posljedično tome i visok stupanj zadovoljstva tima ostvarenom suradnjom. U prvoj godini provedbe procesa samovrednovanja odabrali ste prioritetno područje *ljudski resursi* unutar kojeg ste odabrali četiri razvojna cilja: „*intenzivnija suradnja između odgojitelja i administrativno-tehničko-pomoćnog osoblja s ciljem poticanja cjelokupnog razvoja djeteta*“, „*poticati roditelje na individualne razgovore*“, „*povećati broj prisutnih roditelja na komunikacijskim roditeljskim sastancima*“ i „*Edukacija djelatnika za provedbu inkluzivnog modela za djecu s teškoćama u razvoju*“.

U odnosu na odabrane metode i aktivnosti postavljeni razvojni ciljevi u funkciji su osnaživanja djelatnika u području suradnje različitih dionika s ciljem poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, osnaživanja odgajatelja u području komunikacije s roditeljima te u području provedbe inkluzivnog modela za djecu s teškoćama u razvoju. Uz navedeno, prema podacima iz izvješća o realizaciji razvojnog plana vidljivo je da ste realizacijom postavljenih ciljeva pozitivno ste utjecali i na područja *suradnja s užom i širom društvenom zajednicom, organizacijsko vođenje, kultura ustanove* te na područje *kurikulum i odgojno-obrazovni proces* što je svakako primjer dobre prakse i rezultat kvalitetne analize trenutnog stanja i pažljivog planiranja rada tima za kvalitetu. U skladu s navedenim je i visoki stupanj uspješnosti realizacije razvojnog plana. Izdvojili bi i pohvalili što je tim za kvalitetu vrlo dobro prepoznao teškoće i prepreke na koje ste nailazili tijekom realizacije razvojnog plana i na vrijeme redefinirao elemente razvojnog plana što je pozitivno utjecalo na planiranje idućih aktivnosti ali i stupanj uspješnosti realizacije.

Iduće pedagoške godine odabrali ste područje *kurikulum i odgojno-obrazovni proces* unutar kojeg ste definirali tri razvojna cilja: „*poticanje cjelokupnog razvoja djeteta*“, „*uključivanje roditelja u život i rad vrtića*“ i „*obnova eko statusa*“. Odabrani razvojni ciljevi jasno proizlaze iz analiza trenutnog stanja i slijede razvojne ciljeve ostvarene u prethodnoj godini. Prema podacima izvješća o realizaciji razvojnog plana, postavljene razvojne ciljeve ste u velikoj mjeri realizirali. Dodatno, uz unapređenje kvalitete na području *kurikulum i odgojno-obrazovni proces* pozitivno ste djelovali i na područja *ljudski resursi, materijalno-tehnički uvjeti rada i sigurnost, proces praćenja i vrednovanja, suradnja s užom i širom društvenom zajednicom* te na područje *strategija ustanove*.

U tekućoj pedagoškoj godini nastavljate s aktivnostima na područjima *kurikulum i odgojno-obrazovni proces* i području *suradnja s užom i širom društvenom zajednicom*. S obzirom na dosadašnje rezultate i kompleksnost odabranih područja za očekivati je da ćete se navedenim područjem baviti kroz nekoliko godina. Svakako valja pohvaliti strukturu razvojnoga plana koji je s godinama sve detaljniji, konkretniji i jasniji što je vrlo dobar pokazatelj razvoja tima za kvalitetu i unapređenja samog procesa samovrednovanja u vašoj ustanovi.

S obzirom na dugogodišnji kontinuirani rad na odabranim područjima kvalitete i uspješnost u unapređenju kvalitete područja naša je preporuka da tijekom/krajem tekuće ili iduće pedagoške godine, sukladno mogućnostima, refleksijom unutar tima za kvalitetu pokušate ponovo procijeniti područja kvalitete rada ustanove (koristeći se Priručnikom za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i obrascem za samovrednovanje koji ste popunjavali u prvoj godini provedbe procesa) a s ciljem utvrđivanja trenutnog stanja u svih devet područja kvalitete rada ustanove. Uz pitanja navedena u obrascu kao smjernice predlažemo da provjerite jesu li i u kojoj mjeri unapređenja kvalitete područja na kojima ste radili utjecali na kvalitetu ostalih područja te da li postoje područja na kojima niste radili ciljano kroz razvojni plan ustanove a s vremenom su postala prioritetna. Također, kao vježbu unutar tima za kvalitetu možete ponoviti i KREDA analizu kako bi utvrdili koje su vaše jake strane, koje su vaše slabije strane te koje su mogućnosti za unapređenje kvalitete rada ustanove. Ponovljenu KREDA analizu možete usporediti s KREDA analizom s početka procesa samovrednovanja te vidjeti u kojim elementima ste se osnažili odnosno na kojima je još potrebno raditi. Svrha navedenih komentara i sugestija je dodatni poticaj timu za kvalitetu u radu na

procesu samovrednovanja, u promišljanju o pojedinim područjima kvalitete, u realizaciji razvojnog plana i naravno u planiranju razvojnog plana za iduću pedagošku godinu.

Kao ustanova ste uspješno započeli s procesom samovrednovanja. Iako ste kroz godine nailazili na prepreke, postavljene razvojne ciljeve ste u pravilu u visokoj mjeri realizirali. S obzirom na vaš kontinuirani rad imamo potrebu pohvaliti napredak i razvoj tima za kvalitetu kroz godine provedbe procesa samovrednovanja te rezultate koje ste postigli. Također, ovim putem zahvaljujemo vam se na svim konstruktivnim komentarima i prijedlozima za unapređenje procesa samovrednovanja te se nadamo da ćemo većinu uspješno implementirati, sukladno mogućnostima. Na raspolaganju smo ukoliko imate bilo kakvih dodatnih pitanja ili vam je potreban savjet za implementaciju pojedinih elemenata procesa samovrednovanja."

V. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

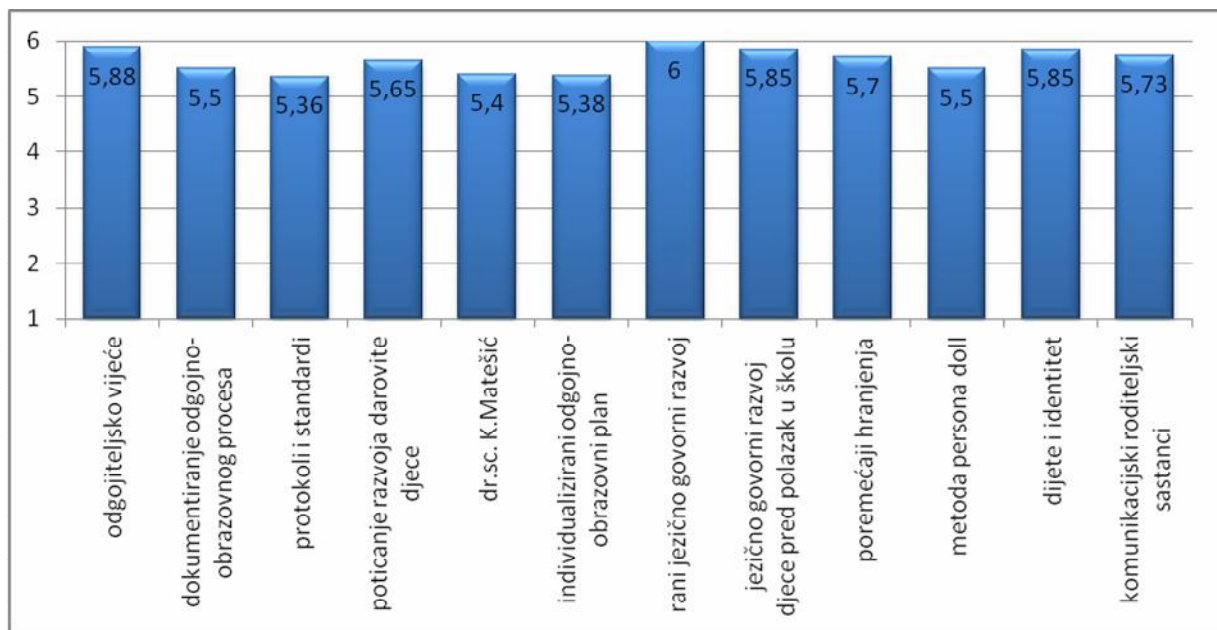
Bitna zadaća stručnog usavršavanja i u ovoj pedagoškoj godini bila je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini.

Stručno usavršavanje provodilo se kroz:

1. Organizaciju skupnih oblika stručnog usavršavanja unutar Ustanove kroz sjednice Odgojiteljskog vijeća, radionice u organizaciji stručnih suradnika vrtića te radionice u suradnji s vanjskim stručnim suradnicima
2. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
3. Praćenje stručne literature

STRUČNO USAVRŠAVANJE UNUTAR USTANOVE

Odgojitelji su u svojim godišnjim izvješćima procijenili kvalitetu stručnog usavršavanja unutar ustanove na skali od 1 do 6. Prosječne ocjene pojedinih tema stručnog usavršavanja prikazane su na sljedećem grafu.

Graf. Procjena kvalitete stručnog usavršavanja u Ustanovi

1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

Ove pedagoške godine održano je 6 odgojiteljskih vijeća. Teme odgojiteljskih vijeća bile su:

1. OV, 23. rujna 2015.

1. Razmatranje Godišnjeg plana i programa rada vrtića za pedagošku godinu 2015./2016.
2. Plan djelovanja Eko vrtića za pedagošku godinu 2015./2016.

2. OV, 2. prosinca 2015.

1. Vrednovanje ostvarivanja razvojnih zadaća
2. Poster prezentacije projekata

3. OV, 23. veljače 2016.

1. Poster prezentacije projekata
2. Izvješća sa stručnih skupova

4. OV, 23. ožujka 2016.

1. odgojno-obrazovnog procesa“ prof. dr.sc. Mirjana Šagud: „Dokumentiranje

5. OV, 13. lipnja, 2016.

1. programa Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i
2. Ljetna organizacija rada
3. Izvješća sa stručnih skupova

6. OV, kolovoz 2016.

1. 2016./2017. Ustrojstvo rada za pedagošku godinu
2. Planiranje i pedagoška dokumentacija

Ove pedagoške godine projekti su prezentirani na način da su poster prikazi svih skupina bili izloženi te su odgojitelji imali priliku, ovisno o vlastitim potrebama, pogledati svaki poster te postavljati pitanja odgojiteljima autorima postera i na taj način razmijeniti ideje i iskustva. U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali kvalitetu odgojiteljskih vijeća s osobitim osvrtom na prezentaciju projekata te prosječna ocjena iznosi 5,88. Odgojitelji smatraju da je dobro što imaju priliku razmijeniti iskustva i ideje s kolegicama, navode da je zanimljivije nego slušanje izlaganja te da dobiju bolji uvid u projekte. Dio odgojitelja pak smatra da je prošlogodišnji način prezentacije projekata putem izlaganja bio kvalitetniji. Navode kako se vidi raznolikost i kreativnost odgojno-obrazovnog rada kao i poštivanje dječjih interesa, potreba i prava te su stekli uvid u mogućnost provedbe projekta i na drugačiji način od vlastitog.

2. DOKUMENTIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

U mjesecu listopadu, 2015. godine nastavili smo suradnju s stručnim usavršavanjem i suradnjom s prof.dr.sc. Mirjana Šagud s Odsjeka za pedagogiju, Filozofskog fakulteta u Zagrebu, pod nazivom "Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa". Cilj cjelokupnog rada tijekom pedagoške godine bio je usmjeren na dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa, koje kao sredstvo omogućava kvalitetnije projiciranje aktivnosti, refleksivno interpretiranje, kreiranje materijalnog konteksta, a time i ostvarivanje kurikuluma. Trudili smo se osigurati bogatu i raznovrsnu ponudu primjerenih materijala i situacija za učenje vodeći računa o cjelokupnom prostorno-materijalnom okruženju koje bitno određuje i kvalitetu društvenih interakcija djece međusobno, kao i djece s odgojiteljima. Da bismo učenje djece učinili ugodnijim, provokativnijim i zabavnijim nastojali smo postići što bolju integraciju u sadržajnom i organizacijskom pogledu, promatrajući i analizirajući smislenost prostorne organizacije za djetetov razvoj i življenje, vodeći računa i o komunikacijskom kontekstu i kvaliteti komunikacije između djece i odgojitelja. Središte naših analiza bilo je dijete sa svojim potrebama i interesima koje se dobrom komunikacijom, verbalnom i neverbalnom, nastojalo iskoristiti i razvijati. Uloga odgojitelja, svrhovitost njegovih akcija te primjerenost reagiranja bila je tema naših analiza i promišljanja (refleksija i samorefleksija). Predavanje pod nazivom "Dokumentiranje u planiranju i oblikovanju kurikuluma vrtića" održala je prof.dr.sc. Mirjana Šagud s Odsjeka za pedagogiju, Filozofskog fakulteta u Zagrebu, za sve odgojitelje i stručni tim održano je na Odgojiteljskom vijeću u mjesecu ožujku, 2016. godine.

Obilazak odgojnih skupina po objektima realizirao se mjesečno kroz dva dana, prvog dana u jutarnjim terminima, a refleksija i samorefleksija nakon neposrednog rada odgojitelja prve smjene, te drugog dana s odgojiteljima jutarnje smjene. Odgojitelji su prezentirali kulturu svakodnevnog okruženja i interakcija jednom mjesečno putem foto i video zapisa. Kultura se iščitavala u jeziku i ritualima, dominantnim vrijednostima te ozračju koje je prevladavalo unutar odgojne skupine i kvarta. Odgojitelji navode da su samo/refleksije s prof.dr.sc. Mirjanom Šagud: pomogle u planiranju, projiciranju i dokumentiranju aktivnosti, kreiranju materijalnog konteksta (zajednički prostori),

korisne, potaknule na intenzivnije promišljanje odgojno-obrazovnog procesa, omogućile razmjenu iskustava, ideja, raspravu ometajućih faktora, teorija podloga koja je podupiratelj promjena i kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa na svim područjima, povratne informacije da smo na "dobrom putu", potakle na vlastito preispitivanje, samovrednovanje, međusobno osnaživanje u timskom radu (učili smo jedni od drugih). Neki odgojitelji smatraju da je ostalo "otvorenih" pitanja, potrebe za više informacija o dokumentiranju te smatraju da se u našem vrtiću kontinuirano prate i implementiraju suvremene spoznaje u odgojno-obrazovni proces.

3. PROTOKOLI I STANDARDI

S obzirom da je sigurnost bazična potreba i pravo djeteta, skrb za sigurnost i zaštitu djeteta prioritetna je zadaća i odgovornost svakog dionika odgojno-obrazovnog procesa te je stoga kontinuirano važno sagledavati navedene potrebe s različitih aspekata te poduzeti odgovarajuće mjere zaštite. Cilj aktiva bio je osvještavanje i preispitivanje saznanja o primjeni navedenih postupaka proizašlih iz protokola i standarda naše ustanove u svakodnevnim situacijama uz eventualno revidiranje istih. Aktiv su vodile ravnateljica, pedagoginja i viša medicinska sestra za sve odgojno-obrazovne djelatnike.

Odgojitelji su ovaj aktiv također ocijenili visokim ocjenama te prosječna ocjena iznosi 5,36. Odgojitelji navode kako im je korisno povremeno obnavljanje znanja, obaveza, pravila i postupaka u različitim situacijama te smatraju kako je važno zajednički raditi na njihovom nadopunjavanju. Predlažu da i sljedeće godine nastavimo s ovom temom s obzirom da nisu obrađeni svi protokoli. Također predlažu da se svi protokoli objedine te da su dostupni svim djelatnicima.

4. POTICANJE RAZVOJA DAROVITE DJECE

Jedna od bitnih zadaća ove pedagoške godine bilo je prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje razvoja. Ova bitna zadaća prožima brojne aspekte odgojno – obrazovnog rada, pa tako i stručno usavršavanje odgojitelja putem edukacija. Cilj ove edukacije je stjecanje kompetencija za prepoznavanje potencijalno darovite djece, poticanje njihovih potencijala obogaćivanjem i diferenciranjem redovnog programa te povećanje osjećaja vlastitih kompetencija odgojitelja za rad s potencijalno darovitom djecom. U ovom ciklusu radionica jedno predavanje je održao prof. dr. sc. Krunoslav Matešić s temom „O nadarenosti nikad dosta...“, te je stručna suradnica psihologinja provela četiri radionice (studeni 2015. te siječanj, veljača i travanj 2016.) u trajanju od 2 sata. Na navedenim radionicama su sudjelovali odgojitelji svih odgojnih skupina. Teme edukacije bile su: identifikacija potencijalno darovite djece, kreativnost u misaonim procesima, kognitivni razvoj djeteta, emocionalne, socijalne i spoznajne osobine darovitih, mentalne mape. Na svakoj radionici odgojitelji su iznosili primjere obogaćivanja i diferenciranja programa u svojoj skupini.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali kvalitetu provedenih radionica te prosječna ocjena iznosi 5,65. Odgojitelji smatraju da su radionice bile zanimljive i korisne zbog razmjene ideja za igre i rad s djecom. Također navode kako je dana teorijska podloga i praktična primjena u odgojno-obrazovnom radu koja prati suvremene trendove te kako su dobili konkretne upute i materijale koji su bili poticaj za daljnje obogaćivanje programa.

Također su procjenjivali kvalitetu predavanja prof. dr. sc. Matešića te prosječna ocjena iznosi 5,4. Odgojitelji navode kako je predavanje bilo zanimljivo i stručno, ali dio odgojitelja smatra da je više pažnje trebalo posvetiti predškolskom periodu i spoznajama koje mogu koristiti u prepoznavanju i odgojno-obrazovnom radu s djecom. Također navode kako visokim ocjenama pridonosi opuštenu i ugodnu atmosferu kao i zanimljiv predavač i tema te predlažu da se i dalje organiziraju slična predavanja u okviru stručnog usavršavanja.

5. OSMIŠLJAVANJE, PRAKTIČNA I EVALUACIJA INDIVIDUALIZIRANOG ODGOJNO-OBRAZOVNOG PLANA ZA DIJETE S TEŠKOĆAMA

S djecom s težim i višestrukim teškoćama u razvoju koja su u našoj ustanovi uključena prema inkluzivnom predškolskom modelu (u redovne odgojne skupine zajedno sa djecom tipičnog razvoja), a čije posebne potrebe iziskuju prilagodbu programa vrtića (vrijeme boravka u vrtiću na dnevnoj ili tjednoj razini, podrška pomoćnika, prilagodba odgojno-obrazovnog programa) provode se Individualizirani odgojno-obrazovni programi (IOOP) za čije što kvalitetnije i uspješnije provođenje je osmišljeno stručno usavršavanje za odgojitelje kroz 8 radionica čije su teme pratile faze provođenja programa: 1. Individualan razvojni profil = Uočavanje jakih i slabih strana pojedinog razvojnog područja te sposobnosti, interesa i potreba djeteta s teškoćama, 2. Formiranje SMART ciljeva Individualiziranog odgojno-obrazovnog plana, 3. Osmišljavanje i provedba aktivnosti usmjerenih na postizanje ciljeva IOOP-a, 4. Uloga roditelja, odgojitelja i pomoćnika u provedbi IOOP-a, 5. Aktualizacija postavljenih ciljeva, 6. Praćenje i dokumentiranje napretka djeteta, 7. Osmišljavanje i provedba aktivnosti usmjerenih na postizanje ciljeva IOOP-a, i 8. Evaluacija Individualnog odgojno-obrazovnog plana. Ciklus je prekinut nakon 2. radionice zbog bolovanja defektologinje. Odgojitelji su odgojno – obrazovni rad s djecom s teškoćama u razvoju provodili prema formiranim ciljevima IOOP-a te su pratili i dokumentirali napredak djece.

Odgojitelji su izuzetno zadovoljni organizacijom ovog stručnog usavršavanja, tj. planiranjem aktivnosti za dijete temeljem tablice sa zadanim ciljevima. Zadovoljni su suradnjom odgojitelja, pomoćnika i roditelja u izradi IOOP-a te smatraju kako je ono dobro organizirano i vođeno. Navedena suradnja rezultirala je napretkom djeteta te njegovom prihvaćenošću od strane druge djece. Odgojitelji navode kako je česta izmjena pomoćnika unazadila je napredak djeteta na svim razvojnim područjima, a zbog bolovanja defektologinje bila je otežana provedba IOOP-a.

6. RANI JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ

Odgojitelji su izuzetno zadovoljni aktivom jer smatraju da ovakav način rada pomaže u planiranju aktivnosti. Smatraju kako je tijekom pedagoške godine ostvarena dobra suradnja s logopedinjom te kako su im bile dostupne jasne i konkretne upute, uz individualiziran pristup. Aktiv je pružio pojašnjenja problema s područja ranog jezično – govornog razvoja. Pojedini odgojitelji smatraju kako je aktiv odrađen kvalitetno i stručno, ali uz previše „zadac“ (papirologije).

7. JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ DJECE PRED POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU

Radionice su, prema mišljenju odgojitelja, omogućile kvalitetno praćenje djetetovog jezično – govornog razvoja. Kroz stručni aktiv osmišljavanje su aktivnosti i razmjenjivane su kvalitetne ideje koje su koristile u odgojno – obrazovnom radu. Odgojitelji su izrazili zadovoljstvo stečenim znanjima, prenijetima putem jasnih i poučnih prezentacija. Radionice su odrađene stručno, uz detaljnu pripremu te su rezultirale novim saznanjima, primjenjivima u radu s djecom. Radionice su bile korisne voditeljici igraonice engleskog jezika jer su joj pružile uvid u specifičnosti jezično – govornog razvoja pojedine djece-polaznika. Pojedini odgojitelji izrazili su nezadovoljstvo zbog toga što djeca s jezično – govornim teškoćama s kojima se planira individualan rad odbijaju za njih osmišljene aktivnosti.

8. POREMEĆAJI HRANJENJA U PREDŠKOLSKOJ DOBI

Poremećaji u hranjenju djece prisutni su relativno često kod djece predškolske dobi. Gotovo u svakoj odgojnoj skupini postoji dijete koje ima neki od poremećaja u hranjenju. Stoga je ove pedagoške godine organizirano individualno stručno usavršavanje odgojitelja s tom temom. Održana su tri susreta po 2 sata na kojima su se odgojitelji upoznali sa znanstvenim utemeljenjima poremećaja u hranjenju djece. Analizirano je stanje u odgojnim skupinama. Kreiran je obrazac za praćenje i evaluaciju poremećaja hranjenja djece. Odgojiteljima su dane smjernice za rad sa takvom djecom.

Svrha ovog individualnog stručnog usavršavanja bila je: jačanje odgojiteljskih kompetencija koje će omogućiti prepoznavanje simptoma koji upućuju na poremećaje u hranjenju djece, ; poduzimanje potrebnih intervencija koje će osigurati optimalnu prehranu djeteta sa poremećajem u hranjenju i

njihova evaluacija,; promjena stavova odgojitelja, ; dokumentiranje poremećaja u hranjenju djeteta na Listi za poremećaj u hranjenju djeteta,; kvalitetnija suradnja s roditeljima

Patološka ponašanja vezana uz hranjenje općenito se mogu objasniti interakcijom između regulacije apetita, naučenog prihvaćanja hrane, faze neofobije, djetetovog temperamenta, te roditeljskih strategija, stoga su gore navedeni koraci bili nužni kako bi aktualne i potencijalne zdravstvene probleme djeteta vezane uz hranjenje pravovremeno mogli riješiti.

Odgojitelji, sudionici ovog individualnog stručnog usavršavanja, ocijenili su radionice prosječnom ocjenom 5,7.

9. METODA PERSONA DOLL

Tijekom pedagoške godine nastavili smo s primjenom metode Persona Doll. Održana su tri susreta tijekom pedagoške godine i to u mjesecu prosincu, veljači i travnju u trajanju od sat vremena. Cilj susreta bio je razmjena iskustava, provedenih aktivnosti (tema), informacija, rasprava o ometajućim faktorima te zajedničko pronalaženje rješenja. Odgojitelji su provedene aktivnosti dokumentirali u obrasce te fotografijama i video zapisima. S primjenom metode nastavljamo i u sljedećoj pedagoškoj godini.

10. DIJETE I IDENTITET

Interni stručni aktiv realiziran je kroz četiri susreta u trajanju od dva sata, u obliku radionica. Konceptija radionica prožeta je individualnim radom - radom na sebi, radom u paru i grupi, te razmjenom iskustava o provedenim aktivnostima u odgojnim skupinama. Polaznici internog stručnog aktiva "Dijete i identitet", a u sklopu stručnog usavršavanja unutar ustanove, bili su odgojitelji pripravnici i odgojitelji s minimalno tri godine rada u našoj ustanovi kao i odgojitelji koji nastavljaju s projiciranjem (planiranjem) aktivnosti na istoimenu temu u suradnji s djecom, drugim sustručnjacima, roditeljima pa i užom i širom zajednicom. Cilj je aktiva je bio osvijestiti samog sebe kao i grupu odgojitelja u cjelini što je rezultiralo, po povratnim informacijama, da odgojitelji promišljaju te da su osvijestili vlastite stilova učenja, što se reflektiralo i na prepoznavanje stilova učenja i kod djece. Obrađene teme na susretima: odgoj za ljudska prava u predškolskoj dobi (afirmacija pojedinca-područje Ja; odnos s drugima-područje JA i DRUGI; pripadnost zajednici-područja MI; Svijet kao cjelina) iz NPOOLJP, 1999., Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.; stilovi učenja-višestruka inteligencije; od samopoštovanja i samopouzdanja do poštovanja drugih (Maleš, Stričević,2005.); kompetencije odgojitelja-kompetencije djeteta.

Odgojitelji aktiv ocjenjuju s prosječnom 5,85. Odgojitelji navode pojašnjenje ocjene aktiva: opuštena i radna atmosfera, razmjena iskustava i rasprava, vrlo zanimljivo i poticajno, poticajno u planiranju i ostvarivanju zadaća i provođenju aktivnosti, primjenjive aktivnosti u odgojnoj skupini, poticajne smjernice za promišljanje odgojno-obrazovnog procesa.

11. KOMUNIKACIJSKI RODITELJSKI SASTANCI

Provođenje komunikacijskih roditeljskih sastanaka standard je naše Ustanove od ped. god. 2006./2007. S obzirom na kontinuirano proširivanje kapaciteta dječjeg vrtića i posljedično zapošljavanje novih odgojno-obrazovnih radnika pokazuje se potreba za edukacijom novih odgojitelja te eventualnom osnaživanju odgojitelja koji već provode takve roditeljske sastanke.

Tijekom pedagoške godine održano je pet susreta u trajanju od dva sata za 30 odgojitelja i dvije medicinske sestre. Susreti su realizirani kao komunikacijski roditeljski sastanci koje su pripremale i vodile odgojiteljice-pripravnice i odgojiteljice koje su izrazile želju, teme su dogovarane s polaznicima aktiva koji su bili u ulozi roditelja. Prva radionica održana je u listopadu s temom: „ Priprema odgojitelja za komunikacijski roditeljski sastanak“ (tehnika: rasprave u manjim skupinama). Druga radionica održana je u studenom s temom: „ Jezično-govorni razvoj djece u četvrtoj i petoj godini života“, (tehnika. "oluja ideja"). Treća radionica održana je u siječnju s temom „ Razvoj pozitivne slike o sebi kod predškolskog djeteta“ (tehnika: igranje uloga). Četvrta radionica održana je u veljači s temom: " Planiranje odgojno-obrazovnog rada" (tehnika: igranje uloga i rasprave u manjim skupinama). Peta radionica održana je u ožujku s temom „Zdrava prehrana“ (tehnika: "za i protiv").

Polaznicima ovog aktiva na zadnjem susretu podijeljene su interne potvrđnice. Moderatorice aktiva bile su Jasenka Gluščić, odgojitelj -mentor i Jadranka Volmut, odgojiteljica. Polaznici ovog aktiva navode: bilo je korisno, zanimljivo, odlično pripremljeni komunikacijski roditeljski sastanci, međusobna suradnja, zadovoljstvo naučenim (odgojitelji-pripravnicima), kvalitetna razmjena iskustava i ideja, primjenjivo u suradnji s roditeljima, aktivnim sudjelovanjem, suradljivošću i podržavanjem polaznika aktiva koji su bili u ulozi roditelja, opuštenom i pozitivnom atmosferom, zanimljivim i korisnim temama. Neki polaznici smatraju kako je sve manje zainteresiranih roditelja za ovakav oblik suradnje (nedolazak ili isprike). Odgojitelji, sudionici ovog individualnog stručnog usavršavanja, ocijenili su radionice prosječnom ocjenom 5,73.

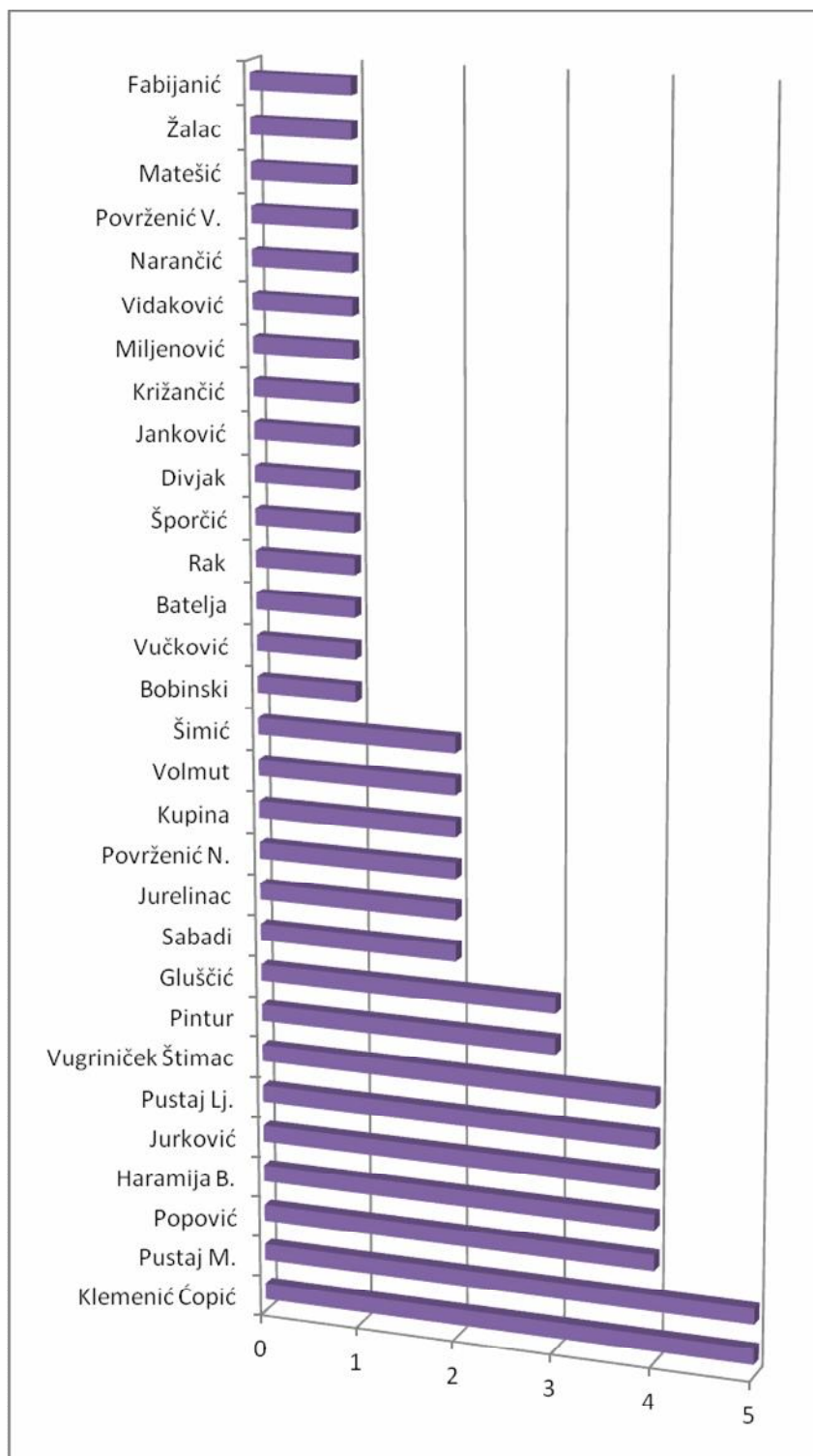
12. PROJEKT SUPPORT - SUPERVIZIJA "RASTIMO ZAJEDNO"

Projekt SUPPORT (Sustavna Podrška za POdršku Roditeljstvu) provodi Udruga Portić (Rijeka) s partnerima, Centrom Rastimo zajedno (Zagreb) i Korak dalje (Daruvar), pod okriljem Europske unije (Operativni program: Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013. te Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske). Cilj ovog projekta je bio dati podršku kako u vođenju radionica za roditelje "Rastimo zajedno" tako i u sveukupnoj profesionalnoj ulozi. Susrete smo dogovarale unutar grupe usuglašavajući s obvezama polaznica. Kroz susrete supervizije polaznicama je pružena podrška stručnjaka i kolega, rasterećenje, omogućena razmjena iskustava i znanja, razvoj novih vještina, usvajanje novih perspektiva te unapređenje brige o vlastitom mentalnom zdravlju. Polaznice supervizije bile su: Marija Svoboda, pedagoginja, Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Mihaela Pustaj, odgojitelj-mentor te dvije pedagoginje, jedna psihologinja i jedna odgojiteljica iz oba vrtića iz Siska. Susreti supervizije održavani su u Dječjem vrtiću Sisak Stari, Dječjem vrtiću Sisak Novi te našem vrtiću, i to kroz osam susreta u trajanju od četiri sata.

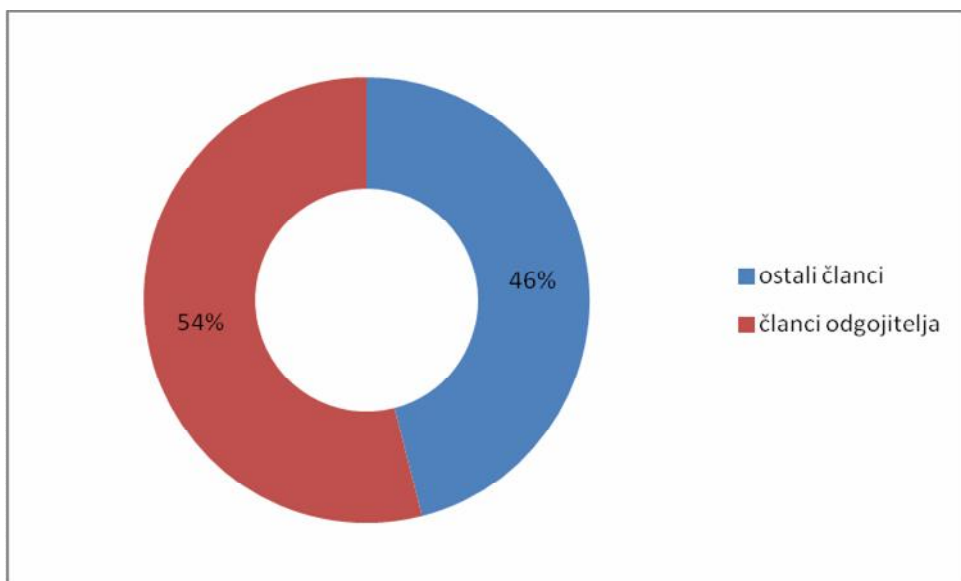
UREĐIVANJE INTERNET STRANICE VRTIĆA

Web stranica vrtića sadržajem prati odgojno – obrazovni rad ustanove, kao i sva bitna događanja tijekom pedagoške godine. Voditelji kvartova kroz radne su dogovore odgojnim skupinama kvarta prenosili zaduženja za predaju materijala za web stranicu vrtića. Osim prilaganja materijala za koje su kvartovski zaduživani, odgojitelji svih odgojnih skupina mogli su za objavu na web stranici prilagati materijale kojima je dokumentiran određeni segment njihovog neposrednog odgojno – obrazovnog rada. Od ukupnog broja objavljenih članaka na web stranici vrtića tijekom ped. god. 2015./16. članci odgojitelja iznose 54%. Ostali objavljeni članci odnose se na obavijesti uprave vrtića, na članke ravnateljice i stručnih suradnica (Graf 1). Graf 2 prikazuje odgojitelje koji su svojim radom doprinijeli uređenju web stranice vrtića tijekom ove pedagoške godine.

Prema mišljenju odgojitelja, Internet stranica vrtića je dobro osmišljena, pregledna i bogata materijalima. Prijedlozi za unapređenje u sljedećoj pedagoškoj godini su umrežavanje svih odgojnih skupina radi lakšeg i bržeg protoka informacija te zaduživanje pojedinog kvarta koji bi na mjesečnoj razini prikupljao fotografije i tekstove za objavu. Odgojitelji se zalažu za objavljivanje što više informacija vezanih uz odgojno – obrazovni rad te za pravovremeno objavljivanje događaja, što iziskuje kvalitetnu timsku suradnju. Odgojitelji nadalje smatraju kako stranica dobro prati život i rad u ustanovi, ali bi trebalo više informacija iz skupina djece mlađe dobi. Smatraju i kako bi roditeljima trebalo omogućiti da preko linkova „skidaju“ letke s različitim temama i informacijama te da i ovim putem imaju pristup tjednim jelovnicima.

Graf 1: Broj objavljenih članaka po odgojitelju

Graf 2: omjer objavljenih materijala (odgojitelji : ostali izvori)

STRUČNO USAVRŠAVANJE VAN USTANOVE

Tablica. Stručno usavršavanje van ustanove

VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA	TEMA	SUDIONICI
24.-26.9.2015. Osijek	V. kongres hrvatskih logopeda: Interdisciplinarnost u tretmanu jezično-govornih teškoća	Logopedinja Iris Sečen Defektologinja Marija Presečki Zmajlović
25.9.2015. Ured UNICEF-a, Zagreb	Projekt Škole za Afriku	Đurđa Šmit
30.9. – 2.10.2015. Opatija	Pravo djeteta na odgoj i obrazovanja: teorije, politike i prakse	Ravnateljica Jadranka Stojković Vms Mirjana Šimanović
1.10.2015. DV Sisak Novi, Sisak	Program Rastimo zajedno - supervizija	Pedagoginja Marija Svoboda Mihaela Pustaj
16.10.2015. Naklada Slap, Zagreb	Edukacija za primjenu PredČip testa	Logopedinja Iris Sečen
20.10.2015. DV Sisak Novi, Sisak	Program Rastimo zajedno - supervizija	pedagoginja Marija Svoboda, vms Mirjana Šimanović, odgojiteljica Mihaela Pustaj
21. – 23.10.2015. Školska knjiga, Zagreb	Sretna djeca	Maja Vučković, Melita Vidaković, Maja Sabadi, Marija Zdjelar
23. – 24.10.2015. Hrvatska Mensa, Zagreb	NTC sustav učenja	Josipa Šporčić
24.10.2015. DV Malešnica, Zagreb	Projekt: Jedemo odgovorno	Ravnateljica Jadranka Stojković, pedagoginja Marija Svoboda,

4.11. – 7.11.2015. Solaris Šibenik	23. GKHP: Psihologija starenja – pogled u budućnost	Ravnateljica Jadranka Stojković, pedagoginja Marija Svoboda, psihologinja Silvija Katovčić
11.11.2015. DV Radost, Jastrebarsko	Program Rastimo zajedno - supervizija	pedagoginja Marija Svoboda, vms Mirjana Šimanović, odgojiteljica Mihaela Pustaj
13.11.2015. DV Kruge, Zagreb	Mini simpozij HUMS-a	Vms Mirjana Šimanović
20.11.2015. DV Sunčana, Zagreb	Sekcija predškolskih pedagoga	pedagoginja Marija Svoboda
20.11.2015. Gradska vijećnica Velika Gorica	Realizacija EU projekata i suradnja ostvarena unutar europskog konteksta – primjeri dobre prakse (AZOO)	Jasenska Gluščić
25.11. 2015. Princess centar, Jastrebarsko	Komunikacija sa zahtjevnim ljudima i klijentima voditeljica dr.sc. Elvira Mlivić Budeš	Petra Puh, Željka Žužak, Željka Batušić, Natalija Vađina, Branka Haramija, Nataša Povrženić, Snježana Janković, Veselka Povrženić, Ilija Klasan, Martina Štefić, Martina Križančić, Đurđa Šegudović, Tea Vinščak
28.11.2015. DV Trešnjevka, Zagreb	Praćenje i procjenjivanje pomoću razvojnih mapa	Tamara Fabijanić
3.12.2015. DV Sisak Stari, Sisak	Program Rastimo zajedno - supervizija	pedagoginja Marija Svoboda, vms Mirjana Šimanović, odgojiteljica Mihaela Pustaj
27.1.2016. Domus Medica, Ljubljana	Deveta međunarodna strukovna konferencija odgojitelja u vrtiću 2016. "Nadareno i talentirano predškolsko dijete"	Ravnateljica Jadranka Stojković
5.-6.2.2016. Daruvar	6. Godišnja konferencija „Rastimo zajedno“	Ravnateljica Jadranka Stojković, pedagoginja Marija Svoboda, vms Mirjana Šimanović, odgojiteljice Mihaela Pustaj, Jasenska Gluščić, Irena Vugriniček Štimac
12.2.2016. Rijeka	Edukacija za voditelje radionica Rastimo zajedno plus	pedagoginja Marija Svoboda, vms Mirjana Šimanović
12.2.2016. Koprivnica	Komunikacijske kompetencije, ravnatelji, stručni suradnici pedagozi i	Ravnateljica Jadranka Stojković

	potencijalno darovita djeca	
15.2.2016. DV Medo Brundo, Zagreb	Sekcija predškolskih pedagoga „Pedagogijske teorijske perspektive“	pedagoginja Marija Svoboda
18.2.2016. ERF, Zagreb	Sastanak za mentore studentske prakse	Logopedinja Iris Sečen
25.-26.2.2016. Zadar	Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika	Marija Fabijanić, Sandra Žalac
25.-27.2.2016. Osijek	Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici	Ravnateljica Jadranka Stojković, psihologinja Silvija Katovčić
7. – 9.3.2016. Opatija	Proljetna škola HPKZ: Odgojno-obrazovni poticaji	Ravnateljica Jadranka Stojković, pedagoginja Marija Svoboda, odgojiteljice Mihaela Pustaj, Ana Budinščak, Jadranka Šoštarić (2 izlaganja – prikazi dobre prakse)
22.3.2016. Zagreb	NTC sustav učenja	Marina Kupina Anita Jurelinac
13. – 15.4.2016. Opatija	Državni skup ravnatelja	Ravnateljica Jadranka Stojković
15.4.2016.	Mahnimo svijetu	Ana Kovačević Sanja Šimić
20. – 22.4.2016. Medulin	Dani predškolskog odgoja	Ravnateljica Jadranka Stojković, psihologinja Silvija Katovčić (izlaganje istraživanja)
6.6.-7.6.2016. Sweden, Stockholm	Drugi simpozij o primjeni upitnika AGES&STAGES za ranu identifikaciju i praćenje djece	Ravnateljica Jadranka Stojković
8.6.-10.6.2016. Sweden, Sveučilište u Stokholmu	Children's Rights&Early Intervention	Ravnateljica Jadranka Stojković (rezultati istraživanja provedenog u sklopu EU projekta "Razvoj inkluzivnog predškolskog modela")
16.-18.6.2016.	5. Europska škola socijalne pedijatrije: Child in the City	Mirjana Šimanović, vms Iris Sečen, logopedinja
28.-29.6.2016. Marija Bistrica	Pedagog-stručna potpora podizanju kvalitete odgojno-obrazovne ustanove	Marija Svoboda, pedagoginja

VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

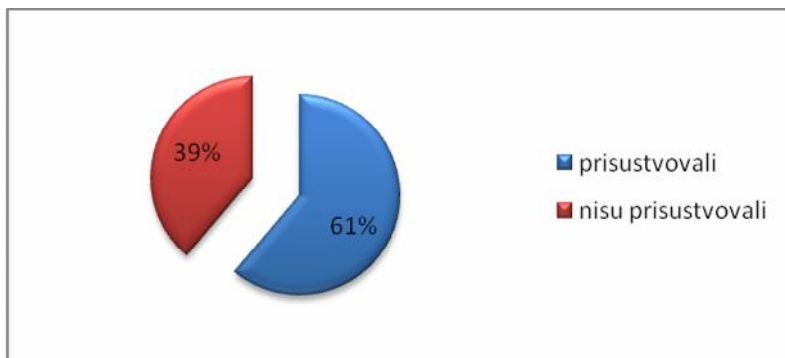
Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u donošenju neoblikovanog materijala prema vlastitom afinitetu i individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo roditeljske sastanke i sudjelovanje u radionicama.

Suradnja s roditeljima novoupisane djece:

Za roditelje novoupisane djece je tijekom lipnja održan inicijalni prvi informativni roditeljski sastanak, na kojem su roditelji predavanjem ravnateljice, te putem letaka dobili osnovne informacije o samom vrtiću, načinu rada, djelatnicima, te njihovim pravima i dužnostima. Tijekom lipnja i srpnja, stručni tim je obavio individualne razgovore s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje. U inicijalnom razgovoru upoznajemo roditelje sa našom ustanovom, programom i načinima realizacije tog programa, te saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje u rujnu kreće u vrtić, a koje su nam potrebne za uspješan rad s tim djetetom. Na taj način ćemo svakom djetetu moći pristupiti individualno, u skladu s njegovim specifičnim potrebama i olakšati prilagodbu na vrtić kao novo okruženje i roditeljima i djetetu. Prilikom inicijalnog razgovora s roditeljima djece s teškoćama u razvoju, provedeni su postupci predviđeni Protokolom postupanja djelatnika dječjeg vrtića u procesu inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Za roditelje novoupisane djece je na početku pedagoške godine održan roditeljski sastanak sa temom „Prilagodba djeteta na vrtić“. Roditeljski sastanci realizirani su neposredno prije prvog dana dolaska djeteta u vrtić. Roditeljski sastanak sa dvije nove jasličke skupine (Smokvice, Gljivice), vodila je viša medicinska sestra, za novu mješovitu jasličku skupinu (Sovice) pedagoginja, za roditelje čija su djeca upisana u već postojeće skupine psihologinja, a za nadoupiše u postojeće skupine u Desincu te novu skupinu (Točkice) u Desincu logopedinja i defektologinja. Na tim sastancima kroz razgovor i pripremljene letke nastojimo informirati roditelje o tome što je prilagodba, na koji način provodimo prilagodbu i zašto je važno postepeno dovodenje djeteta u vrtić, o mogućim ponašanjima i reakcijama djeteta kako bi i roditeljima i djeci što lakše protekli prvi dani u Vrtiću. Također je cilj i što više smanjiti početnu zbunjenost i gužvu u vrijeme kad je najvažnije svu pažnju usmjeriti na dijete, a ne na organizacijska pravila. U potpuno novim skupinama dogovoreni su i termini prilagodbe, koja je raspodijeljena u dva tjedna i opet iz razloga izbjegavanja nepotrebne gužve i stvaranja uvjeta za individualno posvećivanje svakom djetetu. Na sastancima je roditeljima ponuđena mogućnost dolaska u vrtić s djetetom na „Dan otvorenih vrata“ neposredno prije početka pedagoške godine. Odaziv roditelja je i ove godine bio velik, a reakcije roditelja pokazuju da je ta mogućnost i njima i djeci olakšala odvajanje.

U samom tijeku prilagodbe realizirano je 5 radionica za roditelje u Jastrebarskom te 5 radionica za roditelje u Desincu u organizaciji stručnog tima s ciljem olakšavanja odvajanja i podrške roditeljima. Tim radionicama obuhvaćeno je ukupno 61,2 % roditelja novoupisane djece (74 od 121 roditelja).

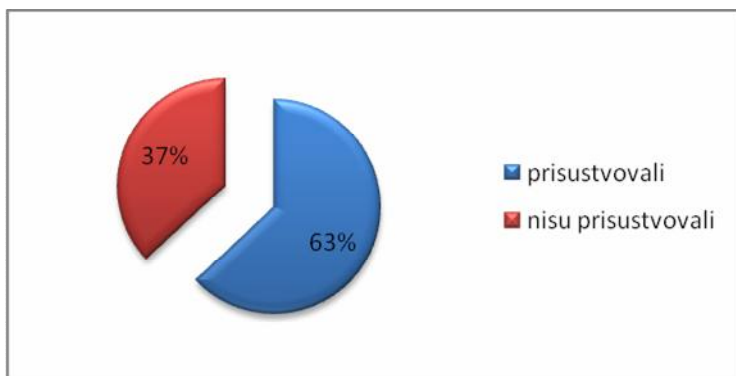

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na radionicama u tijeku prilagodbe

Također je održan roditeljski sastanak za roditelje djece koja će pohađati program predškole. Na tom roditeljskom sastanku roditelji su upoznati sa programima, načinom rada i rasporedom održavanja programa koji su vodile ravnateljica i psihologinja s odgojiteljicom koja će voditi program predškole.

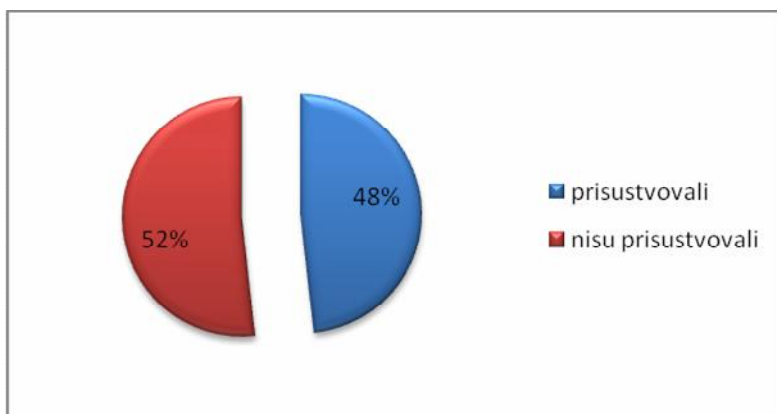
Suradnja s roditeljima djece školskih obveznika

Tijekom listopada održani su roditeljski sastanci za roditelje djece školskih obveznika kao i za roditelje koji žele ranije upisati djecu u prvi razred. Jedan sastanak je održan za roditelje djece u predškoli, a dva sastanka su održana za roditelje djece u primarnom programu. Tema roditeljskog sastanka bila je „Razvoj djeteta u godini pred polazak u školu“, a voditeljice sastanka bile su logopedinja i psihologinja. Tim roditeljskim sastancima obuhvaćeno je 63,1 % roditelja djece školskih obveznika (106 od ukupno 168 djece školskih obveznika).

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na roditeljskom sastanku

Tijekom veljače za roditelje djece školskih obveznika održana su tri roditeljska sastanka u sklopu CAP programa na kojima su roditelji upoznati sa problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Na roditeljskim sastancima bio je prisutan 81 roditelj (48,2 %) i 4 djelatnika vrtića koji nisu prisustvovali predavanju za djelatnike održanom prošle pedagoške godine.

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na CAP roditeljskom sastanku

Roditeljske sastanke vodila je psihologinja, uz pomoć odgojitelja – članova CAP tima, koji su prezentirali same radionice. Na kraju roditeljskog sastanka roditelji i djelatnici vrtića procijenili su kvalitetu sastanka na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu.

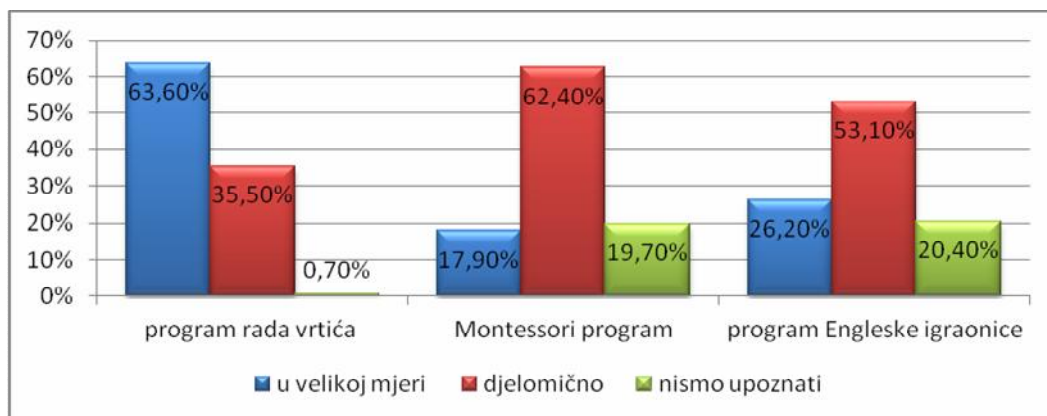

Graf 25 . Procjena pet aspekta kvalitete CAP roditeljskih sastanaka od strane roditelja i djelatnika, (N=85)

Procjena suradnje s vrtićem od strane roditelja:

Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Od ukupno 616 podijeljenih upitnika, vraćeno je 409 odnosno 66,4 % upitnika.

Roditelji su procjenjivali u kojoj mjeri su upoznati s programom rada vrtića, Montessori programom te programom rada engleske igraonice. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

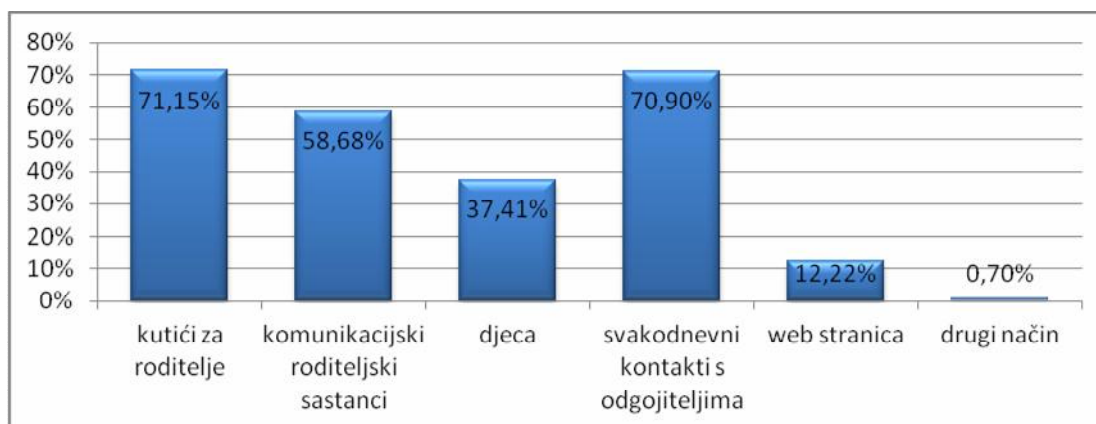
Graf. Procjena roditelja u kojoj mjeri su upoznati s programima

Većina roditelja izjavljuje da je u velikoj mjeri upoznata sa programom rada u vrtiću (63,6%), 35,5% roditelja je djelomično upoznata sa programom rada u vrtiću, dok ih svega 0,7% izjavljuje da ne poznaje program rada u Dječjem vrtiću Radost.

Montessori program u velikoj mjeri poznaje svega 17,9 % roditelja (uglavnom roditelji djece upisane u Montessori skupinu), većina roditelja je djelomično upoznata sa tom vrstom programa (62,4%), dok ih 19,7% izjavljuje da ne poznaje Montessori program rada u Dječjem vrtiću Radost.

Većina roditelja (53,1%) također je djelomično upoznata s programom rada Engleske igraonice, a manji dio (26,2 %) je upoznat u velikoj mjeri.

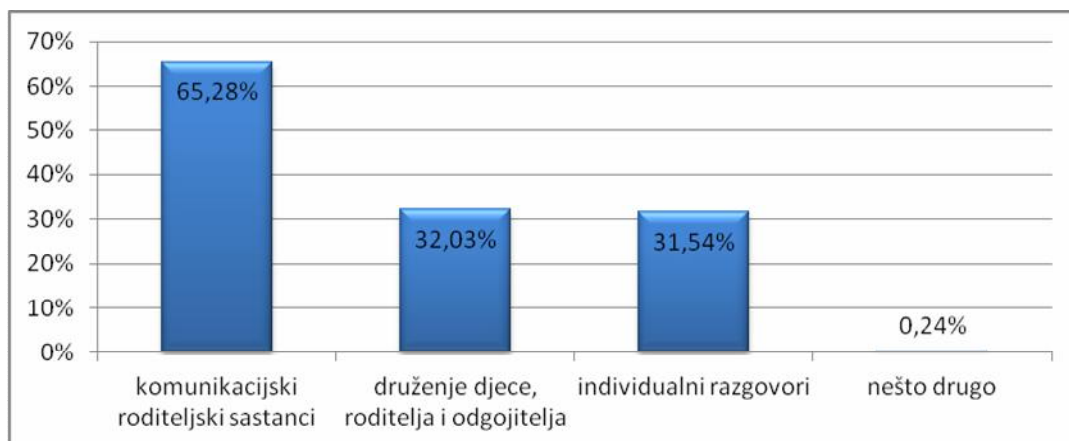
Slijedeći grafički prikaz pokazuje putem kojih oblika roditelji Dječjeg vrtića Radost dobivaju najviše informacija o programu rada u vrtiću Radost.

Graf. Kako se roditelji najčešće informiraju o programu rada vrtića

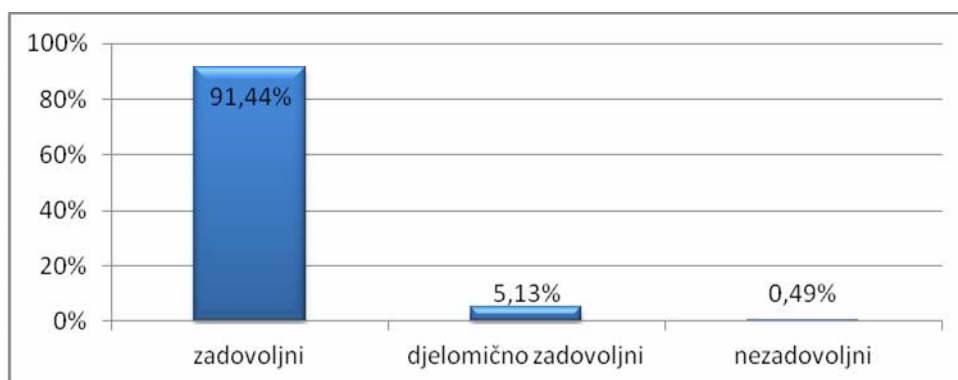
Najveći broj roditelja kao oblik putem kojeg dobivaju najviše informacija navodi kutiće za roditelje (71,15 %) i svakodnevne kontakte s odgojiteljima (70,9%), a najmanje web stranicu vrtića (12,22%) i neke druge oblike informiranja 0,7 %). Pod druge oblike informiranja roditelji navode druge roditelje i letke kao izvor informacija o programu vrtića.

U vrtiću su organizirani komunikacijski roditeljski sastanci, druženja djece i roditelja i sl. Ispitano je koji oblik suradnje najviše odgovara interesima roditelja što je prikazano u grafičkom prikazu. Oblik suradnje koji se ističe s obzirom na najveći procijenjeni interes roditelja jest komunikacijski roditeljski sastanak, a oblik suradnje koji najmanje roditelja navodi kao predmet njihovog interesa su individualni razgovori, no važno je istaknuti da je mala razlika između tog oblika suradnje i druženja djece, roditelja i odgojitelja koji su procijenjeni nešto više u skladu sa roditeljskim interesima. Jedan roditelj je zaokružio česticu nešto drugo, a kao objašnjenje navodi da mu najviše odgovara informiranje preko web stranice. Bilo je moguće zaokružiti više odgovora.

Graf. Način suradnje s vrtićem koji roditeljima najviše odgovara

Roditelje se pitalo i da li su zadovoljni osiguravanjem uvjeta za sigurno okruženje djece kao što je zaključavanje vrata od 9-14h, punomoći za odvođenje djece. Rezultati su prikazani u slijedećem grafičkom prikazu.

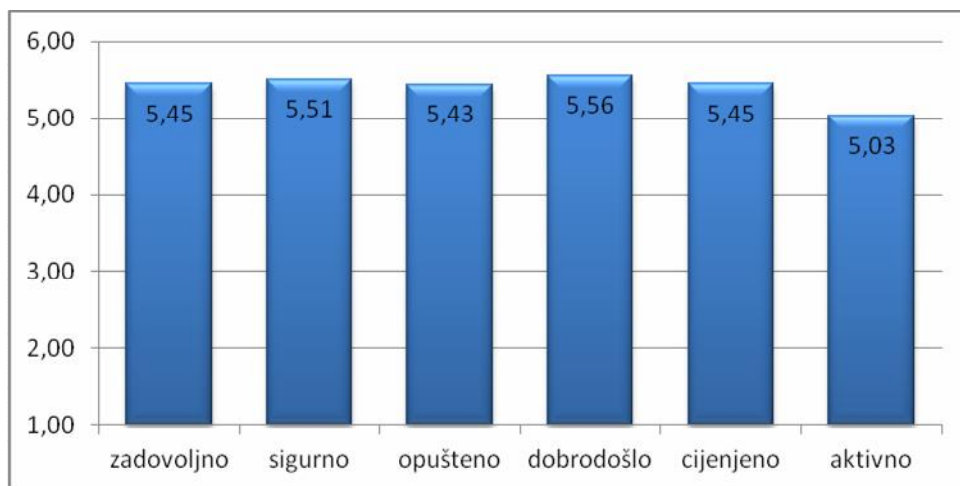

Graf. Zadovoljstvo roditelja osiguravanjem uvjeta za sigurno okruženje djece

Možemo vidjeti da je većina roditelja zadovoljna uvjetima za sigurno okruženje djece. Roditelji koji su djelomično zadovoljni sa sigurnošću djece u vrtiću navode slijedeće razloge: prije 9h i nakon 14h može bilo tko ući u vrtić, vrata u tom periodu ponekad nisu zaključana te predlažu da vrata budu zaključana tokom cijelog radnog vremena te uvođenje video nadzora. Roditelji koji nisu zadovoljni uvjetima za sigurno okruženje djece ne navode razloge nezadovoljstva.

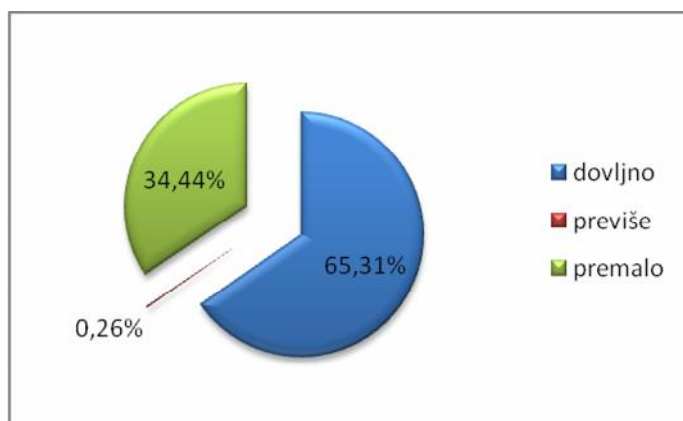
Roditelje smo između ostalog tražili i da procijene kvalitetu komunikacije s djelatnicima vrtića. Općenito, roditelji djelatnike vrtića procjenjuju kao ljubazne i uslužne u komunikaciji (97 %). 0,7 % roditelja djelatnike vrtića procjenjuje kao rezervirane, formalne i hladne u komunikaciji. 2,2 % roditelja nije odgovorilo na ovo pitanje.

Upitnikom za roditelje je provjereno i kako su se roditelji najčešće osjećali u protekloj pedagoškoj godini. Procjene su davali na skali od 1 do 6, pri čemu 1 znači „nisam se uopće tako osjećao“, a 6 znači „u potpunosti sam se tako osjećao“. Rezultati su prikazani grafički, a iz njih možemo iščitati da su se roditelji najveći dio vremena dobro osjećali u vrtiću i aktivno sudjelovali u vrtićkom življenju. Najveća prosječna ocjena je vezana uz osjećaj dobrodošlice što znači da su svi djelatnici vrtića dobro ispunjavali svoju ulogu.

Graf. Procjene roditelja o tome kako su se osjećali tijekom svog boravka u vrtiću u protekloj pedagoškoj godini

Većina roditelja smatra da je tijekom ove pedagoške godine bilo dovoljno kulturno-umjetničkih i zabavnih programa (65,3%), a 34,4% roditelja smatra da ih je bilo premalo te predlažu veći broj posjeta kazališta, više izleta i više odlazaka u prirodu. 0,26 % roditelja smatra da je organizirano previše kulturno-umjetničkih i zabavnih programa. Rezultati su prikazani na grafičkom prikazu.

Graf. Procjena roditelja o učestalosti kulturno-umjetničkih i zabavnih programa

Roditelji su dali svoje sugestije vezano uz što bi trebalo mijenjati i doraditi u vrtiću. Neke od najčešćih sugestija su uređenje vanjskog okoliša i igrališta (osobito u područnim objektima), češće obnavljanje inventara, manji broj djece ili veći prostor, niža cijena vrtića, skupine djece bez miješanja po dobi, više zaposlenih odgojitelja, uređenje web stranice za komunikaciju s roditeljima, duže radno vrijeme, dodatna parkirna mjesta te više uključivanja roditelja u dječje aktivnosti.

Kao pozitivne primjere u Dječjem vrtiću Radost roditelji ističu zadovoljno dijete koje voli ići u vrtić i mnogo toga u njemu nauči, trud i strpljivost odgojiteljica, ljubazno osoblje vrtića, stručno usavršavanje djelatnika i pedagoški rad s djecom, uključivanje i rad sa djecom sa teškoćama u razvoju, pokretanje novih programa i uključivanje u projekte, organiziranje raznih događanja u vrtiću i aktivnosti kao što su Dječja olimpijada, Projektni dan, završne priredbe, razne humanitarne akcije te uređenje okoliša.

RADIONICE ZA RODITELJE "RASTIMO ZAJEDNO"

Glavni cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koji će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Ciklus radionica za roditelje održan je od listopada 2015. do sredine prosinca, 2015. godine. Voditeljice ovih radionica bile su tri odgojiteljice koje su educirane za provođenje ovih radionica, a to su Mihaela Pustaj odgojitelj-mentor, Jasenka Gluščić odgojitelj-mentor i Irena Vugriniček Štimac. Na radionice se prijavilo 18 roditelja od kojih je kontinuirano polazilo 12 roditelja (11 mama i 1 tata) aktivno sudjelovalo i po završetku ciklusa ispunili su evaluacijsku listu (kao i po završetku svake radionice) i zaključili:

Općenito o radionicama:

Prva radionica održana je 30.10.2015. na kojoj je prisustvovalo 12 roditelja (među kojima i 1 bračni par otac i majka). Već kod prvog susreta postignuta je otvorenost sudionika (osim oca koji je bio promatrač). Atmosfera je bila ugodna i opuštena, ali radna što su i roditelji potvrdili u evaluacijskoj listi (previše znanstvenih činjenica i teorije).

Druga radionica održana je 5.11.2015. Na ovoj radionici prisustvovalo je 10 roditelja (2 ispričanih zbog bolesti djeteta). Došla je i nova majka te smo se prvo upoznali s njom. Roditelji s velikim interesom prate izlaganje o 4 stupa roditeljstva a na kraju radionice to jako lijepo slikovito prikazuju na crtežima (crteži se nalaze u portfoliju). Odlična prezentacija i otvorena komunikacija između sudionika i voditeljica.

Treća radionica održana je 10.11.2015. Gdje je bilo prisutno 12 roditelja. Osvrnuli smo se na 4 stupa roditeljstva na kojoj je 5 roditelja dalo svoje pozitivno iskustvo (a mi smo ih podržali pljeskom). Svi ponosno sudjeluju u tome kako su dali ime svom djetetu. Kod ispunjavanja radnog lista roditelji su bili subjektivni (Što mi želimo?). Vodimo zanimljiv razgovor o odnosu majke- kćeri, te oca - sina koji se pretvara u diskusiju.

Četvrta radionica održana je 17.11.2015. na kojoj je prisustvovalo 12 roditelja. Grupa se već u potpunosti otvorila. Roditelji bez ustručavanja pričaju o svom djetetu te o odnosu između djeteta i roditelja. Dvoje roditelja je istaknulo kako primjenjuje metode koje su upoznali na našim radionicama, te kažu da bi se radionice trebale provoditi za oba roditelja, možda i prije nego što se dijete rodi. Tema „Slušanje“ je jako zanimljiva (Istaknulo 7 roditelja).

Peta radionica održana 24.11.2015. Na njoj prisustvuje 11 roditelja. Veseli nas kontinuitet dolaska roditelja na radionice, te njihova zainteresiranost za teme koje se tamo obrađuju. Tema „Slušanje“ pobudila je veliki interes za razgovor igru i komentare. Roditelji se slažu da ne čuju dovoljno svoje dijete jer su zaokupljeni različitim poslovima, te ga slušaju samo jednim uhom. Pokušat će to promijeniti. Atmosfera je vrlo vesela i zanimljiva, aktivno i pasivno slušanje. Plakat u prilogu. Svi aktivno sudjeluju u raspravi što stvara vrlo pozitivnu i veselu atmosferu na radionicama (Uvijek ima dobrovoljaca, sad su to Maja i Sanja).

Šesta radionica održana je 1.12.2015. Na kojoj prisustvuje 10 roditelja. Zanimljivo izlaganje uz fotografije roditelji aktivno sudjeluju u svim sferama radionice, ali često pitaju „Da li me dijete razumije?“ (Pokušajte pokazati mimikom i gestom ono što ne možete objasniti). Roditelji zaključuju da premalo upisuju i dogovaraju situacije s djecom (gdje idu, što očekuju). U aktivnosti „Crvenkapica“ potvrđuje se dobra i vesela atmosfera te igra pantomime koja nasmijava cijelu grupu.

Sedma radionica održana je 8.12.2015. Prisustvovalo je 9 roditelja. Vrlo aktivna radionica s temom „Granice“ gdje se svi uključuju i aktivno sudjeluju. Postavljalo se pitanje: Što dajemo? Što očekujemo?. Ne možemo dobiti nešto što djeca nemaju ili ne mogu. „Ja poruke“ - vrlo konkretne i zanimljive. Roditelji kažu da su to najbolje rečenice koje su naučili na RZ. Aktivnost „Potpis u zraku“ sve ljuti, ali ne znaju zašto. Pravila prisjećamo se da moraju biti jasna i kratka ona koja upućujemo djeci. Kakav je osjećaj bez pravila...

Osma radionica održana 15.12.2015. prisutno 9 roditelja. Roditelji pričaju o primjeni „Ja poruka“ kod kuće i dobivaju pozitivnu povratnu informaciju. Objašnjenje za igru potpis u zraku (iz prošle radionice) nakon objašnjenja svi se smiju. Komentiraju kako ni djeci uopće ne kažu što treba

raditi, a to očekuju od njih. Deset zlatnih pravila smatra jako korisno i kažu da će ih zalijepiti na frižider i svakodnevno primjenjivati. Važno je primjenjivati sve što ste doznali, a ne ostaviti po strani (prisjetili smo se radionice od početka). Konfuzija - svakodnevna situacija, ali misle da osoba A ima najveći zadatak te mora biti svestrana i uporna (najteža uloga).

Deveta radionica održana 22.12.2015. na radionici prisutno 12 roditelja. Ovo je bila vrlo jasna tema koliko i kada dopuštati djetetu gledanje televizije. Neki roditelji kažu da je lakše pustiti djetetu da gleda televiziju nego ga slušati da vrišti i viče u kući. A gdje su pravila i granice...Jedna majka kaže da njezino dijete gleda samo dječje emisije koje ona prije prouči. Neki kažu da im daju koliko žele, dok otac kaže da se kod njih rijetko gleda TV jer je takav njihov stil života (Izlet u park, na izložbe, u šetnju, te vrlo malo borave u kući). Masaža u krug jako godi svima i voljeli bi je ponoviti što i činimo.

Deseta radionica 12.1.2016. na radionici prisutno 11 roditelja. Sastali smo se nakon božićnih i novogodišnjih blagdana pa svatko ima potrebu reći kako je primjenjivao ponešto od naučenog na našim radionicama. Prilikom crtanja „drvo snage“ po prvi put u radionicama roditelji kao potporu, pomoć ili podršku stavljaju na „granu“ i radionice RZ koje su im pomoć u odgoju djece. O 10 savjeta za roditelje, komentiraju kako su svi jednako važni i primjenljivi, ali dosta dugoročni (Ako se primjenjuju učestalo i uporno imat će veliku korist u kasnijem životu).

Jedanaesta radionica održana 19.1.2016. Na kojoj prisustvuje 11 roditelja. Tema vrlo izazovna „Sukobi“ u koju se uključuju svi sudionici. Kažu da u sukobu mogu biti sa svakim, ali ga treba znati riješiti. Nije rješenja povući se iz sukoba, nego ga naučiti riješiti na dobrobit svakoga. Roditelji iznose svoje primjere te pišu što nisu mogli riješiti kako su željeli. Voditelji postavljaju pitanje „Je li uvijek potrebno riješiti sukob u svoju korist?“ što potiče zanimljivu raspravu između roditelja. Vrlo veseo i zanimljiv razgovor.

Dvanaesta radionica održana 26.1.2016. na kojoj je prisustvovalo 12 roditelja, a tema je bila „Završetak i novi početak“. Već u početku je igra „Čvor“ koju žele ponoviti jer žele razjasniti kako smo se uspješno raspetljati. Roditelji dovršavaju slagalicu osobnog rasta, te komentiraju: da su ponosni na sebe, jer ono što su u početku pisali, sad su i ostvarili. Kviz je vrlo zanimljiv, svi sudjeluju i pronalaze riječi kako bi ga odgonetnuli. Ovo je posljednja radionica na kojoj su roditeljima podijeljene diplome „Dobrog roditeljstva“ i izjavljuju da im je žao što nema više nastavka, te da su puno naučili kroz konkretne informacije i primjere kako voditeljica tako i roditelja. Roditelji su obaviješteni da u našem vrtiću postoji Klub roditelja „Rastimo zajedno“ te im je pojašnjeno održavanje susreta. Za kraj se častimo tortom „Rastimo zajedno“ koju donose roditelji kao iznenađenje.

Komentari roditelja polaznika:

1.Što smatrate najkorisnijim dobitkom za sebe?

-„Smatram da više nisam toliko tvrda u cjelokupnom odgoju i da sam naučila malo popuštati što vidim da odgovara mojem djetetu. Kada je neka loša situacija, naučila sam stvari okrenuti na pozitivnu stranu.“

-„Smatram da sam postala puno svjesnija sebe i svojih postupaka i kako sa svojim ponašanjem utječem na svoje dijete.“

-„Dobila sam na lutriji pohađajući ovu radionicu. Dobila sam vrijeme za sebe, a najvažnije od svega dobila sam neki mirni tihi glas (3 vaša glasa) koji će mi biti negdje u pozadini kada mi zapne.“

-„Naučila sam kako neke probleme riješiti lakše i mirnije.“

-„Vidjeti da sam na dobrom putu kao roditelj i vidjeti i neke svoje pogreške kroz ovu radionicu.“

-„Postala sam bolji roditelj, radionice su me osnažile, a ja sam osnažila svoje dijete i nastojat ću promijeniti sve što sam čula-za mene osobno najkorisnija je spoznaja koliko su važne dosljednost, granice i ravnopravno dostojanstvo.“

-„U svojoj djeci vidim osobe koje oblikujem svojim ponašanjem i načinom reagiranja na njihovo ponašanje. Spoznala sam grešku koju sam radila do sad i svjesna sam propusta.“

-„Puno sam smirenija i zadovoljnija sa sobom.“

-„Najkorisnijim dobitkom smatram to što sam samu sebe osnažila u svom roditeljstvu.“

-„Pomoć sebi oko odgoja i odrastanja.“

- „Pomoć oko građenja što kvalitetnijeg vremena sa svojim djetetom.“
- „Prikazane su mi stvari iz drugog kuta.“

2. Što smatrate najkorisnijim dobitkom za sebe?

- „Strpljiviji sam i razumniji sa njima.“
- „Vrijeme koje sam naučila osobno i kvalitetnije posvetiti djetetu.“
- „Da bude sretno dijete uz svoju majku.“
- „Moje strpljenje, razumijevanje, djetetovo uvažavanje.“
- „Zadovoljni roditelj s jasnim porukama.“
- „Narasla sam kao roditelj i više razumijem dječji svijet i pogled svog djeteta na okolinu, sukladno s tim, mogu mu olakšati odrastanje, učenje, sazrijevanje i prihvaćanje stvarnosti.“
- „To što je mama spremna uključiti više mozak i srce, a manje nagon za vikanjem i inzistiranjem da baš sve bude kako mama kaže.“
- „Vidjeti da te njegove „greškice i hirovi“ nisu tako strašni, i da će sve to proći.“
- „Dobilo je mirniju, opušteniju i sretniju mamu.“
- „Smirenija mama s jasnijim granicama.“
- „Smatram da svojom smirenošću i većim optimizmom puno bolje rješavam neke konfliktne situacije i tako pozitivno prenosim na njih. Puno bolje razumijem neka „dječja ponašanja“ i prihvaćam ih kao normalni dio njihove osobnosti i odrastanja.“
- „Postala sam strpljivija osoba i imam malo više razumijevanja. Trudim se aktivno i pasivno slušati svoje dijete i savladavam lakše i na bolje načine kada sam frustrirana njegovim lošim ponašanjem.“

3. Koje su teme na vas ostavile osobit dojam?

- „Meni su sve teme bile odlične i ne mogu odvojiti niti jednu jer su doslovno sve dotakle ono u čemu roditelji pa i ja imamo dileme.“
- „Najviše su mi se svidjele teme o verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, teme o sukobima i granicama.“
- „Otrovne poruke. Zaista ih pokušavam ne koristiti.“
- „Slušanje-kako djeteta, tako i sebe. Svakako i sve igre tijekom radionica.“
- „Loše poruke, dobre poruke, verbalne i neverbalne komunikacije.“
- „Ja poruke i slušanje roditelja kao važne cjeline.“
- „Sve teme-najviše tete koje se tako nesebično daju nama i trude da nam pomognu da rastemo zajedno sa svojom djecom, da stvorimo sretno, zadovoljno, samopouzdanu, samouvjerenu ljude i bolje društvo i bolji svijet i bolji planet i bolji svemir.“
- „Š stupa roditeljstva, Povratna komunikacija, dobre i loše poruke“
- „Pravila, osnaživanje.“
- „Otrovne poruke, zamke roditeljstva, uvođenje pravila.“
- „Svaka svojim tempom, strukturom i savjetima zaokružile su dojam i moj pogled u potpunosti.“
- „Razumijevanje djeteta i postavljanje granica“

4. Što ćete od naučenog primjenjivati u životu?

- „Pokušat ću što više.“
- „Većinu savjeta, dosljednost, zamke...“
- „Sve po malo 😊“
- „Primjenjujem gotovo sve, ovisno o situaciji primjenjivat ću i dalje.“
- „Jasnije poruke, važna je struktura u vođenje.“
- „Više hvaliti djetetove radove. Slušati ga razumijevanjem. Biti dosljednija.“
- „Sve i vraćat ću se svim uputama koje smo dobili na materijalima s radionica.“
- „Više uživati u svom roditeljstvu i djetetu.“
- „Sve čega ću se u određenoj situaciji sjetiti.“
- „Nadam se da ću se svega pridržavati, barem u nekim malim mrvicama, koje će ipak od mog roditeljskog odnosa napraviti cjelinu.“

-„Više manje kombinaciju svega pomalo. U zadnje vrijeme često „škicnem“ u skripte kako bi se osnažila u teškim danima i situacijama.“

-„Trudit će se da primjenjujem sve stvari iz ove radionice. Znam da ću često škicati u ovaj dobiveni materijal jer mi je služio i do sada.:-).“

5. Koji pisani materijali su vam najviše koristili?

-„Škicam i škicat ću vjerojatno i dalje sve materijale tako da mislim da ne mogu nešto posebno izdvojiti. Koristi mi sve!“

-„Najviše materijali u kojima smo morali ispunjavati upitnike, slikoviti prikaz situacija.“

-„Slagalica je odlična ideja. Sve ostalo što smo dobili je svakako vrijedno i korisno.“

-„Svi savjeti, upute.“

-„Komunikacija, pasivno i aktivno slušanje, Ja komunikacija.“

-„Svi, baš zato što su pisani pa uvijek možemo u njih zaviriti.“

-„Biti roditelj: utjecaj i izbori, Ja poruke.“

-„10 savjeta za roditelje.“

-„Iz svakog mogu nešto primijeniti.“

-„Svi pomalo.“

-„Svi su jednako zanimljivi.“

-„10 savjeta za roditelje, 10 pravila.“

6. Koja svoja očekivanja ste ispunili, a koja niste?

-„Ne mogu nešto posebno izdvojiti! Očekivanja koja sam ispunila vjerojatno je da sam postala dosljednija i poradila sam više na djetetovoj sigurnosti. Očekivanja se mijenjaju s godinama djeteta, a za sada se trudim i trudit ću se do kraja života.“

-„Ispunio sam sva očekivanja.“

-„Ispunila: Dosljednost, slušanje.

Ne ispunila: Više strpljenja, stres.“

-„Kako biti smirenija, opuštenija, dosljednija.“

-„Očekivanja koja sam ispunila su osnaživanje, pravila, kompromis, uvažavanje. A nisam ih još dosta ispunila...“

„Većina je ispunjena, a neka su smanjena.“

-„Da ću steći vještine da budem bolji roditelj, a nisam to očekivanje da bi ove radionice trebale trajati barem do polaska naše djece u osnovnu školu.“

-„Dio problema lakše rješavam.“

-„Došla sam ovdje da pomognem sebi i svojoj djeci. Granice mi nisu bile potpuno čvrste. Nisu ni sada kao u vojsci, ali čvršće su nego prije. Trudim se manje vikati i razumjeti da su ova moja dva mala stvorenja stvarno samo djeca – mala Božja čuda.“

-„Povećala sam svoj prag tolerancije, i u isto vrijeme pojačala granice. Još uvijek teško rješavam sukobe među djecom.“

7. Što biste promijenili? Radionice bi bile bolje da...

-„Ne bih mijenjala ništa. Jedino bi bilo bolje da svi sudionici podjednako govore, no kako u životu tako i ovdje, to zapravo nije moguće, a i neki ljudi pričaju manje neki više.“

-„Bile su dobre, da su trajale i duže.“

-„Ništa, super je tako kako je.“

-„Radionice su super!“

-„Jako sam zadovoljna radionicama.“

-„Ništa.“

-„Meni je bilo zanimljivo na svakoj radionici.“

-„Ne bih mijenjala ništa. Bravo i sve zahvale tetama!“

-„Ništa! U stvari, bilo bi dobro da radionice traju duže od 12 tjedana.“

8. Koji su vaši prijedlozi ili poruka voditeljicama?

-„Samo tako nastavite i dalje i ustrajte u osvještavanju i osnaživanju svih nas roditelja. Hvala vam na vašem trudu i vremenu!“

-„Savršene ste, Nastavite tako 😊“

-„Bilo je korisno, vidiš da nemaš samo ti problema,“

-„Budite uvijek tako pozitivne, ako možemo što učiniti tu smo. Želim vam puno ljubavi i zdravlja i nadam se da će i ostali roditelji koji prođu radionice biti ovako potaknuti i širiti pozitivu.“

-„Od srca zahvaljujem što ste nam pomogli da barem malo odrastemo!“

-„Bilo je zaista divno i poučno sudjelovati u radionici „RASTIMO ZAJEDNO“. Hvala vam na tomu.“

-„Puno Vam hvala. Osnažile ste me i pomogle da porastem u svom roditeljstvu.“

-„Samo tako naprijed!“

-„...Ostanite uvijek iste, najbolje tete na svijetu tom.“

-„Samo nastavite tako, bilo je jako ugodno s vama.“

-„Budite takve drage, dobre i vesele i dalje i neka ostali roditelji rastu s vama.“

-„Moj je prijedlog da se ova radionica aktivno vodi za ovu stariju djecu, od 4-7-godina. A voditeljice su prekrasne žene, majke, kraljice. Na vama se zaista vidi da je ovo zaista vaš poziv, a ne ono što „morate“ raditi“. Prekrasne ste i ostanite takve!“

Zaključak: Polaznici radionica su zadovoljni dobivenim, te su istaknuli koliko je sudjelovanje pridonijelo njihovom osobnom razvoju, ali i rastu u ulozi roditelja. Svakako će sudjelovanje preporučiti drugim roditeljima, jer samo na taj način mogu shvatiti da u nekom roditeljskom problemu nisu sami niti jedini. Kao voditeljice, u početku je to bio izazov dok nismo upoznale roditelje i potaknule opuštenu atmosferu. Poticale smo razmjenu iskustava, vodile računa o strukturi radionice i trudile se što uspješnije voditi grupu.

VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA

Planirana suradnja sa društvenim čimbenicima ostvarena je u potpunosti.

Tablica 25. Prikaz tipova suradnje vrtića sa različitim društvenim čimbenicima

Ustanova	Sadržaj
<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - Agencija za odgoj i obrazovanje - Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Zagreb - Učiteljski fakultet, Zagreb - Edukacijsko rehabilitacijski fakultet - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje - Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno" - Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ - Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić" - Hrvatsko Montessori društvo, Zagreb - Udruga «Lijepa naša» - Inkluzivni centar za djecu Profectus, Jastrebarsko - UNICEF, Zagreb - Savez društava "Naša djeca" Hrvatske - Klub roditelja nedonoščadi "Palčići" 	<ul style="list-style-type: none"> - konzultacije - skupovi - savjetovanja - seminar
<ul style="list-style-type: none"> - OŠ "Ljube Babića", Jastrebarsko - Glazbena škola, Jastrebarsko 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u događanjima u organizaciji škole, upis djece u prvi razred
<ul style="list-style-type: none"> - Dom zdravlja Jastrebarsko - Institut za zaštitu majki i djece - Zavod za javno zdravstvo - Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko 	<ul style="list-style-type: none"> - zdravstvena zaštita djece – specijalistički pregledi -
<ul style="list-style-type: none"> - Poduzeća koja su direktno ili indirektno uključena u realizaciju programa - Crveni križ grada Jastrebarskog - VZ, DVD Jastrebarsko - Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb - Tehnički muzej „Nikola Tesla“, Zagreb - Gradsko kazalište "Trešnja", Zagreb - Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb 	<ul style="list-style-type: none"> - posjete djece - donacije i sponzorstvo - organizacija kazališnih predstava - organizacija kraćih izleta - organizacija sportsko-rekreativnih programa
<ul style="list-style-type: none"> - Grad Jastrebarsko i druge općine 	<ul style="list-style-type: none"> - financiranje - unapređivanje rada u primarnom programu i programu predškole
<ul style="list-style-type: none"> - Centar za kulturu Jastrebarsko (kino) - Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko - Gradski muzej i galerija Jastrebarsko - Turistička zajednica grada Jastrebarskog - Društvo Naša Djeca Jastrebarsko - Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko - Vode, Jastrebarsko 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacija posjeta izložbama, kazališnim i kino predstavama, raznih manifestacija - organizacija izložbi radova djece i radnika Vrtića - posudba knjiga
<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo turizma - Državni inspektorat ispostava Jastrebarsko - Policijska postaja Jastrebarsko - HAK Jastrebarsko - Jaska turist 	<ul style="list-style-type: none"> - suradnja vezana za sigurnost djece u prometu i općenito

<ul style="list-style-type: none"> - Crkva svetog Nikole b. - Franjevački samostan 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacija posjeta
<ul style="list-style-type: none"> - drugi vrtići na području Zagrebačke županije i izvan nje (Zagreb, Samobor, Karlovac, Ozalj, Duga Resa, Rakov Potok, Kloštar Ivanić, Sv. Nedelje, Gvozda, Ogulin, Matulji, Vrhnika (Slovenija), Sisak Stari, Sisak Novi, Dugo Selo, Lipik ...) 	<ul style="list-style-type: none"> - susreti djece i odgojitelja - razmjena iskustava
<p>Mediji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalni mediji - Školske novine - Stručni časopisi - Hrvatska radiotelevizija - Nova TV 	<ul style="list-style-type: none"> - promicanje predškolske djelatnosti
<ul style="list-style-type: none"> - internet stranica vrtića: www.radost-jaska.hr 	<ul style="list-style-type: none"> - promicanje predškolske djelatnosti